

ZAKON

O PLATNOM PROMETU

("Službeni list Crne Gore", br. 062/13 od 31.12.2013, 006/14 od 04.02.2014, 111/22 od 07.10.2022, 007/23 od 20.01.2023)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

- (1) Platni promet obavlja se na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.
- (2) Platni promet obuhvata pružanje platnih usluga, izdavanje elektronskog novca, funkcionisanje platnih sistema i druge poslove u funkciji platnog prometa.

Platne usluge

Član 2

(1) Platne usluge obuhvataju:

- 1) usluge koje omogućavaju uplatu gotovog novca na račun za plaćanje, kao i sve aktivnosti potrebne za vođenje računa za plaćanje;
- 2) usluge koje omogućavaju isplatu gotovog novca sa računa za plaćanje, kao i sve aktivnosti potrebne za vođenje računa za plaćanje;
- 3) izvršavanje platnih transakcija, uključujući prenos novčanih sredstava na račun za plaćanje korisnika platnih usluga kod njegovog pružaoca platnih usluga ili kod drugog pružaoca platnih usluga, i to:
 - izvršavanje direktnih zaduženja, uključujući jednokratna direktna zaduženja,
 - izvršavanje platnih transakcija putem platnih kartica ili sličnog instrumenta,
 - izvršavanje kreditnih transfera, uključujući trajne naloge;
- 4) izvršavanje platnih transakcija u kojima su novčana sredstva obezbijedena kreditom odobrenim korisniku platnih usluga, i to:
 - izvršavanje direktnih zaduženja, uključujući jednokratna direktna zaduženja,
 - izvršavanje platnih transakcija putem platnih kartica ili sličnog instrumenta,
 - izvršavanje kreditnih transfera, uključujući trajne naloge;
- 5) izdavanje platnih instrumenata i/ili prihvatanje platnih transakcija;
- 6) izvršavanje novčanih doznaka;
- 7) usluge iniciranja plaćanja;
- 8) usluge pružanja informacija o računu.

Izuzeci

Član 3

Platnim uslugama, u smislu ovog zakona, ne smatraju se:

- 1) platne transakcije izvršene isključivo u gotovom novcu neposredno između platioca i primaoca plaćanja, bez posrednika;
- 2) platne transakcije između platioca i primaoca plaćanja preko trgovačkog posrednika ovlašćenog za pregovaranje ili zaključivanje ugovora o prodaji ili kupovini robe ili usluga u ime platioca ili primaoca plaćanja;
- 3) transport novčanica i kovanog novca, uključujući njihovo prikupljanje, obradu i dostavu;
- 4) platne transakcije koje se sastoje u prikupljanju i dostavi gotovog novca u neprofitne djelatnosti ili dobrotvorne svrhe;

- 5) usluge kod kojih primalac plaćanja daje platiocu gotov novac kao dio platne transakcije na izričit zahtjev korisnika platnih usluga neposredno prije izvršavanja platne transakcije putem plaćanja za kupovinu robe ili usluga;
- 6) mjenjački poslovi koji se sastoje u zamjeni gotovog novca za gotov novac, pri čemu se taj novac ne drži na računu za plaćanje;
- 7) platne transakcije zasnovane na nekom od sljedećih dokumenata kojima se novčana sredstva povlače sa računa pružaoca platnih usluga radi stavljanja na raspolaganje primaocu plaćanja:
- a) papirni čekovi u skladu sa Ženevskom konvencijom o jedinstvenom zakonu o čekovima od 19. marta 1931. godine,
 - b) papirni čekovi slični čekovima iz podtačke a) ove tačke koji su uređeni pravom država članica koje nijesu potpisnice Ženevske konvencije o jedinstvenom zakonu o čekovima od 19. marta 1931. godine,
 - c) papirne mjenice u skladu sa Ženevskom konvencijom o jedinstvenom zakonu o trasiranim i sopstvenim mjenicama od 7. juna 1930. godine,
 - d) papirne mjenice slične mjenicama iz podtačke c) ove tačke koje su uređene pravom država članica koje nijesu potpisnice Ženevske konvencije o jedinstvenom zakonu o trasiranim i sopstvenim mjenicama od 7. juna 1930. godine,
 - e) papirni vaučeri,
 - f) papirni putnički čekovi,
 - g) papirne poštanske uputnice prema definiciji Svjetske poštanske unije;
- 8) platne transakcije izvršene u okviru platnog sistema ili sistema za poravnanje hartija od vrijednosti između agenata za poravnanje, centralnih partnera, klirinških organizacija i/ili centralnih banaka i drugih učesnika u tom sistemu i pružaoca platnih usluga, ne isključujući primjenu člana 142 ovog zakona;
- 9) platne transakcije u vezi sa upravljanjem hartijama od vrijednosti, uključujući raspodjelu dividendi i prihoda i druge raspodjele ili otkup ili prodaju hartija od vrijednosti, koje obavljaju subjekti koji su ovlašćeni za obavljanje kastodi poslova;
- 10) usluge pružalaca tehničkih usluga koji podržavaju pružanje platnih usluga, a koji ni u jednom trenutku ne posjeduju novčana sredstva koja se prenose, uključujući obradu i čuvanje podataka, usluge zaštite privatnosti, provjeru autentičnosti podataka i subjekata, pružanje informacione tehnologije i komunikacione mreže i održavanje terminala i uređaja koji se koriste za platne usluge, osim usluga iniciranja plaćanja i usluga pružanja informacija o računu;
- 11) usluge koje se zasnivaju na određenim platnim instrumentima koji se mogu upotrebljavati samo ograničeno i koji ispunjavaju jedan od sljedećih uslova:
- a) instrumenti koji omogućavaju imaocu da stiče robu ili usluge samo u prostorijama izdavaoca ili unutar ograničene mreže pružalaca usluga u okviru direktnog trgovačkog ugovora sa profesionalnim izdavaocem;
 - b) instrumenti koji se mogu koristiti samo za sticanje vrlo ograničenog izbora robe ili usluga;
 - c) instrumenti koji su dostupni na zahtjev privrednog društva ili drugog subjekta i koje reguliše nadležni organ ili organ lokalne samouprave za posebne socijalne ili poreske svrhe za sticanje određene robe ili usluga od dobavljača koji sa izdavaocem instrumenta imaju trgovački ugovor;
- 12) platne transakcije koje sprovodi davalac na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža ili pružalac elektronske komunikacione usluge za pretplatnika mreže ili usluge za kupovinu digitalnog sadržaja i usluga baziranih na glasovnim tehnologijama, bez obzira na uređaj koji se koristio za kupovinu ili potrošnju digitalnog sadržaja koja se naplaćuje sa tog računa, ili usluga koje se obavljaju iz ili posredstvom elektronskog uređaja i koje se naplaćuju sa tog računa u okviru aktivnosti koje se sprovode u dobrotvorne svrhe ili za kupovinu karata, ako:
- vrijednost bilo koje jednokratne platne transakcije ne prelazi 50 eura;
 - ukupna vrijednost platnih transakcija za pojedinačnog pretplatnika ne prelazi 300 eura mjesečno; ili
 - pretplatnik unaprijed uplaćuje sredstva na svoj račun kod davaoca na korišćenje elektronske komunikacione mreže ili usluga, ukupna vrijednost platnih transakcija ne prelazi 300 eura mjesečno;
- 13) platne transakcije između pružalaca platnih usluga, njihovih agenata ili ogranaka za njihov račun;
- 14) platne transakcije i sa njima povezane usluge između matičnog društva i zavisnog društva ili između zavisnih društava istog matičnog društva, ako se ove platne transakcije izvršavaju isključivo preko pružaoca platnih usluga koji je član iste grupe;

15) usluge u vezi sa isplatom gotovog novca na bankomatima trećih lica koji djeluju u ime jednog ili više izdavalaca platnih kartica, a nijesu strane u okvirnom ugovoru sa korisnikom platnih usluga koji podiže novac sa računa za plaćanje, pod uslovom da ta treća lica ne obavljaju druge platne usluge iz člana 2 ovog zakona, pri čemu su ta lica dužna da svojim korisnicima pruže informacije o naknadama iz čl. 14 do 17 ovog zakona prije podizanja gotovog novca, kao i na potvrdi nakon izvršenja transakcije podizanja gotovog novca.

Obavještanje o uslugama koje se ne smatraju platnim uslugama

Član 3a

- (1) Pružaoci usluga koji pružaju usluge iz člana 3 stav 1 tačka 11 podtač. a i/ili b ovog zakona, za koje ukupna vrijednost platnih transakcija izvršenih tokom prethodnih 12 mjeseci prelazi iznos od 1.000.000 eura, dužni su da, najkasnije u roku od mjesec dana od dana ispunjenja ovog uslova, dostave obavještenje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) o ukupnoj vrijednosti platnih transakcija izvršenih u tom periodu, sa detaljnim opisom usluga koje pružaju i naznakom usluge iz člana 3 stav 1 tačka 11 podtač. a i/ili b ovog zakona.
- (2) Centralna banka, na osnovu obavještenja iz stava 1 ovog člana, utvrđuje da li su ispunjeni uslovi da se pružalac usluga koristi izuzećem iz člana 3 stav 1 tačka 11 podtač. a i/ili b ovog zakona.
- (3) Ako Centralna banka, u slučaju iz stava 2 ovog člana, ocijeni da nije opravdano da se pružalac usluga i dalje koristi izuzećem iz člana 3 stav 1 tačka 11 podtač. a i/ili b ovog zakona, donosi rješenje kojim nalaže pružaocu usluga, da u roku određenom tim rješenjem, a koji ne može biti kraći od 90 dana, podnese Centralnoj banci zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga iz člana 72 ovog zakona ili da se, u istom roku, uskladi sa ograničenjima iz člana 3 stav 1 tačka 11 podtač. a i/ili b ovog zakona na način utvrđen rješenjem.
- (4) Pružalac usluga iz člana 3 stava 1 tačka 12 ovog zakona, dužan je da o pružanju tih usluga obavijesti Agenciju za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i da joj, u skladu sa propisima, dostavi godišnji izvještaj revizora kojim se potvrđuje da je usluga koju pruža u skladu sa ograničenjima iz člana 3 tačka 12 ovog zakona.
- (5) Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost obavještava Centralnu banku o pružaocima usluga iz stava 4 ovog člana koji obavljaju uslugu iz člana 3 stav 1 tačka 12 ovog zakona.
- (6) Ako Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ocijeni da usluga koju obavlja pružalac usluga iz stava 4 ovog člana nije u skladu sa ograničenjima iz člana 3 stav 1 tačka 12 ovog zakona, o tome odmah obavještava Centralnu banku.
- (7) Centralna banka, na osnovu obavještenja iz stava 6 ovog člana, donosi rješenje kojim nalaže pružaocu usluga iz stava 4 ovog člana da, u roku koji odredi Centralna banka, a koji ne može biti kraći od 90 dana, podnese Centralnoj banci zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga iz člana 72 ovog zakona ili da se, u istom roku, uskladi sa ograničenjima iz člana 3 stav 1 tačka 12 ovog zakona na način utvrđen rješenjem.
- (8) Pružaoci usluga iz st. 1 do 7 ovog člana upisuju se u registar iz člana 89 ovog zakona.

Pružaoци platnih usluga

Član 4

- (1) Pružaoci platnih usluga u Crnoj Gori mogu biti:
 - 1) banka i druga kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 2) platna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 2a) registrovani pružalac usluga informacija o računu sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 3) institucija za elektronski novac sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 4) ogranak kreditne institucije iz treće države sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 5) Centralna banka;
 - 6) Država Crna Gora i jedinice lokalne samouprave kada ne djeluju u svojstvu vlasti.
- (2) Lica koja nijesu pružaoci platnih usluga u smislu stava 1 ovog člana, ne smiju pružati platne usluge u Crnoj Gori.
- (3) Pružaoci platnih usluga iz stava 1 tač. 1 i 4 ovog člana mogu pružati platne usluge na osnovu dozvole, odnosno odobrenja izdatih u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihovo osnivanje i poslovanje.
- (4) Pružaoci platnih usluga iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana mogu pružati platne usluge na osnovu odobrenja izdatih u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Pružaoci platnih usluga iz stava 1 tačka 2a ovog člana mogu pružati platne usluge nakon upisa u registar u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Prava pružalaca platnih usluga iz stava 1 tač. 5 i 6 ovog člana za pružanje platnih usluga uređuju se posebnim propisima.

Pristup računima koje otvara i vodi banka i druga kreditna institucija

Član 4a

- (1) Banke i druge kreditne institucije su dužne da platnim institucijama i institucijama za elektronski novac, na njihov zahtjev, otvore i vode transakcione račune i pružaju usluge povezane sa tim računima na objektivnan, nediskriminatoran i srazmjeran način i u obimu koji tim subjektima omogućava pružanje platnih usluga na nesmetan i efikasan način.
- (2) Banka i druga kreditna institucija može odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana kada ocijeni da za to postoje opravdani razlozi, o čemu je dužna da Centralnoj banci dostavi obavještenje sa obrazloženjem.

Agenti pružalaca platnih usluga

Član 5

- (1) Pružalac platnih usluga može platne usluge pružati i preko agenta, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.
- (2) Agent je pravno lice ili preduzetnik koje, u ime i za račun pružaoca platnih usluga, pruža platne usluge.
- (3) Pružalac platnih usluga koji pruža platne usluge preko agenta odgovoran je za sve postupke i propuste agenta u obavljanju tih poslova.
- (4) Pružalac platnih usluga koji pruža platne usluge preko agenta dužan je da obezbijedi da agent koji djeluje u njegovo ime o tome obavijesti korisnike platnih usluga.

Elektronski novac

Član 6

- (1) Elektronski novac, u smislu ovog zakona, je elektronski, uključujući i magnetno, pohranjena novčana vrijednost izdata nakon prijema novčanih sredstava radi izvršavanja platnih transakcija, koja čini novčano potraživanje prema izdavaocu tog elektronskog novca i koju prihvata fizičko ili pravno lice koje nije izdavalac tog elektronskog novca.
- (2) Elektronskim novcem, u smislu ovog zakona, ne smatra se:
 - 1) novčana vrijednost koja je pohranjena na instrumentima koji se mogu koristiti za kupovinu robe ili usluga samo u prostorijama koje koristi izdavalac tog instrumenta ili na osnovu komercijalnog ugovora sa izdavaocem, u okviru ograničene mreže pružaoca platnih usluga ili za ograničeni obim robe ili usluga;
 - 2) novčana vrijednost koja se koristi za platne transakcije koje se sprovode preko telekomunikacionog, digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pri čemu se kupljena roba ili usluge dostavljaju i koriste preko telekomunikacionog, digitalnog ili informaciono-tehnološkog uređaja, pod uslovom da telekomunikacioni, digitalni ili informaciono-tehnološkog operater ne djeluje samo kao posrednik između korisnika platne usluge i snabdjevača robom i uslugama.

Platni sistem

Član 7

- (1) Platni sistem je sistem za prenos novčanih sredstava sa formalnim i standardizovanim postupcima i zajedničkim pravilima za obradu, obračun i/ili poravnanje platnih transakcija između učesnika platnog sistema.
- (2) Obrada platnih transakcija, u smislu stava 1 ovog člana, je proces dostavljanja, prijema i provjere naloga za prenos po osnovu platnih transakcija između učesnika u platnom sistemu.
- (3) Obračun platnih transakcija, u smislu stava 1 ovog člana, je postupak pretvaranja potraživanja i obaveza na osnovu naloga za prenos koji jedan ili više učesnika šalju ili primaju od jednog ili više učesnika - u jednu neto obavezu ili jedno neto potraživanje.
- (4) Poravnanje platnih transakcija, u smislu stava 1 ovog člana, je prenos novčanih sredstava na račun za poravnanje radi izvršavanja naloga za prenos između učesnika u tom sistemu.

Primjena drugih zakona

Član 8

- (1) Na prava i obaveze pružalaca platnih usluga i korisnika platnih usluga u vezi sa pružanjem i korišćenjem platnih usluga koje nijesu uređene ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

- (2) Na odnose između korisnika platnih usluga kao potrošača i pružalaca platnih usluga koji nijesu uređeni ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.
- (3) Na osnivanje i poslovanje platne institucije i institucije za elektronski novac primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.
- (4) Na stečaj platne institucije i institucije za elektronski novac primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje stečaj privrednih društava.
- (5) Na postupak kontrole usklađenosti poslovanja kreditnih institucija sa ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija.

Značenje izraza

Član 9

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) platna transakcija je uplata, isplata ili prenos novčanih sredstava, inicirana od platioca, u njegovo ime ili od primaoca plaćanja, bez obzira na obaveze između platioca i primaoca plaćanja;
 - 1a) platna transakcija na daljinu je platna transakcija koja je inicirana putem interneta ili uređaja koji se može koristiti za komunikaciju na daljinu;
 - 1b) prihvatanje platnih transakcija je platna usluga kojom pružalac platnih usluga, na osnovu ugovora sa primaocem plaćanja o prihvatanju i obradi platnih transakcija, vrši prenos novčanih sredstava primaocu plaćanja;
- 2) platilac je fizičko ili pravno lice koje ima račun za plaćanje i daje nalog ili saglasnost za plaćanje sa tog računa ili fizičko ili pravno lice koje nema račun za plaćanje i daje nalog za plaćanje;
- 3) primalac plaćanja je fizičko ili pravno lice kojem su namijenjena novčana sredstva koja su predmet platne transakcije;
- 4) korisnik platnih usluga je pravno lice, organ državne uprave i dio stranog društva (u daljem tekstu: pravno lice), preduzetnik i drugo lice koja obavlja djelatnost u skladu sa propisima (u daljem tekstu: preduzetnik) i fizičko lice, koje koristi platnu uslugu u svojstvu platioca i/ili primaoca plaćanja;
- 5) kreditna institucija je pravno lice koje se bavi poslovima primanja novčanih depozita i drugih povratnih sredstava i odobravanja kredita za sopstveni račun;
- 6) potrošač je fizičko lice koje zaključuje ugovor o platnim uslugama obuhvaćenim ovim zakonom u svrhe koje nijesu namijenjene njegovoj djelatnosti, poslovanju ili zanimanju;
- 7) novčana doznaka je platna usluga pri kojoj se primaju novčana sredstva od platioca, bez otvaranja računa za plaćanje na ime platioca ili primaoca plaćanja, isključivo radi prenosa odgovarajućeg iznosa sredstava primaocu plaćanja ili drugom pružaocu platnih usluga koji djeluje za primaoca plaćanja i/ili se ta sredstva primaju za primaoca plaćanja i stavljaju na raspolaganje tom primaocu plaćanja;
- 8) novčana sredstva su gotov novac (novčanice i kovani novac), sredstva na računu i elektronski novac;
- 9) nalog za plaćanje je instrukcija koju platilac ili primalac plaćanja podnosi pružaocu platnih usluga kojom se traži izvršavanje platne transakcije;
- 10) datum valute je referentno vrijeme koje pružalac platnih usluga koristi za obračunavanje kamata na novčana sredstva, zadužena ili odobrena na račun za plaćanje;
- 11) referentni kurs je kurs koji se koristi kao osnovica pri preračunavanju valute, a koji pružalac platnih usluga učini dostupnim ili koji potiče iz javno dostupnog izvora;
- 12) referentna kamatna stopa je kamatna stopa koja se upotrebljava kao osnovica za obračun kamate koja će se primjenjivati i koja potiče iz javno dostupnog izvora;
 - 12a) provjera autentičnosti je postupak koji pružaocu platnih usluga omogućava provjeru identiteta korisnika platnih usluga ili valjanosti upotrebe određenog platnog instrumenta, uključujući upotrebu personalizovanih sigurnosnih podataka korisnika;
 - 12b) pouzdana provjera autentičnosti klijenta je provjera autentičnosti na osnovu upotrebe dva ili više elemenata koji spadaju u kategoriju znanja, posjedovanja i svojstvenosti koji su međusobno nezavisni, a koje samo korisnik zna i posjeduje, što znači da kršenje jednog ne umanjuje pouzdanost drugih i koja je osmišljena na takav način da štiti povjerljivost podataka čija se autentičnost provjerava;
 - 12c) personalizovani sigurnosni podaci su personalizovane karakteristike koje pružalac platnih usluga daje korisniku platnih usluga radi provjere autentičnosti;

- 12d) osjetljivi podaci o plaćanju su podaci koji se mogu koristiti za izvršenje prevare, uključujući personalizovane sigurnosne podatke, s tim da, za aktivnosti pružaoca usluge iniciranja plaćanja i pružaoca usluge pružanja informacija o računu, ime vlasnika računa i broj računa ne predstavljaju osjetljive podatke o plaćanju;
- 13) jedinstvena identifikaciona oznaka je kombinacija slova, brojeva ili simbola koju pružalac platnih usluga odredi korisniku platnih usluga, a koju korisnik platnih usluga mora navesti kako bi se jasno odredio drugi korisnik platnih usluga i/ili njegov račun za plaćanje koji se upotrebljava u platnoj transakciji;
- 14) platni instrument je personalizovano sredstvo i/ili skup postupaka ugovorenih između korisnika platnih usluga i pružaoca platnih usluga koje korisnik platnih usluga primjenjuje za iniciranje naloga za plaćanje;
- 14a) izdavanje platnih instrumenata je platna usluga kojom se pružalac platnih usluga, na osnovu ugovora sa platiocem, obavezuje da platiocu izda platni instrument za iniciranje i obradu njegovih platnih transakcija;
- 15) platni brend je materijalni ili digitalni naziv, termin, znak, simbol ili njihova kombinacija, kojima se označava kartična platna šema u okviru koje se izvršavaju platne transakcije na osnovu platne kartice;
- 15a) povezani platni brendovi (co-badging) - uključivanje dva ili više platnih brendova ili aplikacija za plaćanje istog platnog brenda na isti platni instrument;
- 16) platna kartica je platni instrument koji omogućava njenom imaoocu plaćanje roba i usluga preko prihvatnog uređaja ili na daljinu i/ili koje omogućava isplatu gotovog novca, odnosno korišćenje drugih usluga na bankomatu ili drugom samouslužnom uređaju;
- 17) sredstvo za komunikaciju na daljinu je sredstvo koje se može upotrijebiti za zaključenje ugovora o platnim uslugama bez istovremene fizičke prisutnosti pružaoca platnih usluga i korisnika platnih usluga;
- 18) trajni medij je sredstvo koje korisniku platnih usluga omogućava čuvanje podataka upućenih lično njemu na način da mu ti podaci ostanu dostupni za buduću upotrebu tokom perioda primjerenom svrsi podataka i koji omogućava reprodukovanje sačuvanih podataka u nepromijenjenom obliku;
- 18a) elektronska komunikaciona mreža je elektronska komunikaciona mreža u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronske komunikacije;
- 18b) elektronska komunikaciona usluga je elektronska komunikaciona usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronske komunikacije;
- 18c) elektronska platna transakcija je platna transakcija inicirana i izvršena na način koji uključuje korišćenje elektronske platforme ili uređaja, a ne obuhvata platne transakcije inicirane nalogom za plaćanje u papirnoj formi, putem pošte ili telefona;
- 18d) digitalni sadržaj je roba ili usluge koje se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku, čija je upotreba ili potrošnja ograničena na tehnički uređaj i koja ni na koji način ne uključuje korišćenje ili potrošnju fizičke robe ili usluga;
- 18e) online povezivanje je povezivanje putem javno dostupne komunikacione mreže (npr. interneta) pružaoca i korisnika određene usluge;
- 19) radni dan je dio dana u kome pružalac platnih usluga platioca ili pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, koji učestvuje u izvršavanju platne transakcije, posluje i omogućava izvršavanje platne transakcije korisniku platnih usluga;
- 20) kreditni transfer je platna usluga kojom se račun za plaćanje primaoca plaćanja odobrava za platnu transakciju ili niz platnih transakcija na teret računa za plaćanje platioca, od strane pružaoca platnih usluga kod kojeg se vodi račun za plaćanje platioca, na osnovu naloga za plaćanje koji daje platilac;
- 21) direktno zaduženje je platna usluga za zaduženje računa za plaćanje platioca, pri čemu je platna transakcija inicirana od strane primaoca plaćanja na osnovu saglasnosti platioca date primaocu plaćanja, pružaoцу platnih usluga primaoca plaćanja ili pružaoцу platnih usluga platioca;
- 21a) usluga iniciranja plaćanja je platna usluga iniciranja naloga za plaćanje na zahtjev korisnika platnih usluga koji se odnosi na račun za plaćanje koji vodi drugi pružalac platnih usluga;
- 21b) usluga pružanja informacija o računu je platna usluga koja se pruža uz online povezivanje, kojom se pružaju konsolidovane informacije o jednom ili više računa za plaćanje koje korisnik platnih usluga ima kod drugog pružaoca platnih usluga ili kod više pružalaca platnih usluga;
- 21c) pružalac platnih usluga koji vodi račun je pružalac platnih usluga koji platiocu otvara i vodi račune za plaćanje;
- 21d) pružalac usluge iniciranja plaćanja je pružalac platnih usluga koji kao platna institucija obavlja usluge iz člana 2 stav 1 tačka 7 ovog zakona;

- 21e) pružalac usluge informacija o računu je pružalac platnih usluga koji obavlja isključivo usluge iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona;
- 22) ogranak platne institucije je organizacioni dio platne institucije koji nema svojstvo pravnog lica i koji neposredno obavlja pojedine ili sve platne usluge koje obavlja platna institucija, a nalazi se van registrovanog sjedišta platne institucije, a ako nema registrovano sjedište, van mjesta iz koga se upravlja njegovim poslovanjem, s tim da se svi ogranci koje u istoj državi članici osnuje platna institucija koja ima sjedište u drugoj državi članici smatraju, u smislu ovog zakona, jednim ogrankom;
- 23) grupa je skup pravnih lica koji čine matično pravno lice i njegova zavisna pravna lica u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva i pravna lica u kojima pravno lice ili njegova zavisna pravna lica imaju učešće, kao i pravna lica međusobno povezana na način da se njima zajednički upravlja na osnovu ugovora ili statuta, odnosno odluke o osnivanju ili međusobno povezana na način da većinu članova organa upravljanja čine ista lica tokom finansijske godine sve do sačinjavanja finansijskih izvještaja;
- 24) dobar ugled je ugled koji ima fizičko lice:
- koje je svojim dosadašnjim profesionalnim radom i ličnim integritetom postiglo uspješne rezultate i steklo poštovanje u okruženju na koje je bio usmjeren njegov dosadašnji rad,
 - koje nije osuđivano za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije ili obavljanje odgovarajućih poslova i/ili koje nije bilo na rukovodećim poslovima u privrednom društvu u vrijeme kada je nad tim društvom otvoren postupak stečaja ili likvidacije, i/ili
 - protiv kojeg nije pokrenuta istraga ili protiv kojeg se ne sprovedi krivični postupak zbog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti;
- 25) eksternalizacija je ugovorno povjeravanje trećim licima obavljanja pojedinih operativnih poslova platne institucije, institucije za elektronski novac ili operatera platnog sistema;
- 26) država članica je država članica Evropske unije ili država potpisnica Ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru;
- 27) matična država članica je država članica u kojoj se nalazi registrovano sjedište pružaoca platnih usluga, a ako pružalac platnih usluga nema registrovano sjedište prema svom nacionalnom pravu, država članica iz koje se upravlja poslovanjem pružaoca platnih usluga;
- 28) država članica domaćin je država članica koja nije matična država članica, a u kojoj pružalac platnih usluga ima ogranak ili agenta ili u kojoj neposredno pruža platne usluge;
- 29) treća država je, do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, svaka strana država, a nakon pristupanja, država koja nije država članica;
- 30) nacionalna platna transakcija je platna transakcija u čijem izvršavanju učestvuju pružalac platnih usluga platioca i/ili pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koji platne usluge pružaju na teritoriji Crne Gore;
- 31) prekogranična platna transakcija je platna transakcija kod koje jedan pružalac platnih usluga pruža platnu uslugu na teritoriji Crne Gore, a drugi pružalac platnih usluga na teritoriji druge države članice, kao i platna transakcija kod koje isti pružalac platnih usluga platnu uslugu za jednog korisnika platnih usluga pruža na teritoriji Crne Gore, a za istog ili drugog korisnika platnih usluga na teritoriji druge države članice;
- 32) međunarodna platna transakcija je platna transakcija kod koje jedan pružalac platnih usluga pruža platnu uslugu na teritoriji Crne Gore, a drugi pružalac platnih usluga na teritoriji treće države, kao i platna transakcija kod koje isti pružalac platnih usluga platnu uslugu za jednog korisnika platnih usluga pruža na teritoriji Crne Gore, a za istog ili drugog korisnika platnih usluga na teritoriji treće države.

II. TRANSPARENTNOST USLOVA I OBAVEZE INFORMISANJA PRI PRUŽANJU PLATNIH USLUGA U CRNOJ GORI

1. Ugovori o platnim uslugama i obaveze informisanja

Vrste ugovora o platnim uslugama

Član 10

- (1) Ugovor o platnim uslugama je ugovor kojim se pružalac platnih usluga obavezuje da će korisniku platnih usluga pružati određene platne usluge, odnosno platnu uslugu, a korisnik platnih usluga se obavezuje da mu za to plati određenu naknadu.
- (2) Ugovor o platnim uslugama zaključuje se kao ugovor o jednokratnoj platnoj transakciji ili kao okvirni ugovor o platnim uslugama (u daljem tekstu: okvirni ugovor).

- (3) Ugovorom o jednokratnoj platnoj transakciji uređuje se izvršenje jedne platne transakcije koja nije obuhvaćena okvirnim ugovorom.
- (4) Okvirnim ugovorom uređuje se izvršavanje budućih pojedinačnih platnih transakcija, a mogu se urediti i uslovi za otvaranje i vođenje računa za plaćanje u skladu sa posebnim propisima.
- (5) Odredbe ovog zakona koje se odnose na obaveze informisanja pri pružanju platnih usluga primjenjuju se na odnos između korisnika platnih usluga koji je potrošač i njegovog pružaoca platnih usluga, a na odnos između korisnika platnih usluga koji nije potrošač i njegovog pružaoca platnih usluga primjenjuju se ako pružalac platnih usluga i korisnik koji nije potrošač ne ugovore drukčije.
- (6) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti povoljniji položaj od položaja koji korisniku platnih usluga pripada u skladu sa čl. 11 do 27 ovog zakona.

Naknade za davanje informacija

Član 11

- (1) Pružalac platnih usluga ne smije korisniku platnih usluga naplatiti naknade za davanje informacija koje je dužan da da u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti naknade za dodatno ili češće davanje informacija od ugovorenog okvirnim ugovorom ili za njihov prenos komunikacionim sredstvima koja nijesu navedena u okvirnom ugovoru, a dostavljaju se na zahtjev korisnika platnih usluga.
- (3) Visina naknada iz stava 2 ovog člana mora biti primjerena i u skladu sa stvarnim troškovima pružaoca platnih usluga.

Teret dokazivanja

Član 12

U slučaju spora, teret dokazivanja da je ispunio obaveze informisanja korisnika platnih usluga u skladu sa ovim zakonom je na pružaocu platnih usluga.

Informacije o naknadama ili popustima

Član 13

- (1) Primalac plaćanja koji za korišćenje određenog platnog instrumenta nudi popust dužan je da o tome obavijesti platioca prije iniciranja platne transakcije.
- (2) Pružalac platnih usluga ili treće lice koje za korišćenje određenog platnog instrumenta zahtijeva naknadu dužan je da o tome obavijesti korisnika platnih usluga prije iniciranja platne transakcije.
- (3) Platilac je dužan da naknade iz st. 1 i 2 ovog člana plati samo ako je o punom iznosu tih naknada bio informisan prije iniciranja platne transakcije.

Valuta transakcije i preračunavanje valuta

Član 14

- (1) Platna transakcija se izvršava u valuti dogovorenoj između ugovornih strana.
- (2) Ako se usluga preračunavanja valute nudi prije iniciranja platne transakcije i ako se ta usluga nudi na bankomatu, prodajnom mjestu ili od strane primaoca plaćanja, strana koja nudi uslugu preračunavanja valute dužna je da upozna platioca o svim naknadama, kao i o kursu koji će primijeniti pri preračunavanju valute.

2. Jednokratna platna transakcija

Prethodne opšte informacije

Član 15

- (1) Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga, prije prihvatanja ponude ili zaključivanja ugovora o jednokratnoj platnoj transakciji, bez obzira na oblik ili način zaključivanja tog ugovora, da ili učini dostupnim sljedeće informacije:
 - 1) specifikaciju podataka ili jedinstvenu identifikacionu oznaku koje korisnik platnih usluga treba da dostavi radi pravilnog iniciranja ili izvršavanja naloga za plaćanje;
 - 2) maksimalan rok za izvršavanje platne usluge koja se pruža;

- 3) sve naknade koje je korisnik platnih usluga dužan da plati pružaocu platnih usluga i specifikaciju iznosa eventualnih troškova;
 - 4) stvarni ili referentni kurs, ako ta platna transakcija uključuje preračunavanje valute;
 - 5) druge informacije i uslove iz člana 19 ovog zakona koje se odnose na tu platnu transakciju.
- (2) Pružalac usluge iniciranja plaćanja, dužan je da osim informacija iz stava 1 ovog člana, prije iniciranja plaćanja platiocu da ili učini dostupnim na jasan i sveobuhvatan način i sljedeće informacije:
- 1) naziv pružaoca usluge iniciranja plaćanja, tačnu adresu njegovog sjedišta i, prema potrebi, adresu njegovog agenta ili ogranka;
 - 2) druge kontaktne informacije, važne za komunikaciju sa pružaocem usluge iniciranja plaćanja, uključujući i e-mail adresu, i
 - 3) kontakt podatke o nadležnom tijelu i podatke potrebne za komunikaciju sa tim nadležnim tijelom.
- (3) Pružalac platnih usluga dužan je da informacije iz st. 1 i 2 ovog člana:
- 1) stavi na raspolaganje korisniku platnih usluga na lako dostupan način;
 - 2) da jasno, razumljivo i sveobuhvatno, na crnogorskom jeziku ili na drugom jeziku dogovorenom između pružaoca i korisnika platnih usluga,
 - 3) na zahtjev korisnika platnih usluga, da u papirnoj formi ili na drugom trajnom mediju.
- (4) Ukoliko je ugovor o jednokratnoj platnoj transakciji, na zahtjev korisnika platnih usluga, zaključen korišćenjem sredstava komunikacije na daljinu koji ne omogućavaju pružaocu platnih usluga da ispuni obaveze iz st. 1 i 2 ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da te obaveze ispuni odmah nakon izvršavanja platne transakcije.
- (5) Pružalac platnih usluga može obaveze iz st. 1 i 2 ovog člana ispuniti i dostavljanjem nacрта ugovora o jednokratnoj platnoj transakciji ili nacрта naloga za plaćanje koji sadrži informacije iz stava 1 ovog člana.

Informacije pružaoca usluge iniciranja plaćanja za platioca i primaoca plaćanja nakon davanja naloga za plaćanje

Član 15a

Kada se nalog za plaćanje inicira preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, taj pružalac dužan je da, pored informacija iz člana 15 ovog zakona, odmah nakon iniciranja naloga za plaćanje, da ili učiniti dostupnim platiocu i, kada je primjenjivo, primaocu plaćanja sljedeće:

- 1) potvrdu o uspješnom iniciranju naloga za plaćanje kod pružaoca platnih usluga koji vodi račun platioca;
- 2) referentnu oznaku kojom se platiocu i primaocu plaćanja omogućava identifikacija platne transakcije i, po potrebi, primaocu plaćanja identifikacija platioca i sve informacije koje su prenesene sa tom platnom transakcijom;
- 3) iznos platne transakcije, i
- 4) ukupan iznos svih naknada koje korisnik platnih usluga plaća pružaocu usluge iniciranja plaćanja za platnu transakciju i iznos svake pojedinačne naknade.

Informacije za pružaoca platnih usluga koji vodi račun platioca pri korištenju usluge iniciranja plaćanja

Član 15b

Pružalac usluge iniciranja plaćanja dužan je da referentnu oznaku platne transakcije koja je preko njega inicirana, stavi na raspolaganje pružaocu platnih usluga koji vodi račun platioca.

Informacije za platioca nakon prijema naloga za plaćanje

Član 16

Pružalac platnih usluga platioca dužan je da platiocu, odmah nakon prijema naloga za plaćanje, da ili učini dostupnim, na način iz člana 15 stav 3 ovog zakona, sljedeće informacije:

- 1) referentnu oznaku koja platiocu omogućava da identifikuje platnu transakciju i, kada je to primjenljivo, informacije koje se odnose na primaoca plaćanja;
- 2) iznos platne transakcije u valuti koja je navedena u nalogu za plaćanje;
- 3) ukupan iznos svih naknada za platnu transakciju koje snosi platilac i, kada je to primjenljivo, iznos svake pojedinačne naknade;

- 4) ako platna transakcija uključuje preračunavanje valute, kurs koji je primijenio pružalac platnih usluga platioca ili relevantnu informaciju o promjeni tog kursa ukoliko se razlikuje od kursa iz člana 15 stav 1 tačka 4 ovog zakona i iznos platne transakcije nakon preračunavanja valute,
- 5) datum prijema naloga za plaćanje.

Informacije za primaoca plaćanja nakon izvršavanja platne transakcije

Član 17

Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da primaocu plaćanja, odmah nakon izvršavanja platne transakcije, da ili učini dostupnim, na način iz člana 15 stav 3 ovog zakona, sljedeće informacije:

- 1) referentnu oznaku koja primaocu plaćanja omogućava da identifikuje platnu transakciju, informacije koje se prenose uz platnu transakciju i informacije o platiocu u skladu sa zakonom;
- 2) iznos platne transakcije u valuti u kojoj su novčana sredstva stavljena primaocu plaćanja na raspolaganje;
- 3) ukupan iznos svih naknada za platnu transakciju koje snosi primalac plaćanja i, kada je to primjenljivo, iznos svake pojedinačne naknade;
- 4) ako platna transakcija uključuje preračunavanje valute, kurs koji je primijenio pružalac platnih usluga primaoca plaćanja i iznos platne transakcije prije preračunavanja valute,
- 5) datum valute odobrenja.

Izbjegavanje dvostrukog davanja informacija

Član 18

Ukoliko je nalog za plaćanje za jednokratnu platnu transakciju podnešen pružaocu platnih usluga putem platnog instrumenta koji je obuhvaćen okvirnim ugovorom sa drugim pružaocem platnih usluga, pružalac platnih usluga nije dužan da da ili učini raspoloživim informacije koje su već date ili će biti date korisniku platnih usluga na osnovu okvirnog ugovora sa drugim pružaocem platnih usluga.

3. Okvirni ugovori

Prethodne opšte informacije

Član 19

Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga, prije prihvatanja ponude ili zaključivanja okvirnog ugovora, da sljedeće informacije o:

- 1) pružaocu platnih usluga, i to:
 - a) naziv, sjedište i, kada je to primjenljivo, adresu njegovog agenta ili ogranka osnovanog u trećoj državi u kojoj se nudi usluga plaćanja i drugu adresu, uključujući e-mail adresu, koja se koristi za komunikaciju sa pružaocem platnih usluga,
 - b) nadzornom organu i registru banaka i drugih kreditnih institucija, platnih institucija ili institucija za elektronski novac ili drugom relevantnom javnom registru u koji je upisan pružalac platnih usluga i registarskom broju, odnosno drugoj odgovarajućoj identifikacionoj oznaci pružaoca platnih usluga u tom registru;
- 2) korišćenju platne usluge, i to:
 - a) opis glavnih karakteristika platne usluge koja se pruža,
 - b) specifikaciju podataka ili jedinstvenu identifikacionu oznaku koju korisnik platnih usluga mora da dostavi radi pravilnog iniciranja ili izvršavanja naloga za plaćanje,
 - c) oblik i postupak za davanje saglasnosti za iniciranje naloga za plaćanje ili izvršavanje platne transakcije i opoziv te saglasnosti, u skladu sa čl. 30 i 42 ovog zakona;
 - d) momenat prijema naloga za plaćanje u skladu sa članom 40 ovog zakona i krajnje vrijeme prijema naloga za plaćanje ako je određeno od pružaoca platnih usluga,
 - e) krajnji rok za izvršavanje platne usluge,
 - f) mogućnost ugovaranja limita potrošnje pri upotrebi platnih instrumenta u skladu sa članom 31 stav 1 ovog zakona,

g) u slučaju platnih instrumenata sa povezanim platnim brendovima (co-badged), prava korisnika platnih usluga u skladu sa propisima kojima se uređuju međubankarske naknade koje se naplaćuju pri izvršavanju platnih transakcija na osnovu platnih kartica;

3) naknadama, kamatnim stopama i kursu, i to:

a) naknadama koje je korisnik platnih usluga dužan da plati pružaocu platnih usluga, uključujući i naknade povezane sa načinom na koji i učestalošću sa kojom se daju ili čine raspoloživim informacije u skladu sa ovim zakonom, i, kada je to primjenljivo, iznos svake pojedinačne naknade,

b) kada je to primjenljivo, kamatnoj stopi i kursu koji će se primijenjivati ili, ukoliko se primenjuju referentna kamatna stopa i referentni kurs, način obračuna kamatne stope i referentni datum i indeks, ili osnovici za utvrđivanje referentne kamatne stope ili referentnog kursa,

c) primjeni, bez odlaganja, promijenjene referentne kamatne stope ili referentnog kursa, ukoliko je to ugovoreno, koja se dostavlja u skladu sa članom 22 stav 5 ovog zakona;

4) komunikaciji, i to:

a) kada je to primjenljivo, sredstvima komunikacije, uključujući tehničke uslove koji se odnose na opremu i softver korisnika platnih usluga dogovorenu između ugovornih strana za prenos informacija ili obavještenja u skladu sa ovim zakonom,

b) načinu i učestalosti davanja, odnosno dostupnosti informacija u skladu sa ovim zakonom,

c) jednom ili više jezika na kojima će se zaključiti okvirni ugovor i obavljati komunikacija u periodu trajanja okvirnog ugovora,

d) pravo korisnika platnih usluga da dobije ugovorene uslove okvirnog ugovora i informacije u skladu sa članom 21 stav 4 ovog zakona;

5) zaštitnim i korektivnim mjerama, i to:

a) kada je to primjenljivo, mjere koje je korisnik platnih usluga dužan da preduzme radi zaštite platnog instrumenta i način obavještanja pružaoca platnih usluga u skladu sa članom 32 ovog zakona

b) ukoliko je ugovoreno, uslovi pod kojima pružalac platnih usluga ima pravo da blokira platni instrument u skladu sa članom 31 ovog zakona,

c) odgovornost platioca u skladu sa članom 37 ovog zakona, uključujući informaciju o odgovarajućem iznosu,

d) načinu i roku u kojem je korisnik platnih usluga dužan da obavještava pružaoca platnih usluga o neautorizovanoj ili pogrešno izvršenoj platnoj transakciji u skladu sa čl. 34 i 51 ovog zakona, kao i odgovornost pružaoca platnih usluga za neautorizovane platne transakcije u skladu sa članom 36 ovog zakona,

e) odgovornosti pružaoca platnih usluga za iniciranje ili izvršavanje platne transakcije u skladu sa čl. 49, 50 i 50a ovog zakona,

f) uslovima za povraćaj novčanih sredstava u skladu sa čl. 38 i 39 ovog zakona,

g) sigurnom postupku koji pružalac platnih usluga upotrebljava za obavještanje korisnika platnih usluga u slučaju sumnje na prevaru ili stvarne prevare ili prijetnje sigurnosti;

6) izmjenama i raskidu okvirnog ugovora, i to:

a) ukoliko je ugovoreno, informaciju da će se smatrati da je korisnik platnih usluga prihvatio izmjenu uslova u skladu sa članom 22 stav 2 ovog zakona, osim ako ne obavijesti pružaoca platnih usluga o njihovom neprihvatanju, prije datuma predloženog za stupanje na snagu tih izmjena,

b) trajanju okvirnog ugovora,

c) pravu korisnika platnih usluga na raskid okvirnog ugovora i uslovi za raskid okvirnog ugovora u skladu sa članom 22 stav 3 i članom 23 ovog zakona;

7) pravnoj zaštiti, i to:

a) ugovornu odredbu o mjerodavnom pravu koje se primjenjuje na okvirni ugovor i/ili o nadležnosti suda za rješavanje spora iz okvirnog ugovora,

b) vansudskom rješavanju sporova i zahtjeva za naknadu štete koje su korisniku platnih usluga dostupni u skladu sa ovim zakonom.

Način davanja prethodnih informacija

Član 20

(1) Pružalac platnih usluga dužan je da informacije iz člana 19 ovog zakona da:

- 1) u primjerenom roku prije nego korisnik platnih usluga prihvati ponudu ili zaključi okvirni ugovor;
- 2) u papirnoj formi ili na drugom trajnom mediju;
- 3) jasno, razumljivo i sveobuhvatno, na crnogorskom jeziku ili na drugom jeziku dogovorenom između pružaoca i korisnika platnih usluga.

(2) Ukoliko je okvirni ugovor, na zahtjev korisnika platnih usluga, zaključen korišćenjem sredstava za komunikaciju na daljinu koja ne omogućavaju pružaocu platnih usluga da ispuni obaveze iz stava 1 ovog člana, pružalac platnih usluga dužan je da te obaveze ispuni odmah nakon zaključenja okvirnog ugovora.

(3) Pružalac platnih usluga može obaveze iz st. 1 i 2 ovog člana ispuniti i dostavljanjem nacрта okvirnog ugovora koji sadrži informacije iz člana 19 ovog zakona.

Forma i obavezni elementi okvirnog ugovora

Član 21

(1) Okvirni ugovor zaključuje se u papirnoj formi ili na drugom trajnom mediju.

(2) Okvirni ugovor obavezno sadrži sve elemente, odnosno informacije iz člana 19 ovog zakona.

(3) Pružalac platnih usluga dužan je da obezbijedi da korisnik platnih usluga dobije najmanje jedan primjerak okvirnog ugovora.

(4) Korisnik platnih usluga ima pravo da, tokom trajanja ugovornog odnosa, zahtjeva kopije okvirnog ugovora, odnosno informacije iz člana 19 ovog zakona, i to u papirnoj formi ili drugom trajnom mediju.

Izmjene okvirnog ugovora

Član 22

(1) Pružalac platnih usluga dužan je da izmjenu okvirnog ugovora i informacija iz člana 19 ovog zakona predloži na način iz člana 20 stav 1 ovog zakona, najmanje dva mjeseca prije predloženog datuma početka primjene te izmjene, a korisnik platnih usluga može da ih prihvati ili odbije do predloženog datuma njihovog stupanja na snagu.

(2) Pružalac i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti da će se smatrati da je korisnik platnih usluga prihvatio izmjene iz stava 1 ovog člana ako do predloženog datuma njihovog stupanja na snagu ne obavijesti pružaoca platnih usluga da ih ne prihvata.

(3) U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana pružalac platnih usluga dužan je da navede da korisnik platnih usluga ima pravo da raskine okvirni ugovor bez odlaganja i bez naknade, prije stupanja na snagu izmjena okvirnog ugovora.

(4) Pružalac i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti da se izmjene kamatnih stopa ili kursa koje proizlaze iz referentne kamatne stope ili referentnog kursa mogu primijeniti bez odlaganja i bez prethodnog obavještanja.

(5) U slučaju iz stava 4 ovog člana pružalac platnih usluga dužan je da o svakoj promjeni kamatne stope obavijesti korisnika platnih usluga u što kraćem roku i na način iz člana 20 stav 1 ovog zakona, osim ako pružalac i korisnik platnih usluga nijesu dogovorili drugačiji rok ili način na koji će informacije biti date ili učinjene dostupnim.

(6) Pružalac platnih usluga može, bez obavještanja korisnika platnih usluga, primijeniti promjene kamatne stope ili kursa koje su povoljnije za korisnika platnih usluga.

(7) Promjene kamatne stope ili kursa koji se koriste pri izvršavanju platne transakcije primjenjuju se i obračunavaju na način koji ne dovodi korisnike platnih usluga u neravnopravan položaj.

Raskid okvirnog ugovora

Član 23

(1) Korisnik platnih usluga ima pravo da, u svakom trenutku, raskine okvirni ugovor, osim ako okvirnim ugovorom nije utvrđen otkazni rok koji ne može biti duži od mjesec dana.

(2) Za raskid okvirnog ugovora pružalac platnih usluga naplaćuje korisniku platnih usluga naknadu koja mora biti primjerena i u skladu sa stvarnim troškovima pružaoca platnih usluga.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, pružalac platnih usluga ne smije naplatiti naknadu korisniku platnih usluga za otkaz okvirnog ugovora koji je, prije raskida, bio na snazi duže od šest mjeseci.

(4) Okvirnim ugovorom može se ugovoriti pravo pružaoca platnih usluga na raskid okvirnog ugovora zaključenog na neodređeno vrijeme, uz otkazni rok od najmanje dva mjeseca i pod uslovom da raskid ugovora bude dat na način iz člana 20 stav 1 ovog zakona.

- (5) Ukoliko korisnik platnih usluga raskine okvirni ugovor dužan je da plati naknadu samo za platne usluge koje su pružene do dana raskida tog ugovora, a ukoliko je ta naknada plaćena unaprijed, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga vrati srazmjerni dio naplaćene naknade.

Informacije prije izvršavanja pojedinačne platne transakcije

Član 24

Pružalac platnih usluga dužan je da, prije izvršavanja pojedinačne platne transakcije prema okvirnom ugovoru inicirane od strane platioca, na zahtjev platioca, da jasne i precizne informacije o krajnjem roku za izvršavanje platne transakcije i visini naknada koje plaća platilac i, kada je to primjenljivo, o iznosu svake pojedinačne naknade.

Informacije za platioca o pojedinačnim platnim transakcijama

Član 25

- (1) Nakon što se račun platioca zaduži za iznos pojedinačne platne transakcije ili, u slučaju kada platilac ne koristi račun za plaćanje nakon prijema naloga za plaćanje, pružalac platnih usluga platioca dužan je da platiocu, bez odlaganja i na način iz člana 20 stav 1 ovog zakona, da sljedeće informacije:
- 1) referentnu oznaku koja omogućava platiocu identifikaciju svake platne transakcije i, kada je to primjenljivo, informacije koje se odnose na primaoca plaćanja;
 - 2) iznos platne transakcije u valuti u kojoj je zadužen račun za plaćanje platioca ili u valuti koja je navedena na nalogu za plaćanje;
 - 3) ukupan iznos svih naknada za tu platnu transakciju i, kada je to primjenljivo, iznos svake pojedinačne naknade i kamate koje plaća platilac;
 - 4) ako platna transakcija uključuje preračunavanje valute, kurs koji je pružalac platnih usluga platioca koristio i iznos platne transakcije nakon preračunavanja valute;
 - 5) datum valute zaduženja ili datum prijema naloga za plaćanje.
- (2) Okvirnim ugovorom može se ugovoriti da se informacije iz stava 1 ovog člana dostave ili stave na raspolaganje periodično, a najmanje jednom mjesečno bez naknade i na način koji omogućava platiocu da čuva i reprodukuje informacije u nepromijenjenom obliku.
- (3) Pružalac platnih usluga, dužan je da na zahtjev platioca, dostavi informacije iz stava 1 ovog člana u papirnoj formi ili na drugom trajnom mediju najmanje jednom mjesečno bez naknade.

Informacije za primaoca plaćanja o pojedinačnim platnim transakcijama

Član 26

- (1) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, nakon izvršavanja pojedinačne platne transakcije, primaocu plaćanja, bez odlaganja i na način iz člana 20 stav 1 ovog zakona, da sljedeće informacije:
- 1) referentnu oznaku koja omogućava primaocu plaćanja identifikaciju platne transakcije i, kada je to primjenljivo, informacije koje se odnose na platioca i druge informacije koje se prenose uz platnu transakciju;
 - 2) iznos platne transakcije u valuti u kojoj je odobren račun za plaćanje primaoca plaćanja;
 - 3) ukupan iznos svih naknada za tu platnu transakciju i, kada je to primjenljivo, iznos svake pojedinačne naknade i kamate koje plaća primalac plaćanja;
 - 4) ukoliko platna transakcija uključuje preračunavanje valute, kurs koji je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koristio i iznos platne transakcije prije preračunavanja valute,
 - 5) datum valute odobrenja računa.
- (2) Okvirnim ugovorom može se ugovoriti da se informacije iz stava 1 ovog člana dostavljaju ili stave na raspolaganje periodično, a najmanje jednom mjesečno, i na način koji omogućava primaocu plaćanja da čuva i reprodukuje informacije u nepromijenjenom obliku.
- (3) Pružalac platnih usluga, dužan je da na zahtjev primaoca plaćanja, dostavi informacije iz stava 1 ovog člana u papirnoj formi ili na drugom trajnom mediju najmanje jednom mjesečno bez naknade.

Obaveza informisanja za platne instrumente male vrijednosti i elektronski novac

Član 27

U slučaju platnih instrumenata kojima se, u skladu sa okvirnim ugovorom, izvršavaju samo pojedinačne platne transakcije koje ne prelaze iznos od 30 eura ili koji imaju ograničeno trošenje najviše do ukupnog iznosa od 150 eura ili na kojima su pohranjena novčana sredstva koja nikada ne prelaze iznos od 150 eura:

1) izuzetno od čl. 19, 20 i 24 ovog zakona, pružalac platnih usluga dužan je da platiocu dostavlja samo informacije o glavnim karakteristikama platne usluge, uključujući informacije o načinu korišćenja platnih instrumenata, o odgovornosti u vezi sa korišćenjem platnih instrumenata, o naknadama i druge informacije od značaja za donošenje odluke korisnika platnih usluga o zaključivanju ugovora, kao i podatak gdje korisnik platnih usluga može na lako dostupan način dobiti druge informacije iz člana 19 ovog zakona;

2) izuzetno od člana 22 ovog zakona, pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti da pružalac platnih usluga nije dužan da predlaže izmjene okvirnog ugovora na način iz člana 20 stav 1 ovog zakona;

3) izuzetno od čl. 25 i 26 ovog zakona, pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti da, nakon izvršavanja platne transakcije:

- pružalac platnih usluga daje ili stavlja na raspolaganje samo referentnu oznaku kojom će korisniku platnih usluga omogućiti identifikaciju platne transakcije, njenog iznosa i naknade, a u slučaju više platnih transakcija iste vrste za istog primaoca plaćanja, referentne oznake i informaciju o ukupnom iznosu i naknadama za te platne transakcije,

- pružalac platnih usluga nije dužan da dostavlja ili stavlja na raspolaganje informacije iz alineje 1 ove tačke ako se platni instrument koristi anonimno ili ako pružalac platnih usluga iz tehničkih razloga ne može korisniku platnih usluga obezbijediti te informacije, s tim da je pružalac platnih usluga dužan da platiocu omogući provjeru iznosa novčanih sredstava pohranjenih na platnom instrumentu nakon izvršavanja platne transakcije.

III. PRAVA I OBAVEZE PRUŽAOCA I KORISNIKA PLATNIH USLUGA U CRNOJ GORI

1. Naknade i izuzeci

Naknade

Član 28

- (1) Pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga naplatiti naknadu za pružanje platnih usluga.
- (2) Pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga naplatiti naknade za ispunjenje obaveza iz člana 41 stav 3, člana 42 stav 7 i člana 48 stav 6 ovog zakona, pod uslovom da su te naknade ugovorene, primjerene i u skladu sa stvarnim troškovima pružaoce platnih usluga.
- (3) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja može za izvršavanje platnih transakcija naplatiti naknade samo od primaoca plaćanja, a pružalac platnih usluga platioca može za izvršavanje platne transakcije naplatiti naknade samo od platioca.
- (4) Pružalac platnih usluga ne smije spriječiti ili ograničiti primaoca plaćanja da platiocu ponudi popust za korišćenje platne kartice ili drugog platnog instrumenta ili da ga na neki drugi način usmjerava na upotrebu određenog platnog instrumenta.
- (5) Primaoca plaćanja ne smije od platioca naplaćivati naknadu za korišćenje određenog platnog instrumenta.
- (6) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga koji nije potrošač mogu ugovoriti plaćanje naknada drukčije u odnosu na stav 2 ovog člana.
- (7) Pružalac platnih usluga dužan je da, u poslovnim prostorijama namijenjenim za rad sa korisnicima platnih usluga i na svojoj internet stranici, objavi tarifu po kojoj naplaćuje naknade za pružanje platnih usluga.
- (8) Centralna banka može svojim propisom zabraniti ili ograničiti pravo primaoca plaćanja na zaračunavanje naknada, radi podsticanja tržišne konkurencije i/ili promovisanja upotrebe platnih instrumenata.

Izuzeci za platne instrumente male vrijednosti i elektronski novac

Član 29

- (1) U slučaju platnih instrumenata kojima se, u skladu sa okvirnim ugovorom, izvršavaju samo pojedinačne platne transakcije koje ne prelaze iznos od 30 eura ili koji imaju ograničeno trošenje najviše do ukupnog iznosa od 150 eura ili na kojima su pohranjena novčana sredstva koja nikada ne prelaze iznos od 150 eura, pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti:

- 1) da se odredbe člana 32 stav 1 tačka 2, člana 33 stav 1 tač. 3, 4, 4a i 5 i člana 37 st. 2, 3 i 5 ovog zakona ne primjenjuju ako se taj platni instrument ne može blokirati ili se ne može spriječiti njegovo dalje korišćenje;
 - 2) da se odredbe čl. 35 i 36 i član 37 stav 1 ovog zakona ne primjenjuju ako se platni instrument koristi anonimno ili ako pružalac platnih usluga ne može, iz drugih razloga svojstvenih tom platnom instrumentu, dokazati da je platna transakcija bila autorizovana;
 - 3) da, izuzetno od člana 41 stav 1 ovog zakona, pružalac platnih usluga nije dužan da obavještava korisnika platnih usluga o odbijanju naloga za plaćanje, ako je neizvršavanje naloga za plaćanje očigledno iz okolnosti slučaja;
 - 4) da, izuzetno od člana 42 ovog zakona, platilac ne može opozvati nalog za plaćanje nakon iniciranja naloga za plaćanje ili davanja saglasnosti za izvršavanje platne transakcije primaocu plaćanja;
 - 5) da se primjenjuju drukčiji rokovi izvršavanja platne transakcije od rokova utvrđenih čl. 44 i 45 ovog zakona.
- (2) Odredbe čl. 36 i 37 ovog zakona ne primjenjuju se na elektronski novac ako pružalac platnih usluga platioca nema mogućnost blokade računa za plaćanje, odnosno blokade platnog instrumenta.

2. Autorizacija platne transakcije

Saglasnost i opoziv saglasnosti

Član 30

- (1) Platna transakcija smatra se autorizovanom samo ako je platilac dao saglasnost za izvršavanje platne transakcije.
- (2) Saglasnost za izvršavanje platne transakcije može biti data prije ili, ako je ugovoreno između platioca i njegovog pružaoca platnih usluga, nakon izvršavanja platne transakcije.
- (3) Saglasnost da se izvrši platna transakcija ili niz platnih transakcija mora biti data na način ugovoren između platioca i njegovog pružaoca platnih usluga a može se dati i preko primaoca plaćanja ili pružaoca usluge iniciranja plaćanja, u suprotnom, smatra se da platna transakcija nije autorizovana.
- (4) Platilac može opozvati datu saglasnost najkasnije do nastanka neopozivosti naloga za plaćanje u skladu sa članom 42 ovog zakona.
- (5) Platilac može opozvati saglasnost za izvršavanje niza platnih transakcija, u kom slučaju se svaka buduća platna transakcija iz tog niza smatra neautorizovanom.
- (6) Način davanja saglasnosti, odnosno opoziva saglasnosti za izvršavanje platne transakcije uređuju se ugovorom o platnim uslugama između platioca i njegovog pružaoca platnih usluga, odnosno između pružalaca platnih usluga.
- (7) Pružalac platnih usluga i platilac koji nije potrošač mogu ugovorom o platnim uslugama opoziv saglasnosti urediti drukčije u odnosu na st. 4 i 5 ovog člana.

Potvrđivanje raspoloživosti sredstava

Član 30a

- (1) Pružalac platnih usluga koji vodi račun, na zahtjev pružaoca platnih usluga koji izdaje platni instrument na osnovu platne kartice, bez odlaganja potvrđuje da je iznos sredstava potreban za izvršavanje platne transakcije na osnovu platne kartice raspoloživ na računu za plaćanje platioca, ako je:
 - 1) račun za plaćanje platioca dostupan uz online povezivanje u trenutku prijema zahtjeva;
 - 2) platilac pružaocu platnih usluga koji vodi račun dao izričitu saglasnost da odgovori na zahtjev pružaoca platnih usluga koji je izdao platni instrument na osnovu platne kartice za potvrđivanje da je iznos koji odgovara određenoj platnoj transakciji na osnovu platne kartice raspoloživ na računu za plaćanje platioca;
 - 3) saglasnost iz tačke 2 ovog stava data prije nego što je podnesen prvi zahtjev za potvrđivanje.
- (2) Pružalac platnih usluga koji izdaje platni instrument na osnovu platne kartice može zatražiti potvrđivanje iz stava 1 ovog člana, ako:
 - 1) je platilac dao izričitu saglasnost pružaocu platnih usluga koji vodi račun za potvrđivanje iz stava 1 ovog člana;
 - 2) je platilac inicirao platnu transakciju koristeći se platnim instrumentom na osnovu platne kartice koju je izdao pružalac platnih usluga;
 - 3) se pružalac platnih usluga koji izdaje platni instrument na osnovu platne kartice identifikovao pružaocu platnih usluga koji vodi račun, prije svakog zahtjeva za potvrđivanje i da komunicira na siguran način sa pružaocem platnih usluga koji vodi račun u skladu sa članom 56c ovog zakona.

- (3) Potvrđivanje iz stava 1 ovog člana sastoji se od jednostavnog odgovora u obliku "da" ili "ne" i ne smije sadržati podatak o stanju sredstava na računu.
- (4) Pružalac platnih usluga koji izdaje platni instrument potvrđivanje iz stava 3 ovog člana ne smije čuvati, niti koristiti u druge svrhe osim za izvršavanje platne transakcije na osnovu platne kartice.
- (5) Potvrđivanjem iz stava 1 ovog člana pružalac platnih usluga koji vodi račun ne smije onemogućiti raspolaganje sredstvima na računu za plaćanje platioca.
- (6) Platilac može od pružaoca platnih usluga koji vodi račun tražiti da mu identifikuje pružaoca platnih usluga koji je tražio potvrđivanje i dati odgovor.
- (7) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na platne transakcije inicirane putem platnih instrumenata na osnovu platnih kartica na kojima se pohranjuje elektronski novac u skladu sa ovim zakonom.

Pravila o pristupu računu za plaćanje u slučaju usluge iniciranja plaćanja

Član 30b

- (1) Platilac ima pravo da koristi uslugu iniciranja plaćanja iz člana 2 stav 1 tačka 7 ovog zakona koju pruža pružalac usluge iniciranja plaćanja.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, platilac nema pravo da koristi usluge pružaoca usluge iniciranja plaćanja ako njegov račun za plaćanje nije dostupan uz online povezivanje.
- (3) Kada platilac da izričitu saglasnost za izvršavanje platne transakcije u skladu sa članom 30 ovog zakona, pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da preduzme aktivnosti iz stava 5 ovog člana kako bi obezbijedio ostvarivanje prava platioca na korišćenje usluge iniciranja plaćanja.
- (4) Pružalac usluge iniciranja plaćanja:
 - 1) ne smije ni u jednom trenutku biti u posjedu novčanih sredstava platioca radi pružanja usluge iniciranja plaćanja;
 - 2) dužan je da obezbijedi da personalizovani sigurnosni podaci korisnika platnih usluga nijesu dostupni drugom licu, osim korisniku platnih usluga i izdavaocu personalizovanih sigurnosnih podataka;
 - 3) dužan je da obezbijedi da se personalizovani sigurnosni podaci korisnika platnih usluga prosljeđuju sigurnim i efikasnim putem;
 - 4) dužan je da obezbijedi da se sve ostale informacije o korisniku platnih usluga, dobijene prilikom pružanja usluga iniciranja plaćanja, pružaju samo primaocu plaćanja i uz izričitu saglasnost korisnika platnih usluga;
 - 5) dužan je da, prilikom svakog iniciranja plaćanja, potvrdi svoj identitet pružaocu platnih usluga koji vodi račun platioca i da komunicira sa pružaocem platnih usluga koji vodi račun, platiocem i primaocem plaćanja na siguran način, u skladu sa članom 56c ovog zakona;
 - 6) ne smije čuvati osjetljive podatke o plaćanjima korisnika platnih usluga;
 - 7) ne smije tražiti od korisnika platnih usluga bilo koje druge podatke osim podataka potrebnih za pružanje usluge iniciranja plaćanja;
 - 8) ne smije koristiti podatke, pristupati im ili ih čuvati u bilo koju drugu svrhu osim pružanja usluge iniciranja plaćanja kako je platilac izričito tražio;
 - 9) ne smije mijenjati iznos, primaoca plaćanja ili bilo koji drugi podatak o platnoj transakciji koja se inicira.
- (5) Pružalac platnih usluga koji vodi račun, dužan je da:
 - 1) komunicira na siguran način sa pružaocima usluge iniciranja plaćanja u skladu sa članom 56c ovog zakona;
 - 2) odmah nakon prijema naloga za plaćanje od pružaoca usluga iniciranja plaćanja, dâ ili stavi na raspolaganje pružaocu usluga iniciranja plaćanja sve informacije o iniciranju platne transakcije i sve informacije koje su pružaocu platnih usluga koji vodi račun dostupne u vezi sa izvršavanjem platne transakcije;
 - 3) postupa na nediskriminatoran način sa naložima za plaćanje upućenim preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, naročito u pogledu vremena prijema naloga, prioriteta ili naknada u odnosu na naloge za plaćanje koje upućuje platilac direktno, osim ako za to postoji objektivan razlog.
- (6) Pružanje usluga iniciranja plaćanja ne zavisi od postojanja ugovornog odnosa za tu namjenu između pružalaca usluga iniciranja plaćanja i pružalaca platnih usluga koji vode račune.

Pravila o pristupu i upotrebi informacija o računu za plaćanje u slučaju pružanja usluga informacija o računu

Član 30c

- (1) Korisnik platnih usluga ima pravo da koristi uslugu informacija o računu iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona koju pruža pružalac usluga informacija o računu.
- (2) Korisnik platnih usluga nema pravo iz stava 1 ovog člana ako njegov račun za plaćanje nije dostupan uz online povezivanje.
- (3) Pružalac usluga informacija o računu:
 - 1) smije pružati usluge samo na osnovu izričite saglasnosti korisnika platnih usluga;
 - 2) dužan je da obezbijedi da personalizovani sigurnosni podaci korisnika platnih usluga nijesu dostupni drugom licu, osim tom korisniku platnih usluga i izdavaocu personalizovanih sigurnosnih podataka;
 - 3) dužan je da obezbijedi da se personalizovani sigurnosni podaci korisnika platnih usluga prosljeđuju sigurnim i efikasnim putem;
 - 4) dužan je da, za svaku komunikaciju, potvrđuje svoj identitet pružaocu platnih usluga koji vodi račun ili većem broju tih pružalaca i korisniku platnih usluga na siguran način, u skladu sa članom 56c ovog zakona;
 - 5) smije pristupiti samo informacijama sa računa za plaćanje koje je za korišćenje ove usluge odredio korisnik platnih usluga i informacijama o platnim transakcijama povezanim sa tim računima;
 - 6) ne smije zahtijevati osjetljive podatke o računima za plaćanje;
 - 7) ne smije upotrebljavati podatke i ne smije im pristupati, niti ih čuvati u bilo koju drugu svrhu osim za obavljanje usluge pružanja informacija o računu koju je korisnik platnih usluga izričito zatražio, u skladu sa pravilima o zaštiti podataka.
- (4) Pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da:
 - 1) komunicira na siguran način sa pružaocima usluga informacija o računu, u skladu sa članom 56c ovog zakona;
 - 2) postupa na nediskriminatoran način sa zahtjevima za davanje informacija upućenih preko pružaoca usluga informacija o računu, osim ako za to postoji objektivni razlog.
- (5) Pružanje usluga informacija o računu ne zavisi od postojanja ugovornog odnosa za tu namjenu između pružalaca tih usluga i pružalaca platnih usluga koji vode račune.

Ograničenja korišćenja platnih instrumenata i pristupa računima za plaćanje pružaocima platnih usluga

Član 31

- (1) Platilac i njegov pružalac platnih usluga mogu ugovoriti limite potrošnje za platne transakcije koje se izvršavaju platnim instrumentom.
- (2) Okvirmim ugovorom može se ugovoriti pravo pružaoca platnih usluga da blokira platni instrument iz objektivno opravdanih razloga vezanih za:
 - 1) sigurnost platnog instrumenta;
 - 2) sumnju za neovlašćeno korišćenje ili korišćenje platnog instrumenta sa namjerom prevare, ili
 - 3) u slučaju platnog instrumenta sa kreditnom linijom, zbog značajnog povećanja rizika da platilac neće biti u mogućnosti da ispuni obavezu plaćanja.
- (3) Pružalac platnih usluga dužan je da, na način predviđen ugovorom, prije blokiranja platnog instrumenta, obavijesti platioca o namjeri i o razlozima za blokiranje platnog instrumenta.
- (4) Ako pružalac platnih usluga nije u mogućnosti da obavijesti platioca u skladu sa stavom 3 ovog člana dužan je da to učini odmah nakon blokiranja platnog instrumenta.
- (5) Odredbe st. 3 i 4 ovog člana ne primjenjuju se ako je davanje obavještenja u suprotnosti sa objektivno opravdanim razlozima sigurnosti ili nije u skladu sa zakonom.
- (6) Pružalac platnih usluga dužan je da deblokira platni instrument ili blokirani platni instrument zamijeni novim kada prestanu razlozi za blokadu tog platnog instrumenta.
- (7) Pružalac platnih usluga koji vodi račun ne smije uskratiti pristup računu za plaćanje pružaocu usluge informacija o računu ili pružaocu usluge iniciranja plaćanja, osim na osnovu dokazanih i objektivno opravdanih razloga koji se odnose na neovlašćeni pristup tog pružaoca usluga ili njegov pristup sa ciljem prevare, uključujući neovlašćeno iniciranje platne transakcije ili iniciranje platne transakcije sa ciljem prevare.
- (8) U slučajevima iz stava 7 ovog člana pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da, u dogovorenom obliku, obavijesti platioca o uskraćivanju pristupa računu za plaćanje i razlozima uskraćivanja pristupa, s tim da se, ako je moguće, te informacije platiocu daju prije uskraćivanja pristupa, a najkasnije odmah nakon uskraćivanja pristupa,

osim ako bi pružanje navedenih informacija ugrozilo objektivno opravdane sigurnosne razloge ili nije u skladu sa zakonom.

- (9) Pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da omogući pristup računu za plaćanje odmah nakon što prestanu razlozi za uskraćivanje pristupa iz stava 7 ovog člana.
- (10) U slučajevima iz stava 7 ovog člana, pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da, bez odlaganja, obavijesti Centralnu banku o incidentu koji se odnosi na pružaoca usluge informacija o računu ili na pružaoca usluge iniciranja plaćanja, uz navođenje relevantnih podataka o nastalom slučaju i razlozima za uskraćivanje pristupa računu za plaćanje.
- (11) Na osnovu obavještenja iz stava 10 ovog člana, Centralna banka postupa u skladu sa ovlašćenjima propisanim zakonima kojima se uređuje poslovanje pojedinih pružalaca platnih usluga.

Obaveze korisnika platnih usluga u vezi sa platnim instrumentima

Član 32

- (1) Korisnik platnih usluga koji je ovlašćen da koristi platni instrument dužan je da:
 - 1) platni instrument koristi u skladu sa uslovima izdavanja i korišćenja tog platnog instrumenta utvrđenim okvirnim ugovorom, koji moraju biti objektivni, nediskriminatorni i srazmjerni;
 - 2) odmah po saznanju da je došlo do gubitka, krađe ili zloupotrebe platnog instrumenta, odnosno njegovog neovlašćenog korišćenja obavijesti pružaoca platnih usluga ili lice koje je odredio pružalac platnih usluga.
- (2) Korisnik platnih usluga dužan je da, u slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, neposredno nakon prijema platnog instrumenta, preduzme sve razumne mjere za zaštitu personalizovanih sigurnosnih elemenata tog platnog instrumenta.

Obaveze pružaoca platnih usluga u vezi sa platnim instrumentima

Član 33

- (1) Pružalac platnih usluga koji izdaje platni instrument dužan je da:
 - 1) obezbijedi da personalizovani sigurnosni elementi platnog instrumenta budu dostupni samo korisniku platnih usluga koji je ovlašćen da koristi taj platni instrument;
 - 2) se uzdrži od slanja platnog instrumenta koji korisnik platnih usluga nije zahtijevao, osim u slučaju zamjene već izdatog platnog instrumenta;
 - 3) obezbijedi da su u svakom trenutku dostupna odgovarajuća sredstva koja će omogućiti korisniku platnih usluga da dostavi obavještenje u skladu sa članom 32 stav 1 tačka 2 ovog zakona ili da zatraži deblokiranje platnog instrumenta u skladu sa članom 31 stav 6 ovog zakona;
 - 4) na zahtjev korisnika platnih usluga, pruži odgovarajući dokaz da je taj korisnik dostavio obavještenje iz člana 32 stav 1 tačka 2 ovog zakona, pod uslovom da je taj zahtjev podnjet u roku od 18 mjeseci nakon prijema tog obavještenja;
 - 4a) obezbijedi da korisnik platnih usluga obavještenje iz člana 32 stav 1 tačka 2 ovog zakona može dostaviti bez naknade, s tim da mu može naplatiti troškove zamjene izgubljenog ili ukradenog platnog instrumenta;
 - 5) spriječi svako korišćenje platnog instrumenta nakon prijema obavještenja iz člana 32 stav 1 tačka 2 ovog zakona.
- (2) Pružalac platnih usluga snosi rizik dostavljanja platnog instrumenta i personalizovanih sigurnosnih elemenata platnog instrumenta korisniku platnih usluga.

Obavještenje o neautorizovanim ili pogrešno izvršenim platnim transakcijama

Član 34

- (1) Korisnik platnih usluga ima pravo na ispravku neautorizovane platne transakcije ili pogrešno izvršene platne transakcije samo ukoliko svog pružaoca platnih usluga o tim transakcijama obavijesti odmah nakon saznanja, a najkasnije 13 mjeseci od dana zaduženja računa.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko je pružalac platnih usluga propustio da korisniku platnih usluga da ili stavi na raspolaganje informacije o izvršenoj platnoj transakciji koje je bio dužan da da u skladu sa ovim zakonom, korisnik platnih usluga ima pravo na ispravku neautorizovane platne transakcije ili pogrešno izvršene platne transakcije i u roku dužem od 13 mjeseci.
- (3) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti drukčiji rok od roka iz stava 1 ovog člana.

- (4) Kada je u izvršavanje platne transakcije uključen i pružalac usluge iniciranja plaćanja, korisnik platnih usluga obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja pružaocu platnih usluga koji vodi račun i koji je dužan da izvrši ispravku.

Dokaz o autentičnosti i izvršavanju platne transakcije

Član 35

- (1) Ukoliko korisnik platnih usluga osporava da je autorizovao izvršenu platnu transakciju ili tvrdi da platna transakcija nije pravilno izvršena, njegov pružalac platnih usluga dužan je da dokaže da je sprovedena provjera autentičnosti platne transakcije, da je platna transakcija pravilno evidentirana i proknjižena i da na izvršavanje platne transakcije nije uticao tehnički kvar ili drugi nedostatak.
- (2) Ako se platna transakcija inicira preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, pružalac usluge iniciranja plaćanja dužan je da dokaže da je, u okviru njegovih ovlašćenja, sprovedena provjera autentičnosti platne transakcije, da je platna transakcija pravilno evidentirana i da na izvršavanje platne transakcije nije uticao tehnički kvar ili drugi nedostatak povezan sa platnom uslugom koju on pruža.
- (3) Ako korisnik platnih usluga osporava da je autorizovao izvršenu platnu transakciju, samo korišćenje platnog instrumenta koje je evidentirao pružalac platnih usluga, uključujući, kada je primjenljivo, i pružaoca usluge iniciranja plaćanja nije dovoljan dokaz da je platilac autorizovao tu platnu transakciju ili da je postupio sa namjerom prevare ili da je namjerno ili sa krajnjom nepažnjom propustio da ispuni jednu ili više obaveza iz člana 32 ovog zakona, već je taj pružalac platnih usluga dužan da dokaže prevaru ili krajnju nepažnju korisnika platnih usluga.
- (4) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga koji nije potrošač mogu ugovorom urediti teret dokazivanja drukčije u odnosu na st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Odgovornost pružaoca platnih usluga za neautorizovane platne transakcije

Član 36

- (1) U slučaju izvršavanja neautorizovane platne transakcije pružalac platnih usluga platioca, dužan je da vrati platiocu iznos neautorizovane platne transakcije bez odlaganja, a najkasnije do kraja sljedećeg radnog dana nakon što je saznao za tu transakciju ili nakon što je obaviješten o njoj, osim ako pružalac platnih usluga platioca ima opravdane razloge da sumnja u prevaru i ako o tom razlogu obavijesti Centralnu banku u pisanoj formi.
- (2) Ukoliko je za iznos neautorizovane platne transakcije zadužen račun za plaćanje platioca, pružalac platnih usluga platioca dužan je da, u roku iz stava 1 ovog člana, vrati stanje zaduženog računa za plaćanje u stanje u kojem bi bio da neautorizovana platna transakcija nije izvršena, pri čemu datum valute odobrenja računa za plaćanje platioca ne smije biti kasniji od datuma na koji je taj račun zadužen za iznos neautorizovane platne transakcije.
- (3) Ukoliko je platna transakcija inicirana preko pružaoca usluga iniciranja plaćanja, pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da vrati iznos neautorizovane platne transakcije bez odlaganja, a najkasnije do kraja sljedećeg radnog dana i da vrati stanje zaduženog računa za plaćanje u stanje u kojem bi bio da nije izvršena neautorizovana platna transakcija.
- (4) Ukoliko je pružalac usluge iniciranja plaćanja odgovoran za neautorizovanu platnu transakciju, dužan je da pružaocu platnih usluga koji vodi račun, na njegov zahtjev, bez odlaganja nadoknadi sve gubitke proizašle iz povraćaja ili gubitke na osnovu isplaćenih iznosa povraćaja platiocu, uključujući iznos neautorizovane platne transakcije.
- (5) U slučaju izvršavanja neautorizovane platne transakcije, platilac ima i pravo na razliku do pune naknade štete prema opštim pravilima o odgovornosti za štetu.

Odgovornost platioca za neautorizovane platne transakcije

Član 37

- (1) Izuzetno od člana 36 ovog zakona, ako je izvršavanje neautorizovanih platnih transakcija posljedica korišćenja izgubljenog ili ukradenog platnog instrumenta ili zloupotrebe platnog instrumenta, platilac može biti obavezan da snosi gubitke povezane sa tim neautorizovanim platnim transakcijama najviše do 50 eura.
- (2) Platilac nije obavezan da snosi gubitke ni do iznosa iz stava 1 ovog člana, ako:
- 1) gubitak, krađu ili zloupotrebu platnog instrumenta nije mogao otkriti prije izvršavanja neautorizovane platne transakcije;
 - 2) su neautorizovane platne transakcije posljedica radnje ili propusta zaposlenog, agenta ili ogranka pružaoca platnih usluga ili lica kojem su aktivnosti pružaoca platnih usluga eksternalizovane;

- 3) pružalac platnih usluga nije obezbijedio odgovarajuća sredstva za dostavljanje obavještenja o gubitku, krađi ili zloupotrebi platnog instrumenta, u skladu sa članom 33 stav 1 tačka 3 ovog zakona;
 - 4) pružalac platnih usluga platioca ne zahtijeva pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta;
 - 5) pružalac platnih usluga primaoca plaćanja ne primijeni traženu pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta.
- (3) Primalac plaćanja ili pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koji ne primijeni traženu pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta, dužan je da pružaocu platnih usluga platioca nadoknadi štetu koju je zbog toga pretrpio.
 - (4) Izuzetno od stava 1 ovog člana, platilac snosi sve gubitke povezane sa neautorizovanim platnim transakcijama, ako je platilac postupao sa namjerom prevare ili je namjerno ili sa krajnjom nepažnjom propustio da ispuni jednu ili više obaveza iz člana 32 ovog zakona.
 - (5) Platilac ne odgovara za iznos neautorizovanih platnih transakcija izvršenih nakon što je obavijestio pružaoca platnih usluga u skladu sa članom 32 stav 1 tačka 2 ovog zakona, osim ako je postupao sa namjerom prevare.
 - (6) Pružalac platnih usluga i platilac koji nije potrošač mogu ugovorom urediti odgovornost platioca drukčije u odnosu na st. 1 do 5 ovog člana.

Platne transakcije kod kojih iznos transakcije nije unaprijed poznat

Član 37a

- (1) Ako u okviru platne transakcije na osnovu platne kartice koju inicira primalac plaćanja ili je inicirana preko primaoca plaćanja, nije poznat tačan iznos te platne transakcije u trenutku kada platilac da saglasnost za izvršavanje te platne transakcije, pružalac platnih usluga platioca smije rezervisati novčana sredstva na računu za plaćanje platioca samo ako je platilac dao saglasnost za tačan iznos novčanih sredstava koji treba rezervisati.
- (2) Pružalac platnih usluga platioca dužan je da oslobodi rezervaciju novčanih sredstava na računu za plaćanje platioca uspostavljenu u skladu sa stavom 1 ovog člana, bez odlaganja nakon prijema informacija o tačnom iznosu platne transakcije, a najkasnije odmah nakon prijema naloga za plaćanje.

Povraćaj novčanih sredstava za autorizovane platne transakcije inicirane od strane ili preko primaoca plaćanja

Član 38

- (1) Platilac ima pravo na povraćaj novčanih sredstava od svog pružaoca platnih usluga za autorizovanu platnu transakciju koja je izvršena, a inicirana od strane ili preko primaoca plaćanja, pod uslovom da:
 - 1) pri autorizaciji nije naveden tačan iznos platne transakcije u vrijeme autorizacije,
 - 2) je iznos platne transakcije viši od iznosa koji bi platilac opravdano mogao da očekuje, uzimajući u obzir prethodne navike potrošnje, uslove iz okvirnog ugovora i relevantne okolnosti konkretnog slučaja.
- (2) Na zahtjev pružaoca platnih usluga, platilac je dužan da dostavi dokaze o ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana.
- (3) Povraćaj novčanih sredstava u skladu sa stavom 1 ovog člana, vrši se u punom iznosu izvršene platne transakcije, s tim da datum valute odobrenja računa za plaćanje platioca ne smije biti kasniji od datuma zaduženja tog računa za iznos čiji povraćaj traži platilac.
- (4) U slučaju direktnog zaduženja platilac i njegov pružalac platnih usluga mogu okvirnim ugovorom ugovoriti da platilac ima pravo na povraćaj novčanih sredstava od svog pružaoca platnih usluga i ako uslovi iz stava 1 tačka 1 ovog člana nijesu ispunjeni.
- (5) Platilac se ne može pozivati na pravo iz stava 1 ovog člana ako je viši iznos platne transakcije iz stava 1 tačka 2 ovog člana posljedica preračunavanja valute koja se zasniva na primjeni referentnog kursa ugovorenog sa njegovim pružaocem platnih usluga.
- (6) Platilac i njegov pružalac platnih usluga mogu okvirnim ugovorom ugovoriti da platilac nema pravo na povraćaj novčanih sredstava, pod uslovom:
 - 1) da je platilac dao saglasnost za izvršavanje platne transakcije direktno svom pružaocu platnih usluga;
 - 2) kada je to primjenljivo, da je pružalac platnih usluga ili primalac plaćanja na ugovoreni način dao ili učinio raspoloživim platiocu informacije o budućoj platnoj transakciji, najmanje četiri nedjelje prije datuma dospjeća.
- (7) Pružalac platnih usluga i platilac koji nije potrošač mogu ugovorom urediti pravo na povraćaj novčanih sredstava drukčije u odnosu na st. 1 do 6 ovog člana.

Zahtjev za povraćaj novčanih sredstava za autorizovane platne transakcije inicirane od strane ili preko primaoca plaćanja

Član 39

- (1) Platilac ima pravo da podnese zahtjev za povraćaj novčanih sredstava u skladu sa članom 38 ovog zakona, najkasnije u roku od osam nedjelja od datuma valute zaduženja.
- (2) U roku od deset radnih dana od dana prijema zahtjeva za povraćaj novčanih sredstava, pružalac platnih usluga dužan je da platiocu:
 - 1) vrati puni iznos platne transakcije, ili
 - 2) da obrazloženje za odbijanje povraćaja novčanih sredstava, pri čemu navodi da, ukoliko platilac ne prihvati dato obrazloženje, može podnijeti predlog za vansudsko rješavanje spora u platnom prometu u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Pružalac platnih usluga ne smije da odbije ugovoreni povraćaj novčanih sredstava u slučaju iz člana 38 stav 4 ovog zakona.
- (4) Pružalac platnih usluga i platilac koji nije potrošač odnose iz st. 1 do 3 ovog člana mogu ugovorom urediti drukčije.

3. Izvršavanje platne transakcije

a) Nalozi za plaćanje i prenijeti i primljeni iznosi

Prijem naloga za plaćanje

Član 40

- (1) Momenat prijema naloga za plaćanje je momenat kada pružalac platnih usluga platioca primi nalog za plaćanje, iniciran neposredno od platioca ili posredno od strane ili preko primaoca plaćanja.
- (2) Ukoliko momenat prijema naloga za plaćanje nije u toku radnog dana pružaoca platnih usluga platioca, smatra se da je nalog za plaćanje primljen sljedećeg radnog dana.
- (3) Pružalac platnih usluga može odrediti momenat pred kraj radnog dana koji predstavlja krajnje vrijeme za prijem naloga za plaćanje.
- (4) Ukoliko je pružalac platnih usluga platioca primio nalog za plaćanje nakon krajnjeg vremena za primanje naloga za plaćanje smatra se da je nalog za plaćanje primljen narednog radnog dana.
- (5) Korisnik platnih usluga koji inicira nalog za plaćanje i njegov pružalac platnih usluga mogu ugovoriti da se nalog za plaćanje započne izvršavati:
 - 1) na određeni dan;
 - 2) na kraju određenog perioda;
 - 3) na dan kada platilac stavi na raspolaganje svom pružaocu platnih usluga potrebna novčana sredstva.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana vremenom prijema naloga za plaćanje smatra se dan ugovoren za započinjanje izvršavanja naloga, a ako ugovoreni dan nije radni dan pružaoca platnih usluga, vremenom prijema naloga za plaćanje smatra se naredni radni dan.
- (7) Pružalac platnih usluga platioca ne smije zadužiti račun za plaćanje platioca prije prijema naloga za plaćanje.

Odbijanje naloga za plaćanje

Član 41

- (1) Ukoliko pružalac platnih usluga odbije da izvrši nalog za plaćanje ili da inicira platnu transakciju dužan je da, ako posebnim propisom nije drukčije određeno, obavijesti korisnika platnih usluga o:
 - 1) odbijanju izvršavanja naloga za plaćanje;
 - 2) razlozima za odbijanje izvršavanja naloga za plaćanje, kada je to primjenljivo;
 - 3) proceduri za ispravljanje grešaka koje su dovele do odbijanja izvršavanja naloga za plaćanje.
- (2) Pružalac platnih usluga dužan je da dâ ili učini dostupnim obavještenje iz stava 1 ovog člana na način utvrđen ugovorom, bez odlaganja, a najkasnije u rokovima iz člana 44 ovog zakona.
- (3) Okvirnim ugovorom može se ugovoriti da pružalac platnih usluga može naplatiti naknadu za davanje obavještenja iz stava 1 ovog člana ako je odbijanje izvršavanja naloga za plaćanje bilo objektivno opravdano.

- (4) Ukoliko su ispunjeni svi uslovi utvrđeni okvirnim ugovorom između platioca i njegovog pružaoca platnih usluga, pružalac platnih usluga platioca ne smije odbiti izvršavanje autorizovanog naloga za plaćanje, bez obzira da li je nalog za plaćanje inicirao platilac neposredno ili preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja ili je iniciran od strane ili preko primaoca plaćanja, ako posebnim propisom nije drukčije uređeno.
- (5) Ukoliko je izvršavanje naloga za plaćanje odbijeno smatra se da nalog nije ni primljen.

Opozivost naloga za plaćanje

Član 42

- (1) Korisnik platnih usluga ne može opozvati nalog za plaćanje nakon što ga je primio pružalac platnih usluga platioca, osim u slučajevima iz st. 3, 4, 5 i 8 ovog člana.
- (2) Ako je platna transakcija inicirana od strane pružaoca usluge iniciranja plaćanja ili od strane ili preko primaoca plaćanja, platilac ne može opozvati nalog za plaćanje nakon davanja saglasnosti pružaocu usluge iniciranja plaćanja da inicira platnu transakciju ili nakon davanja saglasnosti za izvršavanje platne transakcije primaocu plaćanja.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, u slučaju direktnog zaduženja platilac može opozvati nalog za plaćanje najkasnije do kraja radnog dana koji prethodi ugovorenom danu zaduženja, ne dovodeći u pitanje pravo platioca na povraćaj sredstava.
- (4) U slučaju iz člana 40 stav 5 ovog zakona korisnik platnih usluga može opozvati nalog za plaćanje, najkasnije do kraja radnog dana koji prethodi ugovorenom danu za izvršavanje naloga.
- (5) Nakon isteka roka iz st. 1 do 4 ovog člana korisnik platnih usluga može opozvati nalog za plaćanje samo ako je to ugovorio sa relevantnim pružaocem platnih usluga.
- (6) U slučajevima iz st. 2 i 3 ovog člana opoziv naloga za plaćanje može se izvršiti samo uz saglasnost primaoca plaćanja.
- (7) Okvirnim ugovorom može se ugovoriti da relevantni pružalac platnih usluga može naplatiti naknadu za opoziv naloga za plaćanje.
- (8) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga koji nije potrošač mogu ugovorom urediti opoziv naloga za plaćanje drukčije u odnosu na st. 1 do 7 ovog člana.

Prenijeti i primljeni iznosi

Član 43

- (1) Jedan ili više pružalaca platnih usluga platioca, jedan ili više pružalaca platnih usluga primaoca plaćanja i posrednici pružalaca platnih usluga dužni su da prenesu puni iznos platne transakcije, bez umanjnja za iznos naknade.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, primalac plaćanja i njegov pružalac platnih usluga mogu ugovoriti da relevantni pružalac platnih usluga, prije nego preneseni iznos platne transakcije odobri primaocu plaćanja, taj iznos umanjni za iznos svojih naknada, u kom slučaju je dužan da, u informaciji o izvršenoj platnoj transakciji, primaocu plaćanja prikaže puni iznos platne transakcije, odvojeno od iznosa naplaćenih naknada.
- (3) Ukoliko se bilo koji iznosi naknade, osim naknada iz stava 2 ovog člana, odbiju od iznosa platne transakcije, pružalac platnih usluga platioca mora da obezbijedi da primalac plaćanja primi pun iznos platne transakcije koja je inicirana od strane platioca, a u slučajevima kada je platna transakcija inicirana od strane ili preko primaoca plaćanja, njegov pružalac platnih usluga mora da obezbijedi da primalac plaćanja primi pun iznos platne transakcije.

b) Rok izvršavanja i datum valute

Izvršavanje platnih transakcija preko računa za plaćanje

Član 44

- (1) Pružalac platnih usluga platioca dužan je da obezbijedi da se iznos platne transakcije odobri na račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja do kraja radnog dana u kojem je izvršen prijem naloga za plaćanje u skladu sa članom 40 ovog zakona.
- (2) Nakon što pružalac platnih usluga primaoca plaćanja primi iznos platne transakcije dužan je da račun za plaćanje primaoca plaćanja odobri sa datumom valute odobrenja i stavi na raspolaganje novčana sredstva.

- (3) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da pružaocu platnih usluga platioca prenese nalog za plaćanje koji je iniciran od strane ili preko primaoca plaćanja u rokovima ugovorenim između primaoca plaćanja i njegovog pružaoca platnih usluga, a u slučaju direktnog zaduženja, u roku koji omogućava izmirenje na ugovoreni datum dospijeca novčane obaveze platioca.

Izvršavanje plaćanja u slučaju nepostojanja računa

Član 45

Pružalac platnih usluga dužan je da primaocu plaćanja koji nema račun za plaćanje stavi novčana sredstva na raspolaganje do kraja radnog dana u kojem je primio novčana sredstva.

Uplata gotovog novca na račun za plaćanje

Član 46

- (1) Ukoliko korisnik platnih usluga uplati gotov novac na svoj račun za plaćanje kod pružaoca platnih usluga, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga ta novčana sredstva stavi na raspolaganje odmah nakon prijema novčanih sredstava, sa datumom valute na dan prijema novčanih sredstava.
- (2) Na momenat prijema gotovog novca, u smislu stava 1 ovog člana, shodno se primenjuju odredbe člana 40 ovog zakona.

Datum valute i raspoloživost sredstava

Član 47

- (1) Datum valute odobrenja računa za plaćanje primaoca plaćanja ne može biti datum nakon radnog dana na koji je za iznos platne transakcije odobren račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja.
- (2) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da iznos platne transakcije stavi na raspolaganje primaocu plaćanja bez odlaganja, nakon što je za taj iznos odobren račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja.
- (3) Datum valute zaduženja računa za plaćanje platioca ne može biti datum prije zaduženja tog računa za iznos platne transakcije.

c) Odgovornost pružaoca platnih usluga u vezi sa izvršavanjem platne transakcije

Pogrešna jedinstvena identifikaciona oznaka

Član 48

- (1) Ukoliko je nalog za plaćanje izvršen u skladu sa jedinstvenom identifikacionom oznakom smatra se da je nalog za plaćanje izvršen pravilno u odnosu na primaoca plaćanja koji je određen jedinstvenom identifikacionom oznakom.
- (2) Pružalac platnih usluga nije odgovoran za neizvršenu ili pogrešno izvršenu platnu transakciju ako korisnik platnih usluga navede pogrešnu jedinstvenu identifikacionu oznaku.
- (3) Pružalac platnih usluga platioca dužan je da preduzme razumne mjere radi povraćaja novčanih sredstava iz pogrešno izvršene platne transakcije.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da saraduje sa pružaocem platnih usluga platioca i dostavi mu sve relevantne informacije u cilju povraćaja novčanih sredstava iz pogrešno izvršene platne transakcije.
- (5) U slučaju da povraćaj novčanih sredstava iz pogrešno izvršene platne transakcije nije moguć, pružalac platnih usluga platioca dužan je da platiocu, na njegov pisani zahtjev, pruži informacije koje ima na raspolaganju i koje su platiocu potrebne za pokretanje sudskog ili drugog postupka radi povraćaja novčanih sredstava.
- (6) Pružalac platnih usluga može korisniku platnih usluga naplatiti naknadu za povraćaj novčanih sredstava izvršenih u skladu sa stavom 3 ovog člana ako je to utvrđeno okvirnim ugovorom.
- (7) Ako korisnik platnih usluga, pored jedinstvene identifikacione oznake, pružaocu platnih usluga da i druge informacije iz člana 15 stav 1 tačka 1 i člana 19 stav 1 tačka 2 podtačka b ovog zakona, pružalac platnih usluga odgovoran je samo za izvršavanje platne transakcije u skladu sa jedinstvenom identifikacionom oznakom koju je naveo korisnik platnih usluga.

Odgovornost pružaoca platnih usluga za izvršavanje platne transakcije koju je inicirao platilac

Član 49

- (1) Pružalac platnih usluga platioca odgovoran je platiocu za pravilno izvršavanje platne transakcije koju je inicirao platilac, osim u slučajevima iz stava 3 ovog člana, člana 48 st. 2 i 7 i člana 53 ovog zakona.
- (2) Pružalac platnih usluga platioca koji je odgovoran za izvršavanje platne transakcije dužan je da, na zahtjev platioca, bez odlaganja, vrati iznos neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije, a u slučaju zaduženja računa za plaćanje, račun za plaćanje vrati u stanje koje odgovara stanju tog računa prije izvršenja te platne transakcije, s tim da datum valute odobrenja računa za plaćanje platioca ne smije biti kasniji od datuma na koji je taj račun zadužen za iznos neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije.
- (3) Ako pružalac platnih usluga platioca dokaže da je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja primio iznos platne transakcije u skladu sa članom 44 ovog zakona i nalogom za plaćanje, za pravilno izvršavanje platne transakcije odgovoran je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, i to primaocu plaćanja.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da iznos platne transakcije, bez odlaganja, stavi na raspolaganje primaocu plaćanja, a u slučaju plaćanja na račun za plaćanje primaoca plaćanja odobri odgovarajući iznos na račun primaoca plaćanja, s tim da datum valute odobrenja računa za plaćanje primaoca plaćanja ne smije biti kasniji od datuma koji bi za taj iznos bio određen kao datum valute da je transakcija bila izvršena u skladu sa članom 47 ovog zakona.
- (5) Ako je platna transakcija izvršena sa zakašnjenjem, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, na zahtjev pružaoca platnih usluga platioca podnesenog u ime platioca, odredi datum valute odobrenja računa za plaćanje primaoca plaćanja koji nije kasniji od datuma koji bi za taj iznos bio određen kao datum valute da je transakcija bila na vrijeme izvršena.
- (6) Pružalac platnih usluga platioca dužan je da, u slučaju neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije koju je inicirao platilac, na zahtjev platioca i nezavisno od svoje odgovornosti, bez odlaganja i bez naknade, preduzme mjere radi utvrđivanja toka novčanih sredstva platne transakcije i o tome obavijesti platioca.
- (7) Pružalac platnih usluga platioca koji je odgovoran za neizvršenu ili pogrešno izvršenu platnu transakciju odgovoran je platiocu i za naplaćene naknade i za kamate koje platiocu pripadaju u vezi sa neizvršenom ili pogrešno izvršenom platnom transakcijom, uključujući i izvršenje platne transakcije sa kašnjenjem.
- (8) Pružalac platnih usluga i platilac koji nije potrošač mogu ugovorom urediti odgovornost za neizvršenu ili pogrešno izvršenu platnu transakciju, uključujući i odgovornost za izvršenje platne transakcije sa kašnjenjem, drukčije u odnosu na st. 1 do 7 ovog člana.

Odgovornost pružaoca platnih usluga za izvršavanje platne transakcije koju je inicirao primalac plaćanja ili je inicirana preko primaoca plaćanja

Član 50

- (1) U slučaju platne transakcije inicirane od strane ili preko primaoca plaćanja, osim u slučajevima iz stava 5 ovog člana, člana 48 st. 2 i 7 i člana 53 ovog zakona, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovoran je primaocu plaćanja za:
 - 1) pravilan prenos naloga za plaćanje pružaocu platnih usluga platioca u skladu sa članom 44 stav 3 ovog zakona;
 - 2) postupanje u skladu sa članom 47 ovog zakona.
- (2) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koji je odgovoran za neizvršavanje ili pogrešno izvršavanje platne transakcije u skladu sa stavom 1 tačka 1 ovog člana dužan je da, bez odlaganja, ponovo dostavi nalog za plaćanje pružaocu platnih usluga platioca.
- (3) U slučaju kašnjenja sa prenosom naloga za plaćanje, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da odobri račun za plaćanje primaoca plaćanja sa datumom valute koji nije kasniji od datuma koji bi za taj iznos bio određen kao datum valute da je transakcija bila na vrijeme izvršena.
- (4) Ako je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja odgovoran u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da obezbijedi da iznos platne transakcije bude na raspolaganju primaocu plaćanja odmah nakon što je taj iznos odobren na računu pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja, s tim da datum valute za iznos odobren na računu za plaćanje primaoca plaćanja ne smije biti kasniji od datuma koji bi za taj iznos bio određen kao datum valute da je transakcija bila uredno izvršena.
- (5) Ako pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dokaže da je pružaocu platnih usluga platioca pravilno prenio nalog za plaćanje primaoca plaćanja i da je postupio u skladu sa članom 47 ovog zakona, za izvršavanje platne transakcije odgovoran je pružalac platnih usluga platioca, i to platiocu.

- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, pružalac platnih usluga platioca koji je odgovoran za izvršavanje platne transakcije dužan je da, na zahtjev platioca, bez odlaganja, vrati iznos neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije, a u slučaju zaduženja računa za plaćanje, račun za plaćanje vrati u stanje koje odgovara stanju tog računa prije izvršenja te platne transakcije, s tim da datum valute odobrenja računa za plaćanje platioca ne smije biti kasniji od datuma na koji je taj račun zadužen za iznos neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije.
- (7) Odredba stava 6 ovog člana ne primjenjuje se ako pružalac platnih usluga platioca dokaže da je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja primio iznos platne transakcije, čak i u slučaju manjeg kašnjenja u izvršavanju platne transakcije, u kom slučaju je pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan da odobri račun primaoca plaćanja sa datumom valute koji nije kasniji od datuma koji bi za taj iznos bio određen kao datum valute da je transakcija bila uredno izvršena.
- (8) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da, u slučaju neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije koja je inicirana od strane ili preko primaoca plaćanja, na zahtjev primaoca plaćanja i nezavisno od svoje odgovornosti, bez odlaganja i bez naknade, preduzme mjere radi utvrđivanja toka novčanih sredstava platne transakcije i da o tome obavijesti primaoca plaćanja.
- (9) Pružalac platnih usluga primaoca plaćanja koji je odgovoran za neizvršenu ili pogrešno izvršenu platnu transakciju odgovoran je primaocu plaćanja i za naplaćene naknade i za kamate koje primaocu plaćanja pripadaju u vezi sa neizvršenom ili pogrešno izvršenom platnom transakcijom.
- (10) Pružalac platnih usluga i primalac plaćanja koji nije potrošač mogu ugovorom urediti odgovornost za neizvršenu ili pogrešno izvršenu platnu transakciju, uključujući i odgovornost za izvršenje platne transakcije sa kašnjenjem, drukčije u odnosu na st. 1 do 9 ovog člana.

Odgovornost za izvršavanje platne transakcije u slučaju iniciranja plaćanja preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja

Član 50a

- (1) Ako platilac inicira nalog za plaćanje preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da, uz postupanje u skladu sa čl. 34 i 48 ovog zakona, platiocu nadoknadi iznos neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije i da račun za plaćanje vrati u stanje koje odgovara stanju tog računa prije izvršenja te platne transakcije.
- (2) Pružalac usluga iniciranja plaćanja dužan je da dokaže da je pružalac platnih usluga koji vodi račun platioca primio nalog za plaćanje u skladu s članom 40 ovog zakona i da je, u okviru njegovih ovlašćenja, izvršena provjera autentičnosti platne transakcije, da je platna transakcija pravilno evidentirana i da na nju nije uticao tehnički kvar ili drugi nedostatak koji je povezan sa neizvršenjem ili pogrešnim izvršenjem platne transakcije, uključujući izvršenje platne transakcije sa kašnjenjem.
- (3) Ako je pružalac usluga iniciranja plaćanja odgovoran za neizvršenje ili pogrešno izvršenje platne transakcije, uključujući izvršenje platne transakcije sa kašnjenjem, dužan je da pružaocu platnih usluga koji vodi račun, na njegov zahtjev, bez odlaganja nadoknadi sve iznose koje je isplatio platiocu i drugu pretrpljenu štetu.

Prava korisnika platnih usluga u slučaju pogrešne izvršene platne transakcije

Član 51

- (1) Korisnik platnih usluga ima pravo da, u slučaju pogrešno izvršene platne transakcije, uključujući zakašnjenje sa izvršavanjem platne transakcije, od svog pružaoca platnih usluga zahtijeva pravilno izvršavanje platne transakcije, odnosno kamatu ili povraćaj iznosa pogrešno izvršene platne transakcije, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Korisnik platnih usluga gubi pravo iz stava 1 ovog člana ako o pogrešnom izvršavanju platne transakcije ne obavijesti svog pružaoca platnih usluga odmah po saznanju, a najkasnije u roku od 13 mjeseci od dana zaduženja, odnosno dana odobrenja računa.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, ukoliko je pružalac platnih usluga propustio da korisniku platnih usluga da ili stavi na raspolaganje informacije o izvršenoj platnoj transakciji koje je bio dužan da da u skladu sa ovim zakonom, korisnik platnih usluga može pravo iz stava 1 ovog člana ostvariti i u roku dužem od 13 mjeseci.
- (4) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga koji nije potrošač mogu ugovoriti drukčiji rok od roka iz stava 2 ovog člana.

Prava i obaveze pružalaca platnih usluga kod pojedinih slučajeva pogrešnog izvršenja platne transakcije

Član 51a

(1) Pružaoci platnih usluga imaju sljedeća prava i obaveze kod pojedinih slučajeva pogrešnog izvršenja platne transakcije, i to:

- 1) ako pružalac platnih usluga platioca prenese pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja iznos platne transakcije koji prelazi iznos utvrđen u nalogu za plaćanje ili ako greškom više puta izvrši nalog za plaćanje, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja, na osnovu dokaza pružaoca platnih usluga platioca koji je ovu grešku počinio, dužan je da mu višak prenesenih sredstava vrati bez odlaganja;
- 2) ako je pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja prenesen iznos manji od iznosa platne transakcije utvrđenog u nalogu za plaćanje, pružalac platnih usluga platioca može, u roku iz člana 44 ovog zakona, pružaocu platnih usluga primaoca plaćanja prenijeti iznos koji nedostaje do izvršenja platne transakcije u skladu sa datim nalogom za plaćanje i bez zahtjeva korisnika platnih usluga za pravilno izvršenje platne transakcije;
- 3) ako su sredstva greškom prenesena drugom primaocu plaćanja koji nije naznačen u nalogu za plaćanje, pružalac platnih usluga platioca može, u roku iz člana 44 ovog zakona, pravilno izvršiti platnu transakciju i bez zahtjeva korisnika platnih usluga za pravilno izvršenje te platne transakcije, a pružalac platnih usluga primaoca plaćanja kome su pogrešno prenijeta novčana sredstva dužan je da, na osnovu dokaza pružaoca platnih usluga platioca koji je učinio grešku, primljena sredstva bez odlaganja vrati (prenese kao povraćaj) pružaocu platnih usluga platioca.

(2) Povraćaj sredstava iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana, ima prioritet u odnosu na izvršavanje svih drugih platnih transakcija sa računa za plaćanje na koji su prenijeta ta sredstva.

Odgovornost posrednika ili drugog pružaoca platnih usluga

Član 52

- (1) Pružalac platnih usluga odgovara korisniku platnih usluga i kada je neizvršenu ili pogrešno izvršenu platnu transakciju, uključujući i izvršenje platne transakcije sa kašnjenjem, prouzrokovao posrednik ili drugi pružalac platnih usluga koji učestvuje u izvršavanju te platne transakcije.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, pružalac platnih usluga ima pravo da od posrednika ili drugog pružaoca platnih usluga zahtijeva naknadu svih iznosa koje je isplatio korisniku platnih usluga u skladu sa čl. 36, 49, 50 i 50a ovog zakona, uključujući iznos koji je isplatio zbog toga što drugi pružalac platnih usluga nije koristio pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta, kao i naknadu pretrpljene štete prema opštim pravilima o odgovornosti za štetu.

Isključenje odgovornosti

Član 53

Odgovornost pružaoca platnih usluga u vezi sa izvršavanjem platne transakcije isključuje se u vanrednim i nepredvidljivim okolnostima definisanim podzakonskim aktima na koje pružalac platnih usluga nije mogao uticati i čije posljedice nije mogao izbjeći, kao i u slučajevima kada je pružalac platnih usluga bio dužan postupiti u skladu sa zakonom.

Postupanje sa podacima

Član 54

- (1) Podaci do kojih pružalac platnih usluga dođe u toku poslovanja, a odnose se na korisnika platnih usluga, uključujući i podatke o njegovoj ličnosti, kao i podaci o platnoj transakciji i stanju i promjenama na računu za plaćanje korisnika platnih usluga čine poslovnu tajnu.
- (2) Pružalac platnih usluga, članovi njegovih organa i zaposlena ili angažovana lica kod pružaoca platnih usluga, kao i druga lica koja po prirodi svog posla imaju pristup podacima iz stava 1 ovog člana ne smiju trećim licima saopštiti, dostaviti, odnosno omogućiti pristup tim podacima.
- (3) Obaveza čuvanja poslovne tajne za lica iz stava 2 ovog člana ne prestaje ni nakon prestanka statusa na osnovu kojeg su ostvarili pristup podacima koji čine poslovnu tajnu.
- (4) Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, podaci koji čine poslovnu tajnu mogu se saopštiti ili dostaviti:
 - 1) Centralnoj banci;
 - 2) na osnovu odluke ili zahtjeva suda, državnog tužilaštva, organa državne uprave nadležnih za poslove policije, odnosno sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i organa uprave nadležnog za poslove poreza u skladu sa zakonom;
 - 3) drugim licima, u skladu sa zakonom ili na osnovu prethodno date pisane saglasnosti korisnika platne usluge.

- (5) Pružalac platnih usluga može podatke iz stava 1 ovog člana saopštiti, odnosno dostaviti državnom tužiocu i sudovima, kao i drugim organima koji vrše javna ovlaštenja isključivo radi zaštite svojih prava, u skladu sa zakonom.
- (6) Organi, odnosno lica kojima se podaci koji čine poslovnu tajnu učine dostupnim u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana dužni su da te podatke koriste isključivo u svrhu za koju su pribavljeni i ne smiju ih saopštavati ili dostavljati trećim licima, osim u slučajevima utvrđenim zakonom.
- (7) Odredba stava 6 ovog člana primjenjuje se i na lica zaposlena ili angažovana, odnosno koja su bila zaposlena ili angažovana kod organa, kao i na lica kojima su podaci koji čine poslovnu tajnu učinjeni dostupnim u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana.
- (8) Pružaoci platnih usluga, učesnici u platnom sistemu i agent za poravnanje dužni su da pri prikupljanju i obradi podataka o ličnosti korisnika platnih usluga postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.
- (9) Pružaoci platnih usluga i učesnici u platnom sistemu utvrđeni ovim zakonom mogu prikupljati i obrađivati podatke iz stava 8 ovog člana radi sprječavanja, ispitivanja ili otkrivanja prevarnih radnji ili zloupotreba u platnom prometu.

Čuvanje podataka i izvještavanje o platnim uslugama

Član 55

- (1) Pružaoci platnih usluga dužni su da dokumentaciju o korisnicima platnih usluga, platnoj transakciji i stanju i promjenama na računu za plaćanje korisnika platnih usluga čuvaju pet godina, a elektronske podatke o tome deset godina od izvršavanja platne transakcije, odnosno od promjene na računu za plaćanje korisnika platnih usluga.
- (2) Centralna banka može propisati obveznike, sadržaj, način i rokove izvještavanja o platnim uslugama.

Povoljniji položaj

Član 56

Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti povoljniji položaj od položaja koji korisniku platnih usluga pripada u skladu sa čl. 28 do čl. 55 stav 1 ovog zakona.

d) Operativni i sigurnosni rizici i provjera autentičnosti

Upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima

Član 56a

- (1) Pružaoci platnih usluga dužni su da uspostave okvir sa primjerenim mjerama ublažavanja i kontrolnim mehanizmima za upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima povezanim sa platnim uslugama koje pružaju, a kao dio tog okvira dužni su da uspostave i održavaju djelotvorne postupke upravljanja incidentima, uključujući otkrivanje i klasifikaciju značajnih operativnih i sigurnosnih incidenata.
- (2) Pružaoci platnih usluga dužni su da Centralnoj banci, jednom godišnje ili u kraćim rokovima koje utvrdi Centralna banka, dostave ažuriranu i sveobuhvatnu procjenu operativnih i sigurnosnih rizika povezanih sa platnim uslugama koje pružaju i primjerenosti mjera za ublažavanje rizika i kontrolnih mehanizama koji se sprovode kao odgovor na te rizike.
- (3) Pružaoci platnih usluga dužni su da obaveze iz stava 1 ovog člana ispunjavaju u skladu sa aktom Centralne banke o sigurnosnim mjerama za operativne i sigurnosne rizike povezane sa platnim uslugama, odnosno o uspostavljanju, sprovođenju i praćenju sigurnosnih mjera.

Izvjestavanje o incidentima

Član 56b

- (1) U slučaju značajnog operativnog ili sigurnosnog incidenta pružaoci platnih usluga dužni su da, bez odlaganja, o tom incidentu obavijeste Centralnu banku.
- (2) Ako incident iz stava 1 ovog člana, utiče ili bi mogao uticati na finansijske interese korisnika platnih usluga, pružalac platnih usluga dužan je da, bez odlaganja, obavijesti korisnike platnih usluga o incidentu i o svim raspoloživim mjerama koje korisnici platnih usluga mogu preduzeti radi ublažavanja štetnih efekata incidenta.
- (3) Nakon procjene značaja incidenta iz stava 1 ovog člana, Centralna banka, po potrebi, obavještava nadležne organe.

- (4) Centralna banka utvrđuje akt na osnovu kojeg pružaoci platnih usluga vrše klasifikaciju značajnih incidenata iz stava 1 ovog člana i izvještavaju o tim incidentima i na osnovu kojih Centralna banka utvrđuje kriterijume procjene značaja incidenta i pojedinosti iz izvještaja o incidentima koje razmjenjuje sa nadležnim organima.
- (5) Pružaoci platnih usluga dostavljaju Centralnoj banci, najmanje jednom godišnje, statističke podatke o prevarama u vezi sa različitim sredstvima plaćanja.

Provjera autentičnosti

Član 56c

- (1) Pružalac platnih usluga dužan je da primjenjuje pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta kada platilac:
- 1) pristupa svom računu za plaćanje uz online povezivanje;
 - 2) inicira elektronsku platnu transakciju, ili;
 - 3) izvršava bilo koju radnju sa udaljenosti koja može značiti rizik u smislu prevara povezanih sa plaćanjem ili drugih oblika zloupotrebe.
- (2) Kada se u slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, radi o elektronskoj platnoj transakciji na daljinu, pružalac platnih usluga dužan je da primijeni pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta sa elementima koji transakciju na dinamičan način povezuju sa određenim iznosom i određenim primaoцем plaćanja.
- (3) Pružalac platnih usluga dužan je da, u slučajevima iz stava 1 ovog člana, uspostavi odgovarajuće sigurnosne mjere za zaštitu povjerljivosti i integriteta personalizovanih sigurnosnih podataka korisnika platnih usluga.
- (4) Pružalac platnih usluga koji vodi račun dužan je da omogući pružiocima usluge iniciranja plaćanja i pružiocima usluge informacija o računu da se pouzdaju u postupke provjere autentičnosti koje je pružalac platnih usluga koji vodi račun odredio korisniku platnih usluga u skladu sa st. 1 i 3 ovog člana, a pružiocima usluga iniciranja plaćanja i u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (5) Odredbe st. 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i kada se plaćanje inicira preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja.
- (6) Odredbe st. 1 i 3 ovog člana primjenjuju se i kada se informacije traže preko pružaoca usluge informacija o računu.
- (7) Sigurnosne zahtjeve koje treba da ispune pružaoci platnih usluga za obezbjeđivanje pouzdane provjere autentičnosti klijenta i zajedničke i sigurne otvorene standarde komunikacije, kao i izuzetke od primjene zahtjeva za pouzdanu provjeru autentičnosti, propisuje Centralna banka, radi:
- 1) obezbjeđivanja odgovarajućeg nivoa sigurnosti korisnika platnih usluga i pružalaca platnih usluga, usvajanjem efikasnih i na riziku zasnovanih zahtjeva;
 - 2) obezbjeđivanja zaštite novčanih sredstava i ličnih podataka korisnika platnih usluga;
 - 3) obezbjeđivanja i održavanja fer tržišne konkurencije između pružalaca platnih usluga;
 - 4) obezbjeđivanja tehnološke neutralnosti i neutralnosti poslovnog modela;
 - 5) omogućavanja sredstava plaćanja koja su prilagođena korisniku, pristupačna i inovativna.

e) Vansudsko rješavanje sporova

Prigovor pružiocu platnih usluga

Član 56d

- (1) Ukoliko smatra da je pružalac platnih usluga postupio suprotno odredbama čl. 10 do 56c ovog zakona, korisnik platnih usluga može pružiocu platnih usluga podnijeti prigovor.
- (2) Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga dostavi odgovor na primjedbe navedene u prigovoru iz stava 1 ovog člana najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema prigovora, i to na papiru ili, ako je tako ugovoreno između pružaoca platnih usluga i njegovog korisnika, na drugom trajnom mediju.
- (3) Ako pružalac platnih usluga ne dostavi odgovor u roku iz stava 2 ovog člana iz razloga na koje ne može da utiče taj pružalac platnih usluga, dužan je da korisniku platnih usluga, u roku od 15 dana od dana prijema prigovora, dostavi obavještenje sa obrazloženjem razloga za kašnjenje odgovora na prigovor i rokom za dostavljanje traženog odgovora, koji ne smije biti duži od 30 dana, od dana prijema prigovora.
- (4) Pružalac platnih usluga dužan je da, u odgovoru na prigovor, korisnika platnih usluga uputi na mogućnost podnošenja prigovora Centralnoj banci i na mogućnost alternativnog rješavanja spora u skladu sa članom 56f ovog zakona.

- (5) Pružalac platnih usluga dužan je da izradi i primjenjuje primjerene i efikasne procedure za rješavanje prigovora korisnika platnih usluga i učini ih dostupnim korisniku platnih usluga na crnogorskom jeziku ili na drugom jeziku dogovorenom između pružaoca platnih usluga i njegovog korisnika platnih usluga.
- (6) Pružalac platnih usluga dužan je da poslove u vezi sa prigovorom korisnika platnih usluga povjeri najmanje jednom licu koje je u radnom odnosu u tom pružaocu platnih usluga.

Prigovor Centralnoj banci

Član 56e

- (1) Korisnici platnih usluga i druga lica koja imaju određeni interes, uključujući udruženja potrošača, mogu, nakon prijema odgovora iz člana 56d st. 2 i 3 ovog zakona, odnosno u slučaju kada pružalac platnih usluga ne dostavi odgovor u rokovima iz člana 56d st. 2 i 3 ovog zakona, Centralnoj banci podnijeti prigovor protiv pružaoca platnih usluga, ako smatraju da nije postupio u skladu sa odredbama čl. 10 do 56c ovog zakona.
- (2) Nakon prijema prigovora iz stava 1 ovog člana, Centralna banka upućuje zahtjev pružaocu platnih usluga na kojeg se prigovor odnosi da dostavi svoje izjašnjenje i dokaze na koje se poziva, osim ako iz samog prigovora i podataka kojima Centralna banka raspolaže proizlazi da prigovor nije osnovan.
- (3) Pružalac platnih usluga dužan je da, u roku koji odredi Centralna banka, a koji ne može biti duži od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 2 ovog člana, dostavi svoje izjašnjenje i dokaze na koje se poziva.
- (4) Nakon razmatranja prigovora korisnika platnih usluga i izjašnjenja pružaoca platnih usluga sa dokazima, Centralna banka može:
 - 1) dati preporuku pružaocu platnih usluga za poboljšanje odnosa prema korisnicima platnih usluga;
 - 2) dati savjete korisniku platnih usluga vezane za ostvarivanje njegovih prava pri korišćenju platnih usluga;
 - 3) obavljati i druge radnje koji doprinose ostvarivanju zaštite prava korisnika platnih usluga.
- (5) Ako povodom prigovora Centralna banka utvrdi da postoji osnovana sumnja da je pružalac platnih usluga postupio suprotno odredbama čl. 10 do 56c ovog zakona za koje je ovim zakonom propisana prekršajna odgovornost, podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pred nadležnim sudom.
- (6) Centralna banka obavještava podnosioca prigovora o svom postupanju po tom prigovoru i, kada je to primjenljivo, o preduzetim mjerama.
- (7) U obavještenju iz stava 6 ovog člana, Centralna banka je dužna da korisnika platnih usluga uputi na mogućnost alternativnog rješavanja spora u skladu sa članom 56f ovog zakona.

Alternativno rješavanje sporova

Član 56f

- (1) Korisnik platnih usluga može pristupiti alternativnom rješavanju spora u skladu sa posebnim zakonima kojima se uređuju alternativno rješavanje sporova i arbitraža, a korisnik platnih usluga potrošač i u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.
- (2) Pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga da informaciju o najmanje jednom tijelu nadležnom za alternativno rješavanje potrošačkih sporova.
- (3) Informacije iz stava 2 ovog člana, moraju sadržavati poštansku adresu i adresu internet stranice tijela nadležnog za alternativno rješavanje sporova, kao i informaciju o obavezi pružaoca platnih usluga iz stava 5 ovog člana.
- (4) Pružalac platnih usluga dužan je da informacije iz st. 2 i 3 ovog člana na jasan, razumljiv i lako dostupan način istakne u svojim poslovnim prostorijama i na svojoj internet stranici i da ih da svojim korisnicima platnih usluga u okviru prethodnih informacija koje je dužan da da u skladu sa čl. 15 i 19 ovog zakona.
- (5) Pružalac platnih usluga dužan je da učestvuje u postupku alternativnog rješavanja spora koji je korisnik platnih usluga pokrenuo u skladu sa stavom 1 ovog člana.
- (6) Pravo korisnika platnih usluga iz stava 1 ovog člana ne utiče na njegovo pravo na pokretanje sudskog postupka, u skladu sa zakonom.

IV. MEĐUNARODNE PLATNE TRANSAKCIJE

Primjena

Član 57

Odredbe čl. 2 do 56 ovog zakona primjenjuju se na međunarodne platne transakcije, ako čl. 58 do 61 ovog zakona nije drukčije uređeno.

Rokovi za izvršavanje međunarodnih platnih transakcija

Član 58

- (1) Pružalac platnih usluga platioca dužan je da nalog za plaćanje međunarodne platne transakcije, ako platilac ima novčanih sredstava na računu, izvrši najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema naloga za plaćanje.
- (2) Ukoliko je račun primaoca plaćanja naznačen na nalogu za plaćanje i za prenos novčanih sredstava primljenih po osnovu međunarodne platne transakcije nije potrebna dodatna instrukcija, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da novčana sredstva prenese na račun primaoca plaćanja najkasnije narednog radnog dana od dana prijema obavještenja o prijemu tih sredstava.
- (3) Ukoliko je za prenos novčanih sredstava primljenih po osnovu međunarodne platne transakcije potrebna dodatna instrukcija koja se odnosi na platioca, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da novčana sredstva prenese na račun primaoca plaćanja najkasnije narednog radnog dana od dana prijema dodatne instrukcije o platiocu.
- (4) Ukoliko je za prenos novčanih sredstava primljenih po osnovu međunarodne platne transakcije potrebna dodatna instrukcija od strane primaoca plaćanja, pružalac platnih usluga primaoca plaćanja dužan je da o prijemu novčanih sredstava obavijesti primaoca plaćanja istog radnog dana kada primi obavještenje o prijemu tih sredstava i primljena novčana sredstva prenese na račun primaoca plaćanja u skladu sa dobijenom instrukcijom, najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema te instrukcije.
- (5) Rokovi iz st. 1 do 4 ovog člana ne primjenjuju se ukoliko pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga ugovore drukčije rokove za izvršavanje međunarodne platne transakcije, koji ne mogu biti duži od četiri radna dana od dana prijema naloga za plaćanje, odnosno od dana prijema dodatnih instrukcija.

Naknade

Član 59

- (1) Ukoliko je ugovorom o platnim uslugama utvrđeno da pružalac platnih usluga korisniku platnih usluga naplaćuje naknadu koju za izvršavanje međunarodne platne transakcije naplaćuje drugi pružalac platnih usluga ili posrednik koji učestvuje u izvršavanju te platne transakcije, pružalac platnih usluga je dužan da korisnika platnih usluga, prije iniciranja međunarodne platne transakcije, obavijesti o visini te naknade.
- (2) Ukoliko pružalac platnih usluga u trenutku iniciranja međunarodne platne transakcije ne raspolaže podacima o visini naknade iz stava 1 ovog člana, dužan je da preduzme odgovarajuće aktivnosti kako bi korisniku platnih usluga pružio informacije o očekivanoj visini te naknade.
- (3) Pri izvršavanju međunarodnih platnih transakcija, pružalac i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti zaračunavanje naknade na način drukčiji od načina iz člana 28 stav 3 ovog zakona.

Platni instrumenti male vrijednosti

Član 60

Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu okvirnim ugovorom kojim se uređuje izvršavanje međunarodnih platnih transakcija isključivo upotrebom platnih instrumenata male novčane vrijednosti ugovoriti da se ne primenjuju odredbe člana 27 ovog zakona.

Raspologanje primljenim novčanim sredstvima

Član 61

Nakon prijema novčanih sredstava po osnovu međunarodne platne transakcije pružalac platnih usluga primaoca plaćanja može isključivo da:

- 1) primljena sredstva prenese na transakcioni račun primaoca plaćanja za izvršavanje nacionalnih platnih transakcija;
- 2) izvrši isplatu gotovog novca primaocu plaćanja, ili
- 3) izvrši plaćanje obaveza u inostranstvu primaoca plaćanja.

V. RAČUNI ZA PLAĆANJE

Pojam

Član 62

- (1) Račun za plaćanje je račun koji pružalac platnih usluga vodi na ime jednog ili više korisnika platnih usluga, a koristi se za izvršavanje platnih transakcija.
- (2) Centralna banka može propisati bliže uslove, način vođenja i jedinstvenu strukturu računa za plaćanje.

Zajednički račun za plaćanje

Član 63

- (1) Zajednički račun za plaćanje je račun koji pružalac platnih usluga otvara i vodi za dva ili više korisnika platnih usluga, u skladu sa okvirnim ugovorom o vođenju zajedničkog računa za plaćanje.
- (2) Svaki korisnik platnih usluga, koji je pojedinačni imalac zajedničkog računa za plaćanje, može da raspolaze cjelokupnim novčanim sredstvima na tom računu, osim ako su ugovorom iz stava 1 ovog člana utvrđena ograničenja za raspolaganje novčanim sredstvima na zajedničkom računu.
- (3) Novčana sredstva na zajedničkom računu za plaćanje mogu se u cjelosti koristiti za plaćanje obaveza pojedinačnog imaoaca zajedničkog računa za plaćanje prema trećim licima.
- (4) Ugovorom iz stava 1 ovog člana ne može se ograničiti pravo trećeg lica da, u postupku stečaja ili likvidacije ili u postupku prinudne naplate koji se vode nad pojedinačnim imaoцем zajedničkog računa za plaćanje, naplati potraživanja koja ima prema tom imaoцу na teret cjelokupnih novčanih sredstava na zajedničkom računu za plaćanje, ako zakonom nije drukčije utvrđeno.

Transakcioni račun

Član 64

- (1) Transakcioni račun je vrsta računa za plaćanje koji otvaraju i vode banke i druge kreditne institucije koje pružaju platne usluge, ogranak kreditne institucije iz treće zemlje sa sjedištem u Crnoj Gori i Centralna banka na ime jednog ili više korisnika platnih usluga za izvršavanje platne transakcije i za druge namjene.
- (2) Centralna banka otvara i vodi transakcione račune banaka i drugih kreditnih institucija koje pružaju platne usluge, kao i subjekata za koje je zakonom i propisom Centralne banke određeno da te račune vode kod Centralne banke.
- (3) Platne institucije i institucije za elektronski novac ne mogu otvarati transakcione račune korisnicima platnih usluga.
- (4) Transakcioni račun otvara se na osnovu ugovora, koji zaključuju pružalac platnih usluga iz stava 1 ovog člana i korisnik platnih usluga.
- (5) Korisnik platnih usluga može imati više transakcionih računa kod jednog pružaoca platnih usluga i transakcione račune kod više pružalaca platnih usluga iz stava 1 ovog člana.
- (6) Transakcioni račun ukida se pod uslovima utvrđenim zakonom ili drugim propisom, odnosno ugovorom iz stava 4 ovog člana.
- (7) Sredstva koja se vode na transakcionom računu smatraju se depozitom po viđenju.
- (8) Centralna banka propisuje strukturu transakcionih računa i bliže uslove i način otvaranja i ukidanja tih računa za izvršavanje nacionalnih platnih transakcija, a može propisati i strukturu transakcionih računa i bliže uslove i način otvaranja i ukidanja tih računa za izvršavanje međunarodnih platnih transakcija.
- (9) Podzakonski akt iz stava 8 ovog člana i drugi podzakonski akti koje Centralna banka donosi na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Registri transakcionih računa koje vode pružaoci platnih usluga

Član 65

- (1) Pružaoci platnih usluga iz člana 64 stav 1 ovog zakona dužni su da vode registre transakcionih računa svojih korisnika platnih usluga.
- (2) Pružaoci platnih usluga iz stava 1 ovog člana dužni su da Centralnoj banci dostavljaju podatke o otvorenim transakcionim računima iz člana 65a stav 2 ovog zakona, o promjeni podataka o tim računima i o ukidanju tih računa, najkasnije do kraja radnog dana u kojem je račun otvoren, ukinut ili promjena izvršena.
- (3) Pružaoci platnih usluga iz stava 1 ovog člana odgovaraju za tačnost podataka koje dostavljaju u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (4) Centralna banka odgovara za istovjetnost podataka iz stava 2 ovog člana sa podacima u Centralnom registru transakcionih računa iz člana 65a ovog zakona.

Centralni registri transakcionih računa koje vodi Centralna banka

Član 65a

- (1) Centralna banka vodi Centralni registar transakcionih računa, kao jedinstvenu informacionu bazu podataka o transakcionim računima i njihovim vlasnicima.
- (2) Sadržinu Centralnog registra transakcionih računa, podatke koji se dostavljaju za potrebe tog registra, način dostavljanja podataka i način ostvarivanja uvida u podatke iz tog registra, propisuje Centralna banka.
- (3) Broj transakcionog računa i ostali podaci iz Centralnog registra transakcionih računa koji se odnose na pravna lica i preduzetnike su javni, osim podataka o stanju i prometu na pojedinačnim transakcionim računima ovih lica ukoliko su sadržani u ovom registru.
- (4) Broj transakcionog računa i drugi podaci iz Centralnog registra transakcionih računa koji se odnose na fizička lica nijesu javno dostupni i na njih se primjenjuju odredbe člana 54 ovog zakona i propisi kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.
- (5) Centralna banka može voditi i registre transakcionih računa za posebne namjene, čiju sadržinu i način funkcionisanja uređuje svojim aktom.

Nalozi za plaćanje preko transakcionih računa

Član 66

Centralna banka propisuje osnovne elemente naloga za plaćanje preko transakcionih računa i način popunjavanja tog naloga za izvršavanje nacionalnih platnih transakcija, a može propisati i osnovne elemente naloga za plaćanje preko transakcionih računa i način popunjavanja tog naloga za izvršavanje međunarodnih platnih transakcija.

Zaduženje računa za plaćanje bez naloga za plaćanje

Član 66a

- (1) Pružalac platnih usluga zadužice račun za plaćanje korisnika platnih usluga bez naloga za plaćanje u sljedećim slučajevima:
 - 1) kada se sprovodi izvršenje na računu za plaćanje korisnika platnih usluga kao izvršnog dužnika, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje;
 - 2) radi naplate dospjelih naknada za usluge koje pružalac platnih usluga pruža u skladu sa odredbama ovog zakona, dospjelih potraživanja po osnovu kredita koji je pružalac platnih usluga odobrio korisniku platnih usluga ili drugih dospjelih potraživanja pružaoca platnih usluga prema korisniku platnih usluga, ako je takav način naplate ugovoren, i
 - 3) u drugim slučajevima propisanim zakonom.
- (2) Platna transakcija izvršena u skladu sa stavom 1 ovog člana, ne smatra se neautorizovanom platnom transakcijom.

VI. PLATNE INSTITUCIJE

1. Status i poslovi platne institucije

Organizacioni oblik

Član 67

- (1) Platna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori je pravno lice koje je od Centralne banke dobilo odobrenje za pružanje jedne ili više platnih usluga iz člana 2 ovog zakona, osim u slučaju kada pruža isključivo uslugu iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona.
- (2) Platna institucija ne smije pružati platne usluge bez odobrenja iz stava 1 ovog člana.

Drugi poslovi platne institucije

Član 68

Pored pružanja platnih usluga iz člana 2 ovog zakona, platna institucija može da:

- 1) obavlja operativne poslove i pruža sa njima povezane pomoćne usluge, kao što su obezbjeđivanje izvršavanja platnih transakcija, usluge preračunavanja valuta potrebne za izvršavanje platnih transakcija, usluge čuvanja, kao i usluge pohranjivanja i obrade podataka;

- 2) bude operater platnog sistema, osim platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja, ne dovodeći u pitanje pristup platnim sistemima u skladu sa članom 142 ovog zakona, i/ili
- 3) obavlja drugu djelatnost koja nije djelatnost pružanja platnih usluga.

Hibridna platna institucija

Član 69

- (1) Platna institucija koja obavlja i poslove iz člana 68 tač. 2 i/ili 3 ovog zakona je hibridna platna institucija.
- (2) Hibridna platna institucija dužna je da poslove iz stava 1 ovog člana obavlja na način kojim se ne ugrožava njena stabilnost i sigurnost u pružanju platnih usluga, niti otežava vršenje kontrole nad platnom institucijom, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Odredbe ovog zakona koje se primjenjuju na platne institucije čija je jedina djelatnost pružanje platnih usluga shodno se primjenjuju i na hibridne platne institucije, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Minimalni iznos osnivačkog kapitala

Član 70

- (1) Osnivački kapital platne institucije koja pruža platne usluge iz člana 2 tačka 6 ovog zakona ne može biti manji od 20.000 eura.
- (2) Osnivački kapital platne institucije koja pruža platne usluge iz člana 2 tačka 7 ovog zakona ne može biti manji od 50.000 eura.
- (3) Osnivački kapital platne institucije koja pruža jednu ili više platnih usluga iz člana 2 tač. 1 do 5 ovog zakona ne može biti manji od 125.000 eura.
- (4) Podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga za koje su propisani različiti minimalni iznosi osnivačkog kapitala u skladu sa st. 1 do 3 ovog člana dužan je da obezbijedi minimalni osnivački kapital samo za platnu uslugu, odnosno platne usluge za koje je propisan najviši iznos tog kapitala.
- (5) Minimalni osnivački kapital platne institucije mora biti uplaćen u novcu.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, hibridna platna institucija mora imati namjenski izdvojena novčana sredstva najmanje u visini minimalnog iznosa osnivačkog kapitala.

Sticanje i otuđenje kvalifikovanog učešća

Član 71

- (1) Kvalifikovano učešće u platnoj instituciji smije steći samo pravno ili fizičko lice koje je dobilo prethodno odobrenje Centralne banke za sticanje kvalifikovanog učešća, i to u visini za koju je dobilo to odobrenje.
- (2) Fizičko ili pravno lice koje namjerava da prvi put, direktno ili indirektno, stekne 10% ili više kapitala ili glasačkih prava u platnoj instituciji ili koje namjerava da stekne učešće manje od 10% kapitala ili glasačkih prava u platnoj instituciji koje omogućava ostvarivanje značajnog uticaja na upravljanje platnom institucijom, dužno je da Centralnoj banci podnese zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana.
- (3) Lice koje ima kvalifikovano učešće u platnoj instituciji dužno je da, prije svakog daljeg direktnog ili indirektnog sticanja učešća u kapitalu ili glasačkim pravima platne institucije na osnovu kojeg bi povećalo svoje učešće u kapitalu ili glasačkim pravima u platnoj instituciji na nivo od 20%, 30%, 50% ili više, Centralnoj banci podnese zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana.
- (4) Indirektnim sticaocem, u smislu st. 2 i 3 ovog člana, smatra se lice za čiji račun drugo lice (direktni sticalac) iskaže namjeru da stekne kvalifikovano učešće u platnoj instituciji i/ili članovi uže porodice direktnog sticaoca, i to: bračni drug, lice koje sa tim licem živi u zajednici koja je po zakonu izjednačena sa bračnom zajednicom, djeca i druga lica koja sa tim licem žive u porodičnom domaćinstvu.
- (5) Lice koje ima kvalifikovano učešće u platnoj instituciji dužno je da o namjeri otuđenja kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji ili njegovog smanjenja na nivo ispod 20%, 30% ili 50%, prethodno obavijesti Centralnu banku, a u slučaju smanjenja kvalifikovanog učešća ispod nivoa za koji je dobijeno odobrenje Centralne banke, ali i dalje u dijelu kvalifikovanog učešća koji prelazi procenat iz st. 2 i 3 ovog člana, na snazi ostaje odobrenje u visini preostalog kvalifikovanog učešća.

Dokumentacija i informacije koji se prilažu uz zahtjev za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 71a

- (1) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji prilažu se:
- 1) za pravna lica - dokumentacija i informacije koje obuhvataju naročito: potvrdu o registraciji ili drugi odgovarajući izvod iz javnog registra, finansijske izvještaje za posljednje tri godine sa mišljenjem revizora, pregled sa njima povezanih lica i opis povezanosti, uključujući i podatke o licima koja po osnovu svojine ili na drugi način, imaju značajan uticaj na poslovanje povezanih lica;
 - 2) za fizička lica - dokumentacija i informacije koje obuhvataju naročito: ime i adresu prebivališta, odnosno boravišta i druge identifikacione podatke, odgovarajuće dokaze o izvorima novčanih sredstava za sticanje kvalifikovanog učešća, pregled sa njima povezanih lica i opis povezanosti.
- (2) Centralna banka može, u toku postupka odlučivanja po zahtjevu za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća, zahtijevati od podnosioca zahtjeva i platne institucije da dostave i dodatnu dokumentaciju i informacije koje Centralna banka ocijeni potrebnim za odlučivanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja, uključujući i informacije iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Odlučivanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 71b

- (1) Pri odlučivanju o zahtjevu za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća, Centralna banka cijeni da li su ispunjeni uslovi podobnosti potencijalnog sticaoca i uticaj namjeravanog sticanja na stabilno i sigurno upravljanje platnom institucijom na osnovu sljedećih kriterijuma:
- 1) ugleda potencijalnog sticaoca, pri čemu se uzima u obzir i ugled svih kvalifikovanih imalaca njegovih udjela i njihov uticaj na potencijalnog sticaoca;
 - 2) ugleda, odgovarajućih stručnih znanja, sposobnosti i iskustva lica koja će, nakon sticanja kvalifikovanog učešća, voditi poslove platne institucije;
 - 3) finansijskog stanja potencijalnog sticaoca, posebno u odnosu na vrstu poslova koje obavlja platna institucija u kojoj se stiče kvalifikovano učešće;
 - 4) mogućnostima platne institucije da, nakon sticanja kvalifikovanog učešća, nastavi da se pridržava odredbi ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i drugih propisa koji se odnose na poslovanje platnih institucija;
 - 5) postojanju opravdanih razloga za sumnju da se u vezi sa predmetnim sticanjem sprovodi ili pokušava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorizma ili da predmetno sticanje može povećati rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.
- (2) Centralna banka će odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća ako podnosilac zahtjeva ne dostavi Centralnoj banci dokumentaciju i informacije iz člana 71a ovog zakona ili ako ocijeni da nijesu ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana.

Sticanje kvalifikovanog učešća bez odobrenja Centralne banke

Član 71c

- (1) Ako lice bez odobrenja Centralne banke, stekne kvalifikovano učešće u platnoj instituciji, Centralna banka će rješenjem naložiti tom licu prodaju akcija ili udjela stečenih bez odobrenja, sa obavezom dostavljanja dokaza o izvršenoj prodaji i podacima o kupcu.
- (2) Centralna banka će rješenjem iz stava 1 ovog člana odrediti rok za prodaju, koji ne može biti kraći od tri mjeseca niti duži od devet mjeseci.
- (3) Obavješjenje o donijetom rješenju iz stava 1 ovog člana Centralna banka objavljuje na svojoj internet stranici.

Pravne posljedice nezakonitog sticanja kvalifikovanog učešća

Član 71d

- (1) Lice koje stekne kvalifikovano učešće u platnoj instituciji bez odobrenja Centralne banke ne smije ostvarivati glasačka prava iznad nivoa glasačkih prava koje je imalo prije sticanja, odnosno povećanja kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji, niti ostvarivati pravo na isplatu dijela dobiti po osnovu tako stečenih akcija ili udjela, do dobijanja odgovarajućeg odobrenja Centralne banke.
- (2) Ukoliko nezakoniti sticalac kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji ne otuđi akcije ili udjele u roku određenom rješenjem Centralne banke iz člana 71c stav 2 ovog zakona, nezakonito stečene akcije postaju akcije bez prava glasa, do njihovog otuđenja.

- (3) U slučaju otuđenja akcija iz stava 2 ovog člana, novi zakoniti sticalac tih akcija ili udjela stiče sva prava po osnovu tih akcija ili udjela.

Oduzimanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 71e

- (1) Centralna banka će oduzeti odobrenje za sticanje kvalifikovanog učešća ako:
- 1) je odobrenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka lica koje je steklo kvalifikovano učešće;
 - 2) više nijesu ispunjeni uslovi podobnosti sticaoca kvalifikovanog učešća i finansijske sigurnosti predloženog sticanja iz člana 71b stav 1 ovog zakona, ili
 - 3) lice koje je steklo kvalifikovano učešće koristi svoj uticaj na način koji je suprotan stabilnom i sigurnom upravljanju platnom institucijom ili ne postupa savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika.
- (2) Na lice kojem je, u skladu sa stavom 1 ovog člana, oduzeto odobrenje za sticanje kvalifikovanog učešća primjenjuju se odredbe člana 71d stav 2 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga

Član 72

- (1) Pravno lice koje namjerava da pruža platne usluge kao platna institucija podnosi Centralnoj banci zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se naročito:
- 1) odluka ili ugovor o osnivanju pravnog lica, statut i rješenje o registraciji u Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS);
 - 2) program poslovanja, uz navođenje vrste platnih usluga iz člana 2 ovog zakona za čije se pružanje traži odobrenje;
 - 3) poslovni plan, uključujući predviđena finansijska sredstva za prve tri fiskalne godine, radi ocjene da li podnosilac zahtjeva može da obezbijedi odgovarajuće i primjerene sisteme, resurse i procedure za stabilno poslovanje i da ima primjerenu organizacionu, tehničku i kadrovsku strukturu, a ukoliko pravno lice namjerava da pruža platne usluge kao hibridna platna institucija, i finansijske izvještaje za posljednje dvije poslovne godine, odnosno od dana osnivanja ako posluje kraće od dvije poslovne godine;
 - 4) dokaz o visini uplaćenog iznosa osnivačkog kapitala, odnosno dokaz o namjenski izdvojenim sredstvima za osnivački kapital hibridne platne institucije;
 - 5) opis planiranih mjera za zaštitu novčanih sredstava korisnika platnih usluga u skladu sa članom 79 ovog zakona, uključujući, kada je to primjenljivo, i metod procjene reprezentativnog dijela sredstava namijenjenih izvršavanju budućih platnih transakcija;
 - 6) opis predviđene upravljačke strukture, uključujući administrativne, računovodstvene i procedure upravljanja rizicima, radi ocjene da li su primjerene, odgovarajuće i pouzdane;
 - 7) opis postupaka uspostavljenih za praćenje, rješavanje i postupanje nakon sigurnosnih incidenata ili pritužbi korisnika platnih usluga povezanih sa sigurnošću, uključujući mehanizam za izvještavanje o incidentima koji uzima u obzir obavezu izvještavanja iz člana 56b ovog zakona;
 - 8) opis procesa uspostavljenog za čuvanje, nadzor, praćenje i ograničavanje pristupa osjetljivim podacima o plaćanju;
 - 9) opis mehanizama za obezbjeđivanje kontinuiteta poslovanja, uključujući jasnu identifikaciju kritičnih aktivnosti, efikasnih planova za krizne situacije i postupaka za redovno testiranje i preispitivanje primjerenosti i efikasnosti tih planova;
 - 10) opis načela i definicija koji se primjenjuju za prikupljanje statističkih podataka o učinku, transakcijama i prevarama;
 - 11) dokument o politici sigurnosti sa detaljnom procjenom rizika u pogledu platnih usluga i opis kontrole sigurnosti i mjera za ublažavanje rizika koje se preduzimaju za adekvatnu zaštitu korisnika platnih usluga, uključujući prevaru i nezakonitu upotrebu osjetljivih i ličnih podataka;
 - 12) opis planiranih mehanizama interne kontrole u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma;
 - 13) opis organizacione strukture, uključujući opis planiranog poslovanja preko ogranka i agenta i opis direktnih i indirektnih provjera poslovanja ogranka i agenta najmanje jednom godišnje, kao i planove za usluge eksternalizacije i za učešće u određenom platnom sistemu;

14) podaci o licima koja posjeduju kvalifikovano učešće, sa dokazima o veličini njihovog učešća i dokumentacijom iz člana 71a ovog zakona, radi ocjene podobnosti tih lica da obezbijede stabilno i sigurno upravljanje platnom institucijom;

15) podaci o licima koja su članovi organa platne institucije, odnosno koja vode poslove platne institucije, licima odgovornim za upravljanje platnom institucijom i, gdje je relevantno, licima odgovornim za obavljanje aktivnosti platnih usluga platne institucije, sa dokazima da ta lica posjeduju odgovarajuće znanje i iskustvo za obavljanje djelatnosti pružanja platnih usluga, a izvršni direktor i visoko obrazovanje, kao i da posjeduju dobar ugled, o čemu podnose i sljedeće dokaze:

- da nijesu osuđivana za djelo koje ih čini nedostojnim za vršenje funkcije ili obavljanje odgovarajućih poslova,
- da nijesu bila na rukovodećim poslovima u privrednom društvu u vrijeme kada je nad tim društvom otvoren stečajni postupak ili postupak likvidacije,
- da protiv njih nije pokrenuta istraga ili da se ne sprovodi krivični postupak zbog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti;

16) kada je to primjenljivo, dokaz o imenovanju ovlašćenog revizora, odnosno društva za reviziju koje će obavljati reviziju finansijskih izvještaja za poslovnu godinu u kojoj se podnosi zahtjev;

17) spisak povezanih lica sa platnom institucijom i opis načina na koji su povezana.

- (3) Za potrebe stava 1 tač. 5, 6, 7 i 13 ovog člana, podnosilac zahtjeva navodi opise revizorskih i organizacionih programa uspostavljenih sa ciljem preduzimanja svih razumnih mjera za zaštitu interesa svojih korisnika i obezbjeđivanje kontinuiteta i pouzdanosti pri obavljanju platnih usluga.
- (4) Kontrolom sigurnosti i mjerama za ublažavanje rizika iz stava 2 tačka 11 ovog člana utvrđuje se način obezbjeđivanja visokog nivoa tehničke sigurnosti i zaštite podataka, između ostalog za softver i IT sisteme koje koristi podnosilac zahtjeva ili lice kojem eksternalizuje svoje operativne poslove, uključujući i sigurnosne mjere iz člana 56a ovog zakona.
- (5) Podnosilac zahtjeva koji traži odobrenje za pružanje samo platne usluge iz člana 2 stav 1 tačka 7 ovog zakona, umjesto opisa iz stava 2 tačka 5 ovog člana, podnosi dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju od profesionalne odgovornosti ili uporedivu garanciju, kojima se pokriva odgovornost utvrđena odredbama čl. 36, 49, 50a i 52 ovog zakona.
- (6) Minimalni novčani iznos za osiguranje od profesionalne odgovornosti ili uporedivu garanciju iz stava 5 ovog člana utvrđuje Centralna banka primjenom sljedećih kriterijuma:
- 1) rizični profil platne institucije;
 - 2) da li platna institucija pruža i druge platne usluge iz člana 2 ovog zakona ili obavlja i druge poslovne aktivnosti;
 - 3) obim aktivnosti, odnosno vrijednost iniciranih transakcija;
 - 4) posebne karakteristike uporedivih garancija i kriterijumi za njihovo sprovođenje.
- (7) Pored informacija, podataka i dokumentacije iz st. 1 do 6 ovog člana, Centralna banka može zahtijevati od podnosioca zahtjeva da dostavi i dodatne informacije, podatke i dokumentaciju, uključujući i informacije iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga

Član 73

- (1) Centralna banka izdaje odobrenje za pružanje platnih usluga na osnovu uredno podnijetog zahtjeva i dokumentacije iz člana 72 ovog zakona, uzimajući u obzir potrebu za obezbjeđenjem stabilnog i sigurnog upravljanja platnom institucijom, ako ocijeni naročito da platna institucija ima:
- 1) uspostavljen djelotvoran i pouzdan sistem upravljanja koji uključuje upravljačku organizaciju sa jasno definisanim, preglednim i dosljednim linijama ovlašćenja i odgovornosti;
 - 2) efikasan postupak utvrđivanja, upravljanja, praćenja i izvještavanja o svim rizicima kojima je platna institucija izložena ili bi mogla biti izložena, i
 - 3) odgovarajuće mehanizme internih kontrola koji uključuju i primjerene administrativne i računovodstvene postupke, koji moraju biti sveobuhvatni i odgovarajući prirodi, obimu i složenosti platnih usluga koje platna institucija pruža.
- (2) Ukoliko pravno lice koje obavlja druge djelatnosti podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga iz člana 2 stav 1 tač. 1 do 7 ovog zakona, Centralna banka može od podnosioca zahtjeva zahtijevati da za pružanje platnih usluga osnuje posebno pravno lice, ako ocijeni da djelatnosti koje nijesu platne usluge mogu

ugroziti finansijsku stabilnost platne institucije ili otežati vršenje kontrole platne institucije u skladu sa ovim zakonom.

- (3) Centralna banka može, prije izdavanja odobrenja za pružanje platnih usluga, sarađivati sa drugim centralnim bankama ili drugim nadležnim organima, radi sveobuhvatne ocjene podnesenog zahtjeva.
- (4) Rješenje o izdavanju odobrenja platnoj instituciji za pružanje platnih usluga objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje dodatnih platnih usluga

Član 74

- (1) Ukoliko platna institucija, koja ima odobrenje iz člana 73 ovog zakona, namjerava da pruža i druge platne usluge koje nijesu obuhvaćene tim odobrenjem (u daljem tekstu: dodatne platne usluge) dužna je da Centralnoj banci podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje dodatnih platnih usluga.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokumentacija iz člana 72 stav 2 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona, kao i obrazloženje uticaja dodatnih platnih usluga na finansijske izvještaje, organizacionu strukturu, mehanizam internih kontrola i sistem zaštite novčanih sredstava korisnika platnih usluga.
- (3) Rješenje o izdavanju odobrenja platnoj instituciji za pružanje dodatnih platnih usluga objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga

Član 75

- (1) Centralna banka odbija zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga, ako:
 - 1) ocijeni da nije ispunjen neki od uslova iz člana 73 ovog zakona;
 - 2) ocijeni da lica koja namjeravaju da posjeduju kvalifikovano učešće u platnoj instituciji nijesu za to podobna;
 - 3) bi kontrola nad poslovanjem platne institucije u skladu sa ovim zakonom mogla biti otežana ili onemogućena zbog povezanosti platne institucije sa drugim pravnim ili fizičkim licima;
 - 4) ocijeni da podnosilac zahtjeva treba da osnuje posebno pravno lice za pružanje platnih usluga.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana shodno se primjenjuje i na odbijanje zahtjeva iz člana 74 ovog zakona.

Oduzimanje odobrenja za pružanje platnih usluga

Član 76

- (1) Centralna banka oduzima odobrenje za pružanje platnih usluga, ako platna institucija:
 - 1) ne počne sa pružanjem platnih usluga u skladu sa izdatim odobrenjem u roku od godinu dana od dana njegovog izdavanja;
 - 2) dostavi obavještenje Centralnoj banci, u pisanoj formi, da više neće pružati platne usluge za koje je izdato odobrenje;
 - 3) duže od šest mjeseci ne pruža platne usluge;
 - 4) dobije odobrenje na osnovu neistinite ili netačne dokumentacije, odnosno podataka koji su bitni za poslovanje platne institucije, ili
 - 5) više ne ispunjava uslove na osnovu kojih je izdato odobrenje ili ne obavijesti Centralnu banku o značajnim promjenama u vezi tih uslova.
- (2) Centralna banka može oduzeti odobrenje za pružanje platnih usluga ako:
 - 1) nastupi neki od razloga iz člana 75 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona;
 - 2) ocijeni da bi platna institucija daljim pružanjem platnih usluga ugrozila stabilnost ili povjerenje u obavljanje platnog prometa;
 - 3) utvrdi da platna institucija ne održava regulatorni kapital u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) platna institucija onemogućava obavljanje kontrole njenog poslovanja, ili
 - 5) platna institucija ne sprovodi mjere koje je naložila Centralna banka.
- (3) Rješenje o oduzimanju odobrenja platnoj instituciji za pružanje platnih usluga objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) Centralna banka dužna je da rješenje o oduzimanju odobrenja platnoj instituciji za pružanje platnih usluga dostavi CRPS i objavi u najmanje dva dnevna štampana medija koja se distribuiraju na teritoriji Crne Gore.

Pružanje platnih usluga preko agenta

Član 77

- (1) Platna institucija pružanje platnih usluga preko agenta obavlja u skladu sa članom 5 ovog zakona i st. 2 do 7 ovog člana.
- (2) Platna institucija je dužna da Centralnoj banci podnese zahtjev sa dokumentacijom za upis agenta u registar platnih institucija.
- (3) Agent ne smije da počne sa pružanjem platnih usluga prije upisa u registar iz stava 2 ovog člana.
- (4) Centralna banka može da odbije upis agenta u registar iz stava 2 ovog člana ako utvrdi da podnesena dokumentacija sadrži nepotpune ili netačne informacije.
- (5) Centralna banka može da izbriše agenta iz registra iz stava 2 ovog člana ako više ne ispunjava propisane uslove, odnosno ako utvrdi da je upis u registar izvršen na osnovu netačnih informacija ili dokumentacije.
- (6) Dokumentacija i sredstva u vezi sa neizmirenim obavezama i neriješenim odnosima nastalim prilikom izvršavanja platnih transakcija agenta koji je izbrisan iz registra iz stava 2 ovog člana dostavljaju se platnoj instituciji čiji je bio agent.
- (7) Bliže uslove za obavljanje poslova agenta i dokumentaciju potrebnu za upis u registar platnih institucija propisuje Centralna banka.
- (8) Odredbe st. 1 do 7 ovog člana shodno se primjenjuju i na upis agenata drugih pružaoca platnih usluga iz člana 4 ovog zakona, u odgovarajuće registre.

2. Poslovanje platne institucije

Regulatorni kapital platne institucije

Član 78

- (1) Platna institucija dužna je da, radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjavanja obaveza prema svojim povjeriocima, održava visinu regulatornog kapitala, koja ni u jednom trenutku ne smije biti manja od iznosa osnivačkog kapitala ili od iznosa regulatornog kapitala utvrđenog u skladu sa ovim zakonom, u zavisnosti koji je iznos veći.
- (2) Regulatorni kapital iz stava 1 ovog člana je zbir osnovnog i dopunskog kapitala, u okviru kojeg je najmanje 75% osnovnog kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala, a dopunski kapital jednak ili manji od jedne trećine osnovnog kapitala.
- (3) Iznos regulatornog kapitala platne institucije izračunava se primjenom jednog od sljedećih metoda:
 - 1) metoda fiksnih troškova;
 - 2) metoda raspona platnih transakcija;
 - 3) metoda operativnog prihoda.
- (4) Iznos regulatornog kapitala hibridne platne institucije izračunava se samo za dio poslovnih aktivnosti koje se odnose na pružanje platnih usluga.
- (5) Način izračunavanja regulatornog kapitala i metod koji se jedinstveno primjenjuje na sve platne institucije bliže se uređuju propisom Centralne banke.
- (6) Odredbe st. 1 do 5 ovog člana ne primjenjuju se na pružaoce platnih usluga koji pružaju samo platne usluge iz člana 2 stav 1 tač. 7 i 8 ovog zakona.

Zaštita novčanih sredstava korisnika platnih usluga

Član 79

- (1) Platna institucija dužna je da zaštiti novčana sredstva primljena od korisnika platnih usluga ili preko drugog pružaoca platnih usluga za izvršavanje platnih transakcija.
- (2) Platna institucija dužna je da novčana sredstva svih korisnika platnih usluga u čije ime ta sredstva drži, vodi odvojeno od svojih novčanih sredstava i novčanih sredstava drugih fizičkih ili pravnih lica koja primi po drugom osnovu.
- (3) Platna institucija dužna je da sredstva korisnika platnih usluga koja nijesu prenesena primaocu plaćanja ni drugom pružaocu platnih usluga do kraja narednog radnog dana od dana prijema tih sredstava zaštititi:
 - 1) deponovanjem na račun kod banke sa sjedištem u Crnoj Gori ili u inostranstvu;
 - 2) ulaganjem u likvidne i niskorizične oblike imovine.

- (4) Novčana sredstva korisnika platnih usluga iz stava 3 ovog člana nijesu svojina platne institucije, ne ulaze u njenu imovinu, niti u likvidacionu ili stečajnu masu i ne mogu biti predmet izvršenja ili prinudne naplate koja se sprovodi nad platnom institucijom.
- (5) Platna institucija dužna je da novčana sredstva korisnika platnih usluga pokrije polisom osiguranja društva za osiguranje ili obezbijedi bankarskom garancijom, uz uslov da to društvo za osiguranje ili banka ne pripadaju istoj grupi kao i platna institucija, s tim da ugovorena polisa osiguranja ili bankarska garancija mora biti naplativa ako platna institucija nije sposobna da ispunjava finansijske obaveze koje proizilaze iz pružanja platnih usluga.
- (6) Hibridna platna institucija koja obavlja i djelatnosti iz člana 68 tačka 3 ovog zakona i, pri tome, od korisnika platnih usluga prima novčana sredstva jednim dijelom namijenjena za izvršavanje budućih platnih transakcija, a drugim dijelom za druge djelatnosti koje nijesu platne usluge dužna je da zaštiti dio sredstava namijenjen za izvršavanje budućih platnih transakcija na način iz st. 3 ili 5 ovog člana.
- (7) Ukoliko dio novčanih sredstava iz stava 6 ovog člana koji je namijenjen za izvršavanje budućih platnih transakcija nije unaprijed određen ili je promjenljiv, ta novčana sredstva platna institucija određuje na osnovu reprezentativnog dijela za koji se pretpostavlja da će se koristiti za pružanje platnih usluga, pod uslovom da se taj reprezentativni dio može realno procijeniti na osnovu podataka o ranije izvršenim platnim transakcijama.
- (8) Zaštita novčanih sredstava korisnika platnih usluga iz stava 3 tačka 2 ovog člana bliže se uređuje propisom Centralne banke.
- (9) Odredbe st. 1 do 8 ovog člana ne primjenjuju se na pružaoce platnih usluga koji pružaju samo platne usluge iz člana 2 stav 1 tač. 7 i 8 ovog zakona.

Računi platne institucije

Član 80

- (1) Platna institucija koja pruža jednu ili više platnih usluga može voditi samo račune za plaćanje koji se koriste isključivo za platne transakcije.
- (2) Novčana sredstva koja platna institucija primi od korisnika platnih usluga radi pružanja platnih usluga ne predstavljaju depozit ili druga povratna sredstva u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka, niti elektronski novac u smislu ovog zakona.
- (3) Izvršavanje platnih transakcija novčanim sredstvima primljenim od korisnika platnih usluga radi pružanja platnih usluga platna institucija obavlja preko transakcionih računa koje otvara kod banaka.

Odobranje kredita i zabrana primanja depozita

Član 81

- (1) Platna institucija može odobriti kredite u vezi sa pružanjem platnih usluga iz člana 2 tač. 4 i 5 ovog zakona, pod uslovom da:
 - 1) je kredit odobren isključivo kao pomoćna usluga vezana za izvršavanje platne transakcije;
 - 2) period otplate kredita nije duži od 12 mjeseci;
 - 3) kredit nije odobren iz novčanih sredstava korisnika platnih usluga koje je platna institucija primila, odnosno drži radi izvršavanja platne transakcije, i
 - 4) je regulatorni kapital platne institucije, prema ocjeni Centralne banke, u svakom trenutku adekvatan u odnosu na ukupan iznos odobrenog kredita.
- (2) Platna institucija ne smije da obavlja poslove koji obuhvataju primanje depozita ili drugih povratnih sredstava u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka.

Poslovne knjige i finansijski izvještaji

Član 82

- (1) Platna institucija je dužna da vodi poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, vrednuje imovinu i obaveze i sastavlja i objavljuje godišnje finansijske izvještaje u skladu sa zakonom i prihvaćenim međunarodnim standardima.
- (2) Hibridna platna institucija dužna je da vodi odvojene poslovne knjige i sastavlja odvojene finansijske izvještaje za djelatnost pružanja platnih usluga.
- (3) Platna institucija iz st. 1 i 2 ovog člana dužna je da poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju čuva u skladu sa članom 55 ovog zakona.

Obaveza obavljanja revizije

Član 83

- (1) Platna institucija dužna je da obezbijedi reviziju godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu sa zakonom.
- (2) Platna institucija dužna je da Centralnoj banci, najkasnije u roku od pet mjeseci od isteka poslovne godine na koju se odnosi godišnji finansijski izvještaj, dostavi:
 - 1) godišnji finansijski izvještaj i konsolidovani finansijski izvještaj;
 - 2) izvještaj o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidovanih finansijskih izvještaja.
- (3) Poslovna godina, u smislu stava 2 ovog člana, je kalendarska godina.
- (4) Lica koja obavljaju reviziju iz stava 1 ovog člana dužna su da, bez odlaganja, obavijeste Centralnu banku o:
 - 1) utvrđenim nezakonitostima ili činjenicama i okolnostima koje mogu ugroziti poslovanje platne institucije;
 - 2) okolnostima koje su, u skladu sa ovim zakonom, razlozi za oduzimanje odobrenja za pružanje platnih usluga.
- (5) Lica koja obavljaju reviziju iz stava 1 ovog člana dužna su da, u pisanoj formi, obavijeste Centralnu banku i o svakoj činjenici iz stava 4 ovog člana koju saznaju tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja pravnog lica koje je povezano sa platnom institucijom.
- (6) Dostavljanje podataka Centralnoj banci iz st. 4 i 5 ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka i lice koje obavlja reviziju ne može zbog toga snositi odgovornost.

Ocjena stanja informacionog sistema

Član 84

- (1) Centralna banka može zahtijevati da ocjena stanja informacionog sistema platne institucije i adekvatnost upravljanja tim informacionim sistemom bude dio izvještaja o reviziji iz člana 83 ovog zakona.
- (2) Lica koja obavljaju reviziju platne institucije dužna su da, na zahtjev Centralne banke, dostave i dodatne informacije u vezi sa ocjenom stanja informacionog sistema iz stava 1 ovog člana.

Eksternalizacija

Član 85

- (1) Platna institucija može izvršiti eksternalizaciju određenih operativnih poslova uključujući informaciono-tehnološke sisteme, o čemu je dužna da, prije zaključenja ugovora sa pružaocem usluga eksternalizacije, obavijesti Centralnu banku.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako platna institucija namjerava da eksternalizuje materijalno značajne operativne poslove dužna je da, u primjerenom roku, a najkasnije 90 dana prije zaključenja ugovora sa pružaocem usluga eksternalizacije, o tome obavijesti Centralnu banku i dostavi dokumentaciju koja dokazuje ispunjenost uslova iz st. 4, 5 i 6 ovog člana.
- (3) Materijalno značajnim operativnim poslovima, u smislu stava 2 ovog člana, smatraju se poslovi čije bi pogrešno izvršavanje, odnosno neizvršavanje bitno narušilo:
 - 1) zakonitost poslovanja platne institucije;
 - 2) finansijsku stabilnost platne institucije;
 - 3) kontinuitet ispunjavanja uslova na osnovu kojih je platna institucija dobila odobrenje za pružanje platnih usluga, ili
 - 4) sigurno i kontinuirano pružanje platnih usluga.
- (4) Platna institucija dužna je da obezbijedi da namjeravana eksternalizacija:
 - 1) ne mijenja odnos i obaveze platne institucije prema njenim korisnicima platnih usluga utvrđene ovim zakonom;
 - 2) ne dovodi u pitanje zakonitost poslovanja platne institucije;
 - 3) nema za posljedicu prenos odgovornosti sa odgovornih lica platne institucije na pružaoca usluge eksternalizacije, i
 - 4) ne mijenja uslove pod kojima je platna institucija dobila odobrenje za pružanje platnih usluga.
- (5) Ukoliko platna institucija namjerava da eksternalizuje materijalno značajne operativne poslove dužna je da obezbijedi da, osim obaveza iz stava 4 ovog člana, namjeravana eksternalizacija:

- 1) ne narušava kvalitet mehanizma internih kontrola platne institucije, i
 - 2) ne onemogućava ili otežava obavljanje kontrole od strane Centralne banke.
- (6) Platna institucija dužna je da obezbijedi Centralnoj banci obavljanje neposredne kontrole na lokaciji pružanja usluga, odnosno kod pružaoca usluga eksternalizacije, kao i pristup dokumentaciji i podacima koji su povezani sa eksternalizacijom, a u posjedu su tog pružaoca usluga.
- (7) Centralna banka može propisati bliže uslove eksternalizacije operativnih poslova platne institucije.

Odgovornost platne institucije

Član 86

- (1) Platna institucija odgovorna je trećim licima za postupke svojih zaposlenih, agenata, ogranaka i pružaoca usluga eksternalizacije, u vezi sa pružanjem platnih usluga.
- (2) Odgovornost iz stava 1 ovog člana ne može se isključiti ili ograničiti.
- (3) Platna institucija je dužna da obezbijedi da agenti koji djeluju u njeno ime o tome obavijeste korisnike platnih usluga.
- (4) Platna institucija je dužna da, bez odlaganja, obavijesti Centralnu banku o svim promjenama podataka koji se odnose na agente i pružaoce usluga eksternalizacije.

Sistem upravljanja

Član 87

- (1) Platna institucija dužna je da, srazmjerno vrsti, obimu i složenosti poslova koje obavlja, uspostavi i sprovedi efikasan i pouzdan sistem upravljanja, koji obuhvata naročito:
 - 1) organizacionu strukturu sa jasno definisanim, preglednim i dosljednim ovlašćenjima i odgovornostima u platnoj instituciji;
 - 2) upravljanje rizicima, a posebno operativnim rizikom;
 - 3) primjerene mehanizme internih kontrola koji uključuju i primjerene administrativne i računovodstvene postupke.
- (2) Centralna banka može bliže propisati sistem upravljanja iz stava 1 ovog člana.

Pružanje platnih usluga preko ogranka u trećoj državi

Član 88

- (1) Platna institucija može pružati platne usluge u trećoj državi samo preko ogranka.
- (2) Radi osnivanja ogranka u trećoj državi platna institucija podnosi Centralnoj banci zahtjev za izdavanje odobrenja.
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, platna institucija dostavlja sljedeće podatke:
 - 1) naziv i adresu ogranka;
 - 2) opis organizacione strukture ogranka;
 - 3) poslovni plan ogranka za prve tri poslovne godine sa opisom platnih usluga koje namjerava da pruža preko ogranka;
 - 4) podatke o licima koja će rukovoditi poslovima ogranka, odnosno neposredno rukovoditi poslovima pružanja platnih usluga u ogranku, sa podacima i dokazima da ta lica imaju dobar ugled, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo, u skladu sa članom 72 stav 2 tačka 10 ovog zakona.
- (4) U postupku odlučivanja po zahtjevu za izdavanje odobrenja i oduzimanja odobrenja za pružanje platnih usluga u trećoj državi shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje odobrenja, odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja i oduzimanje odobrenja za pružanje platnih usluga platnoj instituciji.

Registar platnih institucija

Član 89

- (1) Centralna banka vodi registar platnih institucija kojima je izdala odobrenje za pružanje platnih usluga i njihovih ogranaka i agenata (u daljem tekstu: registar platnih institucija) i ažurira ga u skladu sa nastalim promjenama.
- (2) U registar platnih institucija odvojeno se upisuju i pružaoci usluge informacija o računu iz člana 107a ovog zakona i pružaoci usluga iz člana 3a ovog zakona.

- (3) Registar platnih institucija obavezno sadrži popis platnih usluga koje je, u skladu sa izdatim odobrenjem i rješenjem o upisu pružalaca usluge informacija o računu u taj registar, pojedini subjekat iz st. 1 i 2 ovog člana ovlašten da pruža i registarski broj tog subjekta, kao i podatke o oduzimanju odobrenja platnim institucijama i brisanju pružalaca usluge informacija o računu iz tog registra.
- (4) Registar platnih institucija je javan i podaci iz registra objavljuju se na internet stranici Centralne banke.
- (5) Način vođenja registra platnih institucija i podatke iz registra koji se objavljuju propisuje Centralna banka.

Naknade za izdavanje odobrenja

Član 90

Za izdavanje odobrenja u skladu sa ovim zakonom Centralna banka naplaćuje naknade, čija se visina i način plaćanja uređuju propisom Centralne banke.

VII. KONTROLA PLATNIH INSTITUCIJA

Kontrola platnih institucija

Član 91

- (1) Kontrolu poslovanja platnih institucija vrši Centralna banka.
- (2) Kontrola iz stava 1 ovog člana obuhvata provjeru poslovanja platne institucije u skladu sa ovim zakonom, a u vezi sa pružanjem platnih usluga, kao i poslova iz člana 68 tačka 1 ovog zakona, s tim da kontrola hibridne platne institucije obuhvata samo dio poslovanja te institucije koji se odnosi na pružanje platnih usluga i sa njima povezanih operativnih poslova.
- (3) Centralna banka utvrđuje učestalost i obim kontrole iz stava 1 ovog člana, uzimajući u obzir vrstu i složenost poslova koje platna institucija obavlja i stepen rizika njenog poslovanja.
- (4) Kontrolu poslovanja platnih institucija mogu obavljati i drugi nadležni organi u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim zakonom.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana Centralna banka može učestvovati u kontroli poslovanja platne institucije zajedno sa drugim nadležnim organom ili može od tog organa zatražiti potrebne podatke i informacije radi kontrole platne institucije.
- (6) Centralna banka može propisati bliže uslove i način vršenja kontrole poslovanja platnih institucija i obaveze platne institucije tokom i nakon kontrole.
- (7) Za vršenje kontrole platne institucije Centralna banka može naplatiti naknadu, čija se visina i način izračunavanja i plaćanja uređuju propisom Centralne banke.

Komunikacija sa platnim institucijama

Član 91a

Centralna banka, kao dio stalnog procesa kontrole, održava komunikaciju sa platnim institucijama, koja obuhvata naročito:

- 1) konsultativne sastanke sa organima platne institucije prije početka neposredne kontrole te platne institucije;
- 2) sastanke sa organima platne institucije nakon sačinjavanja zapisnika o izvršenoj kontroli;
- 3) preventivna upozorenja platnim institucijama, radi obezbjeđivanja njihovog poslovanja u skladu sa propisima;
- 4) korespondenciju sa platnim institucijama, radi praćenja realizacije mjera izrečenih platnoj instituciji.

Način obavljanja kontrole

Član 92

- (1) Kontrolu poslovanja platnih institucija Centralna banka obavlja:
 - 1) analizom izvještaja, informacija i drugih podataka koje platna institucija dostavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima Centralne banke, informacija i podataka koje platna institucija dostavlja na zahtjev i u roku koji odredi Centralna banka i drugih podataka o poslovanju platne institucije kojima raspolaže Centralna banka;
 - 2) neposrednim pregledom poslovnih knjiga, knjigovodstvene i druge dokumentacije u platnoj instituciji i kod drugog učesnika u poslu koji je predmet kontrole (u daljem tekstu: neposredna kontrola).

- (2) Kontrolu poslovanja platnih institucija vrše zaposleni u Centralnoj banci, koje Centralna banka ovlasti za vršenje tih poslova.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, za obavljanje pojedinih zadataka u postupku kontrole poslovanja platnih institucija Centralna banka može ovlastiti i lica koja nijesu zaposlena u Centralnoj banci.
- (4) Centralna banka obavještava platnu instituciju o planiranoj neposrednoj kontroli, po pravilu, deset radnih dana prije početka kontrole.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, ukoliko iz izvještaja i informacija koje posjeduje Centralna banka proizilazi da postoje nepravilnosti koje mogu biti od značaja za sigurnost i stabilnost poslovanja platnih institucija, neposredna kontrola može početi i bez prethodne najave.
- (6) Platna institucija dužna je da ovlaštenim licima Centralne banke omogući nesmetano obavljanje neposredne kontrole i obezbijedi odgovarajuće uslove za obavljanje te kontrole.

Neposredna kontrola

Član 93

- (1) Platna institucija dužna je da ovlaštenom licu Centralne banke, na njegov zahtjev, omogući da obavi neposrednu kontrolu u sjedištu platne institucije i na drugim mjestima na kojima platna institucija, odnosno drugo lice, na osnovu ovlaštenja platne institucije, obavlja djelatnosti i poslove u vezi sa kojima se sprovodi kontrola.
- (2) Platna institucija dužna je da ovlaštenom licu Centralne banke, na njegov zahtjev, omogući uvid u poslovne knjige, drugu poslovnu dokumentaciju i administrativne ili poslovne evidencije, kao i kontrolu informacione tehnologije i drugih pratećih tehnologija, u obimu potrebnom za obavljanje kontrole.
- (3) Platna institucija dužna je da ovlaštenom licu Centralne banke, na njegov zahtjev, učini dostupnim elektronske zapise, kopije poslovnih knjiga, druge poslovne dokumentacije i administrativne ili poslovne evidencije u papirnoj formi ili u formi elektronskog zapisa na mediju, kao i da obezbijedi odgovarajući pristup sistemu za upravljanje bazama podataka koje koristi platna institucija.
- (4) Kontrola iz stava 1 ovog člana obavlja se u toku radnog vremena platne institucije, a ako je, zbog obima ili prirode kontrole neophodno, platna institucija je dužna da omogući obavljanje kontrole i van radnog vremena platne institucije.

Zapisnik o kontroli

Član 94

- (1) O izvršenoj kontroli platne institucije sačinjava se zapisnik.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana ako se kontrolom iz člana 92 stav 1 tačka 1 ovog zakona ne utvrde nezakonitosti ili nepravilnosti u poslovanju platne institucije koje zahtijevaju izricanje mjera prema platnoj instituciji, ne sačinjava se zapisnik.
- (3) Zapisnik o izvršenoj kontroli ima povjerljiv karakter i ne može se objavljivati u cjelosti ili djelimično, bez saglasnosti Centralne banke.
- (4) Platna insitucija može dostaviti Centralnoj banci primjedbe na zapisnik o izvršenoj kontroli u roku od osam radnih dana od dana njegovog prijema.
- (5) Centralna banka može neposredno provjeriti navode platne institucije sadržane u primjedbama na zapisnik o izvršenoj kontroli i, ako ih ocijeni opravdanim, sačinjava dopunu zapisnika na koji platna institucija može dostaviti primjedbe, u roku od tri radna dana od dana njenog prijema.
- (6) Centralna banka, u roku od osam dana od dana prijema primjedbi na zapisnik, odnosno dopunu zapisnika o izvršenoj kontroli, razmatra te primjedbe i, u pisanoj formi, obavještava platnu instituciju o njihovom prihvatanju, odnosno neprihvatanju.

Mjere u postupku kontrole

Član 95

- (1) Ukoliko platna institucija, u rokovima propisanim ovim zakonom, ne dostavi primjedbe na zapisnik o izvršenoj kontroli ili dostavljenim primjedbama osnovano ne ospori nalaze iz zapisnika, odnosno dopune zapisnika u kojima su konstatovane nepravilnosti u poslovanju platne institucije, Centralna banka će platnoj instituciji izreći mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i za blagovremeno preduzimanje aktivnosti za poboljšanje sigurnosti i stabilnosti poslovanja platne institucije.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, Centralna banka može:

- 1) pisano upozoriti platnu instituciju o utvrđenim nepravilnostima i zahtijevati preduzimanje jedne ili više aktivnosti za otklanjanje tih nepravilnosti;
- 2) zaključiti sa platnom institucijom pisani sporazum kojim će se platna institucija obavezati da u određenom roku ukloni utvrđene nepravilnosti u poslovanju;
- 3) donijeti rješenje kojim će izreći jednu ili više mjera iz člana 99 ovog zakona, ili
- 4) oduzeti odobrenje za pružanje platnih usluga.

Pisani sporazum

Član 96

- (1) Ukoliko Centralna banka kontrolom utvrdi da nepravilnosti u poslovanju platne institucije ne predstavljaju postupanje suprotno propisima, odnosno ocijeni potrebnim da platnoj instituciji dâ preporuke ili smjernice za poboljšanje poslovanja platne institucije, može sa platnom institucijom zaključiti pisani sporazum.
- (2) Zaključivanje sporazuma iz stava 1 ovog člana Centralna banka može predložiti pod uslovom da:
 - 1) je platna institucija započela otklanjanje nepravilnosti tokom ili neposredno nakon obavljanja kontrole;
 - 2) je platna institucija izrazila spremnost da se obaveže na otklanjanje nepravilnosti u predloženim rokovima i na predloženi način;
 - 3) se iz odnosa platne institucije prema ranije izrečenim mjerama, primjedbama i preporukama Centralne banke može zaključiti da će uredno ispuniti obaveze koje će sporazumom preuzeti;
 - 4) se iz poslovanja platne institucije i učestalosti utvrđenih nepravilnosti u poslovanju može zaključiti da će platna institucija u budućem poslovanju obezbijediti pravilnost, sigurnost i stabilnost poslovanja.
- (3) Pisanim sporazumom obavezno se određuju:
 - 1) rok i način postupanja platne institucije radi otklanjanja nepravilnosti u poslovanju platne institucije;
 - 2) rok, odnosno dinamika izvještavanja Centralne banke o izvršavanju obaveza iz pisanog sporazuma.

Posljedice neispunjenja obaveza preuzetih pisanim sporazumom

Član 97

Ukoliko platna institucija ne ispuni obaveze iz pisanog sporazuma u roku i na način utvrđen tim sporazumom Centralna banka donosi rješenje kojim izriče mjere u skladu sa članom 98 ovog zakona.

Rješenje o izricanju mjera

Član 98

- (1) Centralna banka može rješenjem naložiti platnoj instituciji mjere ako kontrolom utvrdi:
 - 1) da je platna institucija svojim radnjama ili propuštanjem određenih radnji postupila suprotno zakonu;
 - 2) nepravilnosti u poslovanju platne institucije koje ne predstavljaju postupanje suprotno propisima, a za čije otklanjanje nije zaključen pisani sporazum, ili
 - 3) da je potrebno da platna institucija preduzme odgovarajuće radnje i aktivnosti za poboljšanje poslovanja.
- (2) Rješenjem iz stava 1 ovog člana određuje se rok za sprovođenje mjera naloženih rješenjem.
- (3) Platna institucija može, najkasnije 15 dana prije isteka roka iz stava 2 ovog člana, obrazloženim zahtjevom, zatražiti produženje tog roka, o čemu Centralna banka odlučuje najkasnije do isteka roka utvrđenog rješenjem o izricanju mjera.

Vrste mjera koje se izriču rješenjem

Član 99

- (1) Rješenjem o izricanju mjera može se:
 - 1) naložiti platnoj instituciji da uskladi poslovanje sa ovim zakonom;
 - 2) privremeno zabraniti platnoj instituciji pružanje jedne ili više platnih usluga;
 - 3) privremeno zabraniti platnoj instituciji odobravanje kredita iz člana 81 stav 1 ovog zakona;
 - 4) naložiti raskid ugovora sa agentom ili pružaocem usluga eksteralizacije;

- 5) naložiti nadležnom organu platne institucije da razriješi člana odbora direktora i/ili izvršnog direktora i/ili drugo lice odgovorno za obavljanje aktivnosti platnih usluga, ako prestanu da ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, odnosno postupaju suprotno odredbama ovog zakona;
 - 6) brisati ogranak platne institucije i/ili agenta iz registra, ili
 - 7) naložiti platnoj instituciji da preduzme, odnosno obustavi obavljanje drugih aktivnosti.
- (2) Mjeru iz stava 1 tačka 2 ovog člana Centralna banka izriče u trajanju od najviše godinu dana, o čemu, bez odlaganja, obavještava CRPS.
 - (3) Centralna banka može naložiti osnivanje posebnog pravnog lica za pružanje platnih usluga ako platna institucija obavlja i djelatnosti iz člana 68 tačka 3 ovog zakona, a koje narušavaju ili bi mogle narušiti finansijsku stabilnost platne institucije ili otežavaju obavljanje kontrole.
 - (4) Ako je iznos regulatornog kapitala platne institucije manji od iznosa izračunatog u skladu sa članom 78 ovog zakona ili regulatorni kapital platne institucije nije primjeren u odnosu na ukupan iznos kredita odobrenih u skladu sa članom 81 stav 1 ovog zakona, rješenjem o izricanju mjera može se:
 - 1) naložiti platnoj instituciji da donese i obezbijedi sprovođenje plana mjera za obezbjeđenje iznosa regulatornog kapitala izračunatog u skladu sa propisom iz člana 78 stav 4 ovog zakona;
 - 2) naložiti platnoj instituciji da utvrdi i sprovede plan mjera za obezbjeđenje regulatornog kapitala primjerenog u odnosu na ukupan iznos kredita odobrenih u skladu sa članom 81 stav 1 ovog zakona;
 - 3) naložiti platnoj instituciji da donese odluku i sprovede povećanje kapitala, ili
 - 4) privremeno zabraniti platnoj instituciji isplatu dividende ili drugog oblika isplate dobiti.

Izveštavanje Centralne banke o izvršavanju rješenja

Član 100

- (1) Rješenjem o izricanju mjera može se utvrditi rok u kome je platna institucija dužna da obavijesti Centralnu banku o sprovođenju naloženih mjera i priloži odgovarajuće dokaze.
- (2) Ukoliko Centralna banka utvrdi da naložene mjere nijesu sprovedene ili nijesu sprovedene u roku i na način utvrđen rješenjem može platnoj instituciji izreći novu mjeru u skladu sa ovim zakonom.

Izuzeci od minimalno propisanog iznosa regulatornog kapitala

Član 101

- (1) Centralna banka može naložiti platnoj instituciji povećanje iznosa regulatornog kapitala do 20% u odnosu na iznos regulatornog kapitala izračunat u skladu sa članom 78 ovog zakona.
- (2) Na zahtjev platne institucije, Centralna banka može odobriti smanjenje iznosa regulatornog kapitala do 20% u odnosu na iznos regulatornog kapitala izračunat u skladu sa članom 78 ovog zakona, s tim da iznos regulatornog kapitala platne institucije ne može biti niži od minimalnog iznosa osnivačkog kapitala platne institucije iz člana 70 ovog zakona.
- (3) Centralna banka donosi mjere iz st. 1 i 2 ovog člana na osnovu ocjene upravljanja rizicima, baze podataka o upravljanju rizicima i mehanizama za funkcionisanje sistema interne kontrole, kao i drugih podataka o poslovanju platne institucije.

Postupak nakon izricanja mjera

Član 102

- (1) Platna institucija dužna je da, po otklanjanju utvrđenih nepravilnosti, a najkasnije odmah po isteku rokova za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, podnese Centralnoj banci izvještaj o otklanjanju nepravilnosti, sa odgovarajućim dokazima.
- (2) Ukoliko, na osnovu izvještaja iz stava 1 ovog člana ili neposrednom kontrolom, utvrdi da su otklonjene sve utvrđene nepravilnosti u poslovanju Centralna banka donosi zaključak kojim utvrđuje da je platna institucija otklonila nepravilnosti u poslovanju.
- (3) Ukoliko platna institucija u rokovima iz stava 1 ovog člana ne otkloni utvrđene nepravilnosti, Centralna banka će, na osnovu raspoloživih dokaza ili, po potrebi, na osnovu neposredne kontrole, prema platnoj instituciji preduzeti nove mjere u skladu sa ovim zakonom.

Kontrola ogranaka i agenata platnih institucija

Član 102a

Odredbe čl. 91 do 102 ovog zakona shodno se primjenjuju na ogranke i agente platnih institucija.

Izveštavanje Centralne banke

Član 103

- (1) Platna institucija je dužna da, bez odlaganja, izvještava Centralnu banku o:
- 1) podnešenoj prijavi promjene podataka u CRPS i o izvršenom upisu promjene podataka u CRPS;
 - 2) planiranoj promjeni člana organa upravljanja, izvršnog direktora, odnosno lica koja su odgovorna za obavljanje aktivnosti platnih usluga;
 - 3) izvršenoj promjeni kvalifikovanog učešća u kapitalu za koju je odbor direktora, odnosno izvršni direktor znao ili morao znati;
 - 4) planiranoj promjeni u kapitalu platne institucije od 10% ili više;
 - 5) promjeni finansijskog stanja platne institucije kojom iznos regulatornog kapitala padne ispod minimalnog iznosa regulatornog kapitala izračunatog u skladu sa propisom iz člana 78 stav 4 ovog zakona;
 - 6) prestanku pružanja pojedinih platnih usluga;
 - 7) namjeri prestanka pružanja svih platnih usluga, kao i o nastupanju okolnosti za oduzimanje odobrenja iz člana 76 ovog zakona;
 - 8) promjenama činjenica na osnovu kojih je Centralna banka upisala njenog agenta u registar platnih institucija;
 - 9) prestanku pružanja platnih usluga preko agenta;
 - 10) preduzetim aktivnostima radi zaštite novčanih sredstava korisnika platnih usluga u skladu sa članom 79 ovog zakona;
 - 11) drugim promjenama kojima se mijenjaju činjenice na osnovu kojih je Centralna banka izdala odobrenje za pružanje platnih usluga.
- (2) Platna institucija dužna je da, na zahtjev Centralne banke, dostavi dodatne izvještaje i informacije od značaja za sprovođenje kontrole ili za izvršavanje drugih poslova iz nadležnosti Centralne banke.
- (3) Centralna banka može propisati sadržaj izvještaja platne institucije, rokove i način izvještavanja.

Saradnja između organa

Član 104

- (1) Centralna banka i drugi nadležni organi u Crnoj Gori koji, u skladu sa zakonom, obavljaju kontrolu poslovanja platne institucije saraduju i razmjenjuju neophodne informacije o platnoj instituciji potrebne za sprovođenje kontrole iz svoje nadležnosti.
- (2) Organi iz stava 1 ovog člana dužni su da se međusobno obavještavaju o nezakonitostima, odnosno nepravilnostima utvrđenim tokom obavljanja kontrole ako je to od značaja za rad drugog organa.
- (3) Dostavljanje informacija i obavještenja iz st. 1 i 2 ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka.
- (4) Nadležni organ dužan je da informacije i obavještenja, koja primi u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, čuva kao povjerljive i može ih koristiti samo u svrhu za koju su mu dostavljeni i učiniti dostupnim trećim licima samo uz saglasnost nadležnog organa koji ih je dostavio.

Razmjena informacija između Centralne banke i nadležnih tijela država članica

Član 105

- (1) Centralna banka saraduje sa nadležnim tijelima država članica i, prema potrebi, sa Evropskom centralnom bankom, Evropskim bankarskim regulatorom, nacionalnim centralnim bankama država članica i sa drugim odgovarajućim nadležnim tijelima dostavljanjem informacija i obavještenja.
- (2) Dostavljanje informacija i obavještenja iz stava 1 ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka.

Oblici saradnje

Član 106

- (1) Centralna banka može zaključiti sporazum sa jednim ili više nadležnih tijela država članica ili trećih država radi obavljanja kontrole poslovanja platnih institucija i uspostavljati druge oblike saradnje.

- (2) Dostavljanje informacija i obavještenja kroz oblike saradnje iz stava 1 ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka.

Obavještavanje Evropske komisije

Član 107

Centralna banka obavještava Evropsku komisiju o nadležnostima u vezi sa izdavanjem odobrenja za pružanje platnih usluga i vršenjem kontrole platnih institucija u skladu sa ovim zakonom.

VIIa REGISTROVANI PRUŽAOCI USLUGA INFORMACIJA O RAČUNU

Upis i brisanje iz registra

Član 107a

- (1) Pružalac usluge informacija o računu je pravno lice ili preduzetnik koji pruža isključivo platnu uslugu iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona i koji je upisan u registar iz člana 89 ovog zakona.
- (2) Lice koje namjerava da pruža platnu uslugu iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona podnosi Centralnoj banci zahtjev za registraciju pružaoca usluge informacija o računu, uz koji prilaže dokumentaciju iz člana 72 stav 2 tač. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 13 i 15 ovog zakona.
- (3) Lice iz stava 2 ovog člana dužno je da, uz zahtjev i propisanu dokumentaciju, podnese i dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju od profesionalne odgovornosti ili uporedivu garanciju za pokriće odgovornosti prema pružaocu platnih usluga koji vodi račun ili korisniku platnih usluga, nastalih zbog neovlašćenog pristupa, pristupa sa ciljem prevare i neovlašćenog korištenja informacija o računu za plaćanje ili korišćenja tih informacija sa ciljem prevare.
- (4) Minimalni novčani iznos za osiguranje od profesionalne odgovornosti ili uporedivu garanciju iz stava 3 ovog člana utvrđuje Centralna banka primjenom sljedećih kriterijuma:
 - 1) rizični profil registrovanog pružaoca usluga informacija o računu;
 - 2) obim aktivnosti, odnosno broj korisnika platnih usluga koji koriste usluge pružanja informacija o računu;
 - 3) posebne karakteristike uporedivih garancija i kriterijumi za njihovo sprovođenje.
- (5) Pored informacija, podataka i dokumentacije iz st. 1 i 3 ovog člana, Centralna banka može zahtijevati od podnosioca zahtjeva da dostavi i dodatne informacije, podatke i dokumentaciju, uključujući i informacije iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.
- (6) Centralna banka izdaje rješenje o upisu pružaoca usluge informacija o računu u registar kada ocijeni da pružalac usluga informacija o računu ima:
 - 1) uspostavljen djelotvoran i pouzdan sistem upravljanja koji uključuje upravljačku organizaciju sa jasno definisanim, preglednim i dosljednim linijama ovlašćenja i odgovornosti;
 - 2) efikasan postupak utvrđivanja, upravljanja, praćenja i izvještavanja o rizicima kojima je pružalac usluga informacija izložen ili bi mogao biti izložen, i
 - 3) odgovarajuće mehanizme internih kontrola koji uključuju i primjerene administrativne i računovodstvene postupke.
- (7) Za izdavanje rješenja o upisu pružaoca usluge informacija o računu u registar Centralna banka naplaćuje naknadu, čija se visina i način plaćanja uređuju propisom Centralne banke.
- (8) Rješenje o upisu pružaoca usluge informacija o računu u registar objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (9) Centralna banka će odbiti zahtjev za registraciju pružaoca usluge informacija o računu ako:
 - 1) ocijeni da nije ispunjen neki od uslova iz st. 2 i 3 ovog člana;
 - 2) bi kontrola nad poslovanjem pružaoca usluge informacija o računu mogla biti otežana ili onemogućena zbog povezanosti tog pružaoca sa drugim pravnim ili fizičkim licima.
- (10) Centralna banka briše iz registra iz stava 1 ovog člana pružaoca usluge informacija o računu, ako taj pružalac:
 - 1) ne počne sa pružanjem platne usluge u skladu sa rješenjem o upisu u registar u roku od godinu dana od dana njegovog izdavanja;
 - 2) dostavi obavještenje Centralnoj banci, u pisanoj formi, da više neće pružati platnu uslugu za koju je upisan u registar;
 - 3) duže od šest mjeseci ne pruža platnu uslugu;

- 4) je upis u registar izvršen na osnovu neistinite ili netačne dokumentacije, odnosno podataka koji su od značaja za njegovo poslovanje;
 - 5) onemogućava obavljanje kontrole njegovog poslovanja, ili
 - 6) ne sprovodi mjere koje je naložila Centralna banka.
- (11) Rješenje o brisanju pružaoca usluge informacija o računu iz registra objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Primjena drugih odredbi ovog zakona

Član 107b

- (1) Na pružaoca usluge informacija o računu ne primjenjuju se odredbe čl. 10 i 11, čl. 13 i 14, čl. 16, 17 i 18 i čl. 20 do 56f i odredbe čl. 57 do 90 ovog zakona.
- (2) Na pružaoca usluge informacija o računu shodno se primjenjuju odredbe čl. 30c, 56a, 56b, 56c, čl. 91 do 102 i čl. 103 do 107 ovog zakona.

Pretvaranje registrovanog pružaoca usluge informacija o računu u platnu instituciju

Član 107c

- (1) Registrovani pružalac usluge informacija o računu koji namjerava da, osim usluga iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona, pruža jednu ili više platnih usluga iz člana 2 tač. 1 do 7 ovog zakona kao platna institucija, dužan je da Centralnoj banci podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga kao platna institucija i dostavi informacije i dokumentaciju iz člana 72 ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, registrovani pružalac usluge informacija o računu nije dužan da dostavi informacije i dokumentaciju koji su već dostavljeni Centralnoj banci, a koji su u trenutku podnošenja zahtjeva i dalje relevantni.
- (3) Stupanjem na snagu rješenja o odobrenju pružanja platnih usluga kao platnoj instituciji, registrovani pružalac usluge informacija o računu briše se iz registra iz člana 89 ovog zakona i upisuje se u taj registar kao platna institucija.

Pretvaranje platne institucije u registrovanog pružaoca usluge informisanja o računu

Član 107d

- (1) Platna institucija koja više ne namjerava da pruža platne usluge koje su sadržane u rješenju o odobrenju pružanja platnih usluga osim platne usluge iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona, podnosi Centralnoj banci zahtjev za upis u registar iz člana 89 ovog zakona kao pružalac usluge informacija o računu.
- (2) Po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, Centralna banka sprovodi postupak na osnovu informacija i dokumentacije kojima raspolaže, a može od platne institucije zatražiti i druge informacije i dokumentaciju.
- (3) Na odlučivanje po zahtjevu iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 107a ovog zakona.
- (4) Stupanjem na snagu rješenja o upisu pružaoca usluge informacija o računu u registar iz člana 89 ovog zakona platna institucija se briše iz tog registra i upisuje se u taj registar kao pružalac usluge informacija o računu.
- (5) Upisom u registar pružaoca usluge informacija o računu prestaju da važe sva odobrenja izdata platnoj instituciji.

VIII. ELEKTRONSKI NOVAC

1. Izdavaoci elektronskog novca, izdavanje i isplata elektronskog novca

Izdavaoci elektronskog novca

Član 108

- (1) Izdavaoci elektronskog novca u Crnoj Gori mogu biti:
 - 1) banke i druge kreditne institucije sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 2) institucije za elektronski novac sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 3) ogranak kreditne institucije iz treće zemlje sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 4) Centralna banka;
 - 5) Država Crna Gora i jedinice lokalne samouprave kad djeluju u svojstvu vlasti.

- (2) Lica koja nijesu izdavaoci elektronskog novca, u smislu stava 1 ovog člana, ne smiju vršiti izdavanje elektronskog novca u Crnoj Gori.
- (3) Izdavaoci elektronskog novca iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana mogu izdavati elektronski novac na osnovu odobrenja izdatih u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihovo osnivanje i poslovanje.
- (4) Izdavaoci elektronskog novca iz stava 1 tačka 2 ovog člana mogu izdavati elektronski novac na osnovu odobrenja izdatog u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Prava izdavalaca elektronskog novca iz stava 1 tač. 4 i 5 ovog člana na izdavanje elektronskog novca uređuju se posebnim propisima.

Izdavanje i isplata elektronskog novca

Član 109

- (1) Izdavaoci elektronskog novca izdaju elektronski novac u nominalnoj vrijednosti primljenih sredstava.
- (2) Izdavaoci elektronskog novca dužni su da, na zahtjev imaoca elektronskog novca, bez odlaganja, isplate novčanu vrijednost elektronskog novca po nominalnoj vrijednosti.
- (3) Za isplatu novčane vrijednosti elektronskog novca izdavalac elektronskog novca može naplatiti naknadu samo ako je utvrđena ugovorom iz člana 110 ovog zakona i pod uslovom da:
 - 1) se isplata zahtijeva prije isteka ugovora;
 - 2) je ugovorom predviđen datum isteka ugovora, a imalac elektronskog novca raskine ugovor prije tog datuma, ili
 - 3) se isplata zahtijeva nakon isteka godine dana od dana prestanka važenja ugovora.
- (4) Naknada iz stava 3 ovog člana mora biti proporcionalna i primjerena stvarnim troškovima izdavaoca elektronskog novca.
- (5) U slučajevima u kojima se isplata zahtijeva prije isteka važenja ugovora, imalac elektronskog novca može zatražiti isplatu elektronskog novca u cijelosti ili djelimično.
- (6) U slučajevima kada imalac elektronskog novca zahtijeva isplatu na dan prestanka važenja ugovora ili u roku od godinu dana od dana prestanka važenja ugovora:
 - 1) isplaćuje se ukupna novčana vrijednost elektronskog novca;
 - 2) kada institucija za elektronski novac obavlja i druge poslove osim izdavanja elektronskog novca, a nije unaprijed poznato koliki će se dio novčanih sredstava upotrijebiti kao elektronski novac, isplaćuju se sva sredstva koja imalac elektronskog novca zahtijeva.
- (7) Izdavalac elektronskog novca i imalac elektronskog novca koji nije potrošač mogu prava na isplatu elektronskog novca ugovoriti drukčije u odnosu na st. 3 do 6 ovog člana.

Ugovor o izdavanju elektronskog novca

Član 110

- (1) Međusobni odnosi izdavaoca i imaoca elektronskog novca uređuju se ugovorom.
- (2) Ugovor iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži jasne i detaljne uslove isplate novčane vrijednosti elektronskog novca, uključujući i sve naknade koje izdavalac elektronskog novca naplaćuje imaocu elektronskog novca.
- (3) Izdavalac elektronskog novca dužan je da o uslovima iz stava 2 ovog člana obavijesti imaoca elektronskog novca prije prihvatanja ponude ili zaključenja ugovora.

Zabrana plaćanja kamata imaocu elektronskog novca

Član 111

Izdavalac elektronskog novca ne smije plaćati kamate ili davati drugu imovinsku korist imaocu elektronskog novca za vrijeme držanja elektronskog novca.

2. Institucije za elektronski novac

Organizacioni oblik

Član 112

- (1) Institucija za elektronski novac sa sjedištem u Crnoj Gori je pravno lice koje je od Centralne banke dobilo odobrenje za izdavanje elektronskog novca.
- (2) Institucija za elektronski novac ne smije izdavati elektronski novac bez odobrenja iz stava 1 ovog člana.

Odobrenje za izdavanje elektronskog novca

Član 113

Na izdavanje, odbijanje i oduzimanje odobrenja za izdavanje elektronskog novca shodno se primjenjuju odredbe čl. 72 do 76 ovog zakona.

Kvalifikovano učešće

Član 114

- (1) Pravno ili fizičko lice ne smije steći kvalifikovano učešće u instituciji za elektronski novac bez prethodnog odobrenja Centralne banke.
- (2) Lice koje ima kvalifikovano učešće u instituciji za elektronski novac ne smije povećavati učešće u kapitalu ili glasačkim pravima u instituciji za elektronski novac na način da stekne ili stekne preko 20%, 30% ili 50% učešća u kapitalu ili glasačkim pravima institucije za elektronski novac, bez prethodnog odobrenja Centralne banke.
- (3) Na sticanje i otuđenje kvalifikovanog učešća u instituciji za elektronski novac, dokumentaciju i informacije koje se prilažu uz zahtjev za sticanje kvalifikovanog učešća, odlučivanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća, sticanje kvalifikovanog učešća bez odobrenja Centralne banke, pravne posljedice nezakonitog sticanja kvalifikovanog učešća i oduzimanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća shodno se primjenjuju odredbe čl. 71 do 71e ovog zakona.

Poslovanje preko agenta i drugog lica

Član 115

- (1) Institucija za elektronski novac ne smije da izdaje elektronski novac preko agenta.
- (2) Institucija za elektronski novac može, u skladu sa članom 77 ovog zakona, preko agenta pružati platne usluge iz člana 118 stav 1 tačka 1 ovog zakona.
- (3) Institucija za elektronski novac može vršiti distribuciju ili isplatu elektronskog novca preko pravnih ili fizičkih lica koja djeluju u njeno ime, o čemu je dužna da prethodno obavijesti Centralnu banku.

Minimalni iznos osnivačkog kapitala

Član 116

- (1) Osnivački kapital institucije za elektronski novac ne može, u trenutku dobijanja odobrenja, biti manji od 350.000 eura.
- (2) Minimalni osnivački kapital institucije za elektronski novac mora biti uplaćen u novcu.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, institucija za elektronski novac koja obavlja djelatnosti iz člana 118 stav 1 tačka 5 ovog zakona mora imati namjenski izdvojena novčana sredstva najmanje u visini minimalnog iznosa osnivačkog kapitala.

Regulatorni kapital institucije za elektronski novac

Član 117

- (1) Institucija za elektronski novac dužna je da, radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjavanja obaveza prema svojim povjericima, održava visinu regulatornog kapitala, koja ni u jednom trenutku ne smije biti manja od iznosa osnivačkog kapitala ili od zbira iznosa regulatornog kapitala utvrđenog u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, u zavisnosti od toga koji je iznos veći.
- (2) Regulatorni kapital institucije za elektronski novac za djelatnost izdavanja elektronskog novca iznosi najmanje 2% prosječnog elektronskog novca u opticaju.
- (3) Regulatorni kapital institucije za elektronski novac za djelatnost pružanja platnih usluga koje nijesu povezane sa izdavanjem elektronskog novca izračunava se u skladu sa članom 78 ovog zakona.
- (4) Centralna banka propisuje bliže uslove i način obračunavanja regulatornog kapitala institucija za elektronski novac.

Drugi poslovi institucije za elektronski novac

Član 118

- (1) Pored izdavanja elektronskog novca, institucija za elektronski novac ima pravo da:
- 1) pruža platne usluge iz člana 2 ovog zakona;
 - 2) odobrava kredite u vezi sa platnim uslugama iz člana 2 tač. 4 ili 5 ovog zakona, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 81 stav 1 ovog zakona;
 - 3) vrši operativne poslove i sa njima povezane pomoćne usluge u vezi sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga iz tačke 1 ovog stava;
 - 4) bude operater platnog sistema, osim platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja, ne dovodeći u pitanje pristup platnim sistemima u skladu sa članom 142 ovog zakona, i/ili
 - 5) obavlja drugu djelatnost koja nije djelatnost izdavanja elektronskog novca.
- (2) Na zaštitu sredstava primljenih za pružanje platnih usluga iz člana 2 ovog zakona, koja nijesu povezana sa izdavanjem elektronskog novca, primjenjuju se odredbe člana 79 ovog zakona.
- (3) Ukoliko institucija za elektronski novac obavlja i druge djelatnosti pored izdavanja elektronskog novca i pružanja platnih usluga, Centralna banka može zahtijevati da osnuje posebno pravno lice za obavljanje tih djelatnosti, ako ocijeni da njihovo obavljanje može ugroziti finansijsku stabilnost institucije za elektronski novac ili otežati vršenje kontrole institucije za elektronski novac u skladu sa ovim zakonom.

Izdavanje elektronskog novca

Član 119

Institucija za elektronski novac dužna je da novčana sredstva koja primi od imaoaca elektronskog novca zamijeni za elektronski novac, bez odlaganja.

Zabrana primanja depozita

Član 120

- (1) Institucija za elektronski novac ne smije primati depozite ili druga povratna sredstva u smislu zakona kojima se uređuje osnivanje i poslovanje banaka.
- (2) Novčana sredstva koja institucija za elektronski novac primi u zamjenu za elektronski novac od imaoaca elektronskog novca ne predstavljaju depozit ili druga povratna sredstva u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka.

Računi institucije za elektronski novac

Član 121

- (1) Ukoliko institucija za elektronski novac pruža platne usluge koje nijesu povezane sa izdavanjem elektronskog novca, a u okviru kojih vodi račune za plaćanje, ti računi se smiju koristiti isključivo za izvršavanje platne transakcije.
- (2) Novčana sredstva primljena u skladu sa stavom 1 ovog člana ne smatraju se depozitom ili drugim povratnim sredstvima u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka.
- (3) Institucija za elektronski novac poslovanje obavlja preko transakcionih računa otvorenih kod banaka.

Zabrana odobravanja kredita

Član 122

Institucija za elektronski novac ne smije odobravati kredite iz novčanih sredstava primljenih u zamjenu za izdati elektronski novac.

Zaštita sredstava

Član 123

- (1) Institucija za elektronski novac dužna je novčana sredstva koja primi u zamjenu za izdati elektronski novac da zaštiti u skladu sa članom 79 ovog zakona.

- (2) Novčana sredstva koja institucija za elektronski novac primi putem platnog instrumenta nije dužna da zaštiti u skladu sa stavom 1 ovog člana dok se ne odobre na račun za plaćanje ili na drugi način stave na raspolaganje instituciji za elektronski novac u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Novčana sredstva iz stava 2 ovog člana institucija za elektronski novac dužna je da zaštiti na način iz stava 1 ovog člana, najkasnije pet radnih dana od dana izdavanja elektronskog novca.
- (4) Institucija za elektronski novac dužna je da unaprijed obavještava Centralnu banku o promjeni načina zaštite novčanih sredstava koja je primila u zamjenu za izdati elektronski novac.
- (5) Zaštita novčanih sredstava koja institucija za elektronski novac primi u zamjenu za izdati elektronski novac bliže se uređuje propisom Centralne banke.

Shodna primjena

Član 124

- (1) Odredbe čl. 56d do 56f i čl. 82 do 107 ovog zakona shodno se primjenjuju na institucije za elektronski novac.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, institucija za elektronski novac dužna je da u poslovnim knjigama odvojeno evidentira poslovne promjene koje nastaju na osnovu izdavanja elektronskog novca i poslovne promjene koje nastaju na osnovu pružanja platnih usluga koje nijesu povezane sa izdavanjem elektronskog novca.

Član 125

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, "Sl. list CG", br. 111/22)

Član 126

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, "Sl. list CG", br. 111/22)

Član 127

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, "Sl. list CG", br. 111/22)

Član 128

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, "Sl. list CG", br. 111/22)

Član 129

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, "Sl. list CG", br. 111/22)

X. PLATNI SISTEMI U CRNOJ GORI

1. Osnivanje i rad platnih sistema

Osnivanje platnog sistema

Član 130

- (1) Platni sistem u Crnoj Gori mogu osnovati operater iz člana 131 stav 2 ovog zakona i najmanje jedan učesnik pružalac platnih usluga koji je odobrenje za pružanje platnih usluga dobio od Centralne banke.
- (2) Za osnivanje i obavljanje poslova u platnom sistemu operater i učesnik u platnom sistemu zaključuju ugovor o platnom sistemu.

Operater platnog sistema

Član 131

- (1) Platnim sistemom upravlja operater platnog sistema.
- (2) Operater platnog sistema može biti:
 - 1) banka i druga kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 2) platna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 3) institucija za elektronski novac sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 4) drugo pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori osnovano kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću;
 - 5) Centralna banka;

- 6) dio stranog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori.
- (3) Operater platnog sistema može, pored upravljanja platnim sistemom, obavljati i druge djelatnosti, u skladu sa zakonom.

Dužnosti operatera platnog sistema

Član 132

- (1) Operater platnog sistema dužan je da obezbijedi kontinuirano, sigurno i efikasno funkcionisanje platnog sistema.
- (2) Operater platnog sistema dužan je da, srazmjerno vrsti, obimu i složenosti poslova koji proizilaze iz pravila rada platnog sistema, obezbijedi:
- 1) da platni sistem ima primjeren, pouzdan i odgovarajući informacioni sistem za obavljanje svih funkcija u skladu sa pravilima rada platnog sistema, kao i plan kontinuiteta poslovanja;
 - 2) organizacionu strukturu sa jasno definisanim, preglednim i dosljednim ovlašćenjama i odgovornostima, i
 - 3) upravljanje rizicima kojima je platni sistem izložen ili bi mogao biti izložen.
- (3) Centralna banka može propisati bliže uslove koje treba da ispuni platni sistem i operater platnog sistema.

Učesnici u platnom sistemu

Član 133

- (1) Učesnici u platnom sistemu mogu biti:
- 1) pružalac platnih usluga;
 - 2) operater platnog sistema;
 - 3) drugi platni sistem;
 - 4) drugo lice u skladu sa pravilima rada tog platnog sistema.
- (2) Pružalac platnih usluga može učestvovati u platnom sistemu kao direktni učesnik ili indirektni - preko drugog pružaoca platnih usluga.
- (3) Pružalac platnih usluga iz člana 4 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona dužan je da obavijesti Centralnu banku o svakom platnom sistemu u kojem učestvuje direktno ili indirektno i o operateru tog platnog sistema, bez obzira da li taj sistem posluje u Crnoj Gori ili u trećoj državi.
- (4) Radi obezbjeđivanja jednostavnog, efikasnog i sigurnog izvršavanja platnih transakcija, podsticanja konkurentnosti na tržištu i/ili snižavanja troškova, Centralna banka može utvrditi obavezu određenih pružalaca platnih usluga da budu učesnici u platnom sistemu čiji je operater Centralna banka.

Dozvola za rad platnog sistema

Član 134

- (1) Dozvolu za rad platnog sistema operateru platnog sistema izdaje Centralna banka.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, Centralna banka ne izdaje dozvolu za rad:
- 1) platnog sistema iz člana 142 stav 4 tačka 2 ovog zakona;
 - 2) platnog sistema čiji je ona operater.
- (3) Platni sistem iz stava 1 ovog člana ne može početi sa radom prije izdavanja dozvole za rad.
- (4) Operater platnog sistema iz stava 1 ovog člana dužan je da o početku rada platnog sistema obavijesti Centralnu banku, u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole za rad.
- (5) Operater platnog sistema iz stava 2 tačka 1 ovog člana dužan je da o namjeri početka rada platnog sistema obavijesti Centralnu banku, najkasnije pet radnih dana prije početka rada tog platnog sistema.

Zahtjev za izdavanje dozvole za rad platnog sistema

Član 135

- (1) Lice iz člana 131 stav 2 ovog zakona koje namjerava da upravlja radom platnog sistema podnosi Centralnoj banci zahtjev za izdavanje dozvole za rad platnog sistema, u pisanoj formi.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se:
- 1) podaci o operateru platnog sistema (naziv, sjedište i adresa);

- 2) dokumentacija kojom se dokazuje da je operater platnog sistema tehnički, organizaciono i funkcionalno osposobljen za operativno upravljanje platnim sistemom i da ima kontrolne mehanizme i mehanizme sigurnosti upravljanja rizikom;
 - 3) opis informacionog sistema kojim se dokazuje da li je sistem primjeren, pouzdan i odgovarajući za obavljanje svih poslova predviđenih pravilima rada platnog sistema;
 - 4) opis organizacione, tehničke i kadrovske strukture operatera platnog sistema u vezi sa upravljanjem platnim sistemom, a prema potrebi, opis korišćenja usluga eksternalizacije u vezi sa upravljanjem platnim sistemom, kao i opis povezivanja sa drugim platnim sistemom;
 - 5) podaci o članovima odbora direktora, odnosno izvršnog direktora, a ako operater platnog sistema obavlja i druge djelatnosti podaci o licima odgovornim za upravljanje platnim sistemom u skladu sa članom 72 stav 2 tačka 10 ovog zakona;
 - 6) poslovni plan rada platnog sistema za prve tri godine poslovanja;
 - 7) podaci o učesnicima u platnom sistemu;
 - 8) predlog ugovora o platnom sistemu;
 - 9) predlog pravila rada platnog sistema;
 - 10) izjava ovlašćenog lica operatera platnog sistema da su dostavljene informacije i dokumentacija istiniti, potpuni i ažurirani;
 - 11) izjava operatera platnog sistema da će, bez odlaganja, obavještavati Centralnu banku o svim promjenama u podacima koji su dostavljeni uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad platnog sistema;
 - 12) druga dokumentacija koju Centralna banka ocijeni potrebnom za odlučivanje po zahtjevu.
- (3) Ukoliko su pojedina dokumenta, koja se prilažu uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, na stranom jeziku, prilaže se i ovjereni prevod od sudskog tumača na crnogorskom jeziku.

Izdavanje dozvole za rad platnog sistema

Član 136

- (1) Centralna banka izdaje dozvolu za rad platnog sistema ako pravila rada platnog sistema ispunjavaju uslove iz člana 140 ovoga zakona i ako, na osnovu uredno podnijetog zahtjeva i dokumentacije iz člana 135 ovog zakona i informacija kojima raspolaže, ocijeni da su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) da je operater platnog sistema tehnički, organizaciono i funkcionalno osposobljen za operativno upravljanje platnim sistemom i ima kontrolne mehanizme i mehanizme sigurnosti i upravljanje rizicima;
 - 2) da operater platnog sistema ima poslovni plan rada za prve tri godine poslovanja, zasnovan na realnim ekonomskim pokazateljima;
 - 3) da lica predložena za članove odbora direktora, odnosno izvršnog direktora operatera platnog sistema, a u slučaju da operater platnog sistema obavlja i druge djelatnosti, lica koja su odgovorna za upravljanje platnim sistemom imaju dobar ugled i odgovarajuće znanje i iskustvo za upravljanje platnim sistemom;
 - 4) da je informacioni sistem primjeren, pouzdan i odgovarajući za obavljanje svih poslova predviđenih pravilima rada platnog sistema;
 - 5) da ne postoje finansijski i/ili drugi razlozi koji ugrožavaju ili bi mogli ugroziti siguran i efikasan rad platnog sistema.
- (2) Centralna banka može, u postupku izdavanja dozvole za rad platnog sistema, saradivati sa drugim centralnim bankama ili drugim nadležnim organima, radi sveobuhvatne ocjene podnesenog zahtjeva.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za rad platnog sistema

Član 137

Centralna banka odbija zahtjev za izdavanje dozvole za rad platnog sistema ako ocijeni da nije ispunjen neki od uslova iz člana 136 stav 1 ovog zakona.

Oduzimanje dozvole za rad platnog sistema

Član 138

- (1) Centralna banka oduzima dozvolu za rad platnog sistema, ako:
- 1) je dozvola za rad izdata na osnovu netačnih informacija ili dokumentacije, odnosno neistinito prikazanih podataka koji su bitni za rad platnog sistema;

- 2) operater platnog sistema ne počne sa radom platnog sistema u roku od godine dana od dana izdavanja dozvole za rad;
 - 3) u slučaju prestanka ispunjavanja nekog od uslova na osnovu kojeg je izdata dozvole za rad;
 - 4) platni sistem prestane sa radom duže od šest mjeseci neprekidno, ili
 - 5) u slučaju otvaranja postupka stečaja ili likvidacije nad operaterom platnog sistema.
- (2) Centralna banka može oduzeti dozvolu za rad platnog sistema, ako:
- 1) bi dalji rad platnog sistema mogao ugroziti sigurnost i efikasnost pružanja platnih usluga;
 - 2) se rad platnog sistema obavlja suprotno propisima i/ili pravilima platnog sistema;
 - 3) operater platnog sistema onemogućava ili otežava obavljanje kontrole i/ili nadgledanje rada platnog sistema, ili
 - 4) operater platnog sistema ne sprovodi mjere koje je naložila Centralna banka.

Obavještenje o izdavanju i oduzimanju dozvole za rad

Član 139

Rješenje o izdavanju i oduzimanju dozvole za rad platnog sistema Centralna banka objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" i dostavlja ga CRPS.

Pravila rada platnog sistema

Član 140

- (1) Platni sistem posluje prema pravilima rada tog platnog sistema.
- (2) Pravilima rada platnog sistema uređuju se standardizovani postupci i zajednička pravila za obradu, obračun i/ili poravnanje platnih transakcija između učesnika platnog sistema.
- (3) Centralna banka odobrava pravila rada platnog sistema u postupku izdavanja dozvole za rad platnog sistema.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, Centralna banka ne odobrava pravila rada platnih sistema iz člana 134 stav 2 ovog zakona.
- (5) Pravilima rada platnog sistema utvrđuju se naročito:
 - 1) učesnici u platnom sistemu prema vrsti i opisu njihove uloge u platnom sistemu;
 - 2) uslovi za učešće i prestanak učešća u platnom sistemu;
 - 3) platne transakcije koje se obračunavaju i/ili poravnavaju u platnom sistemu prema vrsti platnih usluga;
 - 4) načela obračuna i/ili poravnanja platnih transakcija;
 - 5) način i uslovi izvršavanja platnih transakcija, njihov oblik i sadržaj;
 - 6) način izvještavanja učesnika o obračunu i/ili poravnanju;
 - 7) način zaštite podataka od zloupotrebe;
 - 8) momenat prihvatanja i momenat neopozivosti naloga za prenos i postupanje u slučaju otvaranja postupka iz člana 151 stav 1 ovog zakona, ako se radi o platnim sistemima u kojima se vrši konačnost poravnanja platne transakcije (u daljem tekstu: platni sistem u kome se vrši konačnost poravnanja).
- (6) Centralna banka odobrava pravila rada platnog sistema ako utvrdi da sadrže elemente iz stava 5 ovog člana i ako ocijeni da njihova primjena obezbjeđuje zaštitu od mogućih rizika vezanih za funkcionisanje platnog sistema.

Odobrenje za izmjenu ugovora o platnom sistemu i izmjenu pravila rada platnog sistema

Član 141

- (1) Centralna banka izdaje odobrenje za izmjenu ugovora o platnom sistemu i izmjenu pravila rada platnog sistema.
- (2) Operater platnog sistema dužan je da Centralnoj banci podnese zahtjev za izdavanje odobrenja izmjena ugovora o platnom sistemu, odnosno izmjena pravila rada platnog sistema.
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana prilažu se:
 - 1) predlog izmjena ugovora o platnom sistemu, odnosno predlog izmjena pravila rada platnog sistema;
 - 2) detaljno obrazloženje razloga predloženih izmjena.
- (4) U postupku po zahtjevu za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana Centralna banka može zahtijevati dodatne informacije.

- (5) U postupku po zahtjevu za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana Centralna banka cijeni naročito uticaj predloženih izmjena na upravljanje rizicima u platnom sistemu.
- (6) Centralna banka može odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana ako iz dokumentacije i informacija kojima raspolaže ocijeni da bi predložene izmjene izazvale poremećaj u platnom sistemu, ugrozile kompatibilnost u funkcionisanju drugih platnih sistema, stabilnost i sigurnost finansijskog sistema u Crnoj Gori ili ako su te izmjene u suprotnosti sa zakonom i propisima Centralne banke.

Pristup platnim sistemima

Član 142

- (1) Pravilima rada platnog sistema utvrđuju se objektivni, nediskriminatorni i primjereni uslovi za pristup, odnosno učešće u platnom sistemu.
- (2) Pristup, odnosno učešće u platnom sistemu može se ograničiti samo u mjeri potrebnoj radi zaštite od posebnih rizika (rizika poravnanja, operativnog rizika, rizika poslovanja i dr.) i radi očuvanja finansijske i operativne stabilnosti platnog sistema.
- (3) Pravilima rada platnog sistema ne mogu se utvrditi:
- 1) ograničenja u vezi sa efektivnim učešćem u drugim platnim sistemima;
 - 2) pravila kojima se na diskriminatoran način utvrđuju prava i obaveze koja se odnose na učešće u platnom sistemu;
 - 3) ograničenja po osnovu vrste pružalaca platnih usluga.
- (4) Odredbe st. 1 do 3 ovog člana ne primjenjuju se na platne sisteme:
- 1) u kojima se vrši konačnost poravnanja utvrđene u skladu sa ovim zakonom;
 - 2) koji se sastoje isključivo od pružalaca platnih usluga koji pripadaju grupi.
- (5) Učesnik platnog sistema iz stava 4 tačka 1 ovog člana koji je omogućio pružaocu platnih usluga koji nije učesnik tog platnog sistema mogućnost slanja naloga za plaćanje preko tog sistema, dužan je da tu mogućnost na objektivan, srazmjern i nediskriminatoran način pruži i drugom pružaocu platnih usluga koji to od njega zatraži.
- (6) Učesnik platnog sistema dužan je da svako odbijanje zahtjeva iz stava 5 ovog člana detaljno obrazloži.

Eksternalizacija

Član 143

- (1) Operater platnog sistema može registre i evidencije iz okvira svoje nadležnosti koje vodi u elektronskoj formi skladištiti na informaciono-komunikacionoj infrastrukturi van Crne Gore, a može izvršiti i eksternalizaciju određenih aktivnosti vezanih za rad platnog sistema, o čemu je dužan da, prije zaključenja ugovora sa pružaocem usluga eksternalizacije, obavijesti Centralnu banku osim u slučaju kada je Centralna banka operater sistema.
- (2) Operater platnog sistema dužan je da obezbijedi da se eksternalizacijom:
- 1) ne mijenja odnos i obaveze operatera platnog sistema prema učesnicima u platnom sistemu;
 - 2) ne dovodi u pitanje usklađenost rada platnog sistema sa pravilima rada i ovim zakonom, i
 - 3) ne onemogućava ili otežava obavljanje kontrole od strane Centralne banke.
- (3) Operater platnog sistema odgovaran je za štetu koju prouzrokuje pružalac usluga eksternalizacije u vezi sa pružanjem eksternalizovane aktivnosti.
- (4) Operater platnog sistema dužan je da omogući Centralnoj banci obavljanje neposredne kontrole na lokaciji pružanja usluga, odnosno kod pružaoca usluga eksternalizacije, kao i pristup dokumentaciji i podacima koji su povezani sa eksternalizacijom, a u posjedu su pružaoca usluga eksternalizacije.
- (5) Centralna banka može propisati bliže uslove za eksternalizaciju aktivnosti vezanih za rad platnog sistema.

Registar platnih sistema

Član 144

- (1) Centralna banka vodi registar platnih sistema u Crnoj Gori i objavljuje na svojoj internet stranici.
- (2) Registar platnih sistema sadrži naročito:
- 1) naziv platnog sistema;
 - 2) naziv i sjedište operatera platnog sistema;
 - 3) naziv i sjedište učesnika u platnom sistemu.

2. Konačnost poravnanja u platnim sistemima

Račun za poravnanje i konačnost poravnanja

Član 145

- (1) Račun za poravnanje je račun učesnika kod centralne banke ili agenta za poravnanje, koji se koristi za poravnanje u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja.
- (2) Konačnost poravnanja u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja nastaje kada se izvrši zaduženje i odobrenje računa učesnika tog platnog sistema.

Uslovi koje mora ispuniti platni sistem u kome se vrši konačnost poravnanja

Član 146

- (1) Platni sistem u kome se vrši konačnost poravnanja mora da ispunjava sljedeće uslove:
 - 1) da je zasnovan na ugovoru između tri ili više učesnika, ne računajući operatera platnog sistema, agenta za poravnanje, klirinšku organizaciju ili indirektnog učesnika, pri čemu najmanje jedan učesnik ima sjedište u Crnoj Gori;
 - 2) da ima utvrđena pravila i standardizovane procedure za izvršavanje, obračun i poravnanje platnih transakcija između učesnika;
 - 3) da su pravilima rada utvrđeni momenat prihvatanja i momenat neopozivosti naloga za prenos.
- (2) Centralna banka utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana, osim za platne sisteme za koje je ovim zakonom utvrđeno da ne izdaje dozvolu za rad.

Interoperabilni sistem

Član 147

- (1) Interoperabilni sistem čine dva ili više platnih sistema čiji su operateri zaključili sporazum o izvršavanju naloga za prenos između tih sistema.
- (2) Zaključenjem sporazuma iz stava 1 ovog člana ne uspostavlja se platni sistem u smislu ovog zakona.

Učesnici u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja

Član 148

- (1) Učesnici u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja su institucije, agenti za poravnanje, klirinške organizacije, operateri sistema i indirektni učesnici, s tim da jedan učesnik u sistemu može djelovati u svojstvu agenta za poravnanje i/ili klirinške organizacije ili može obavljati pojedine ili sve te funkcije.
- (2) Institucije, u smislu stava 1 ovog člana, su subjekti koji učestvuju u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja i koji su odgovorni za ispunjavanje finansijskih obaveza koje proizlaze iz naloga za prenos u tom sistemu, a naročito:
 - 1) banke i druge kreditne institucije;
 - 2) ogranci kreditnih institucija sa sjedištem u Crnoj Gori;
 - 3) državni organi, organi lokalne samouprave, Centralna banka, pravna lica za čije obaveze po zakonu garantuje Crna Gora i pravna lica koja vrše javna ovlašćenja;
 - 4) Evropska centralna banka i nacionalne centralne banke država članica.
- (3) Agenti za poravnanje, u smislu stava 1 ovog člana, su subjekti koji institucijama otvaraju račune za poravnanje preko kojih se izvršavaju nalozi za prenos unutar platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja i, ukoliko su ovlašćeni, odobravaju kredit tim učesnicima u cilju poravnanja.
- (4) Klirinške organizacije, u smislu stava 1 ovog člana, su subjekti odgovorni za obračunavanje neto pozicija institucija i agenata za poravnanje ako učestvuju u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja, koje predstavlja pretvaranje potraživanja i obaveza na osnovu naloga za prenos koji jedan ili više učesnika šalju ili primaju od jednog ili više učesnika - u jednu neto obavezu ili jedno neto potraživanje.
- (5) Operater sistema, u smislu stava 1 ovog člana, je jedno ili više pravnih lica koja su odgovorna za nesmetano funkcionisanje platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja u skladu sa pravilima rada tog sistema.
- (6) Indirektni učesnici, u smislu stava 1 ovog člana, su agent za poravnanje, klirinška organizacija ili operater platnog sistema, koji su u ugovornom odnosu sa učesnikom u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja koji

mu omogućava izvršavanje naloga za prenos u tom sistemu, pod uslovom da je taj indirektni učesnik u tom svojstvu poznat operateru sistema.

Nalog za prenos

Član 149

Nalog za prenos je instrukcija učesnika u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja da se primaocu plaćanja stavi na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava ili kojom nastaju ili se izvršavaju obaveze plaćanja između učesnika u platnom sistemu, u skladu sa pravilima rada tog sistema.

Prihvatanje i neopozivost naloga za prenos

Član 150

- (1) Pravilima rada platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja uređuje se momenat u kojem se nalog za prenos dat od učesnika tog sistema ili preko trećeg lica smatra prihvaćenim od strane tog sistema.
- (2) Momenat neopozivosti naloga za prenos označava momenat utvrđen pravilima rada platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja, od kojeg ni učesnik u sistemu ni treće lice ne mogu opozvati nalog za prenos.
- (3) U slučaju interoperabilnih sistema svaki platni sistem svojim pravilima rada utvrđuje momenat prihvatanja i momenat neopozivosti naloga za prenos, na način kojim se obezbeđuje da ta pravila budu u najvećoj mogućoj mjeri usklađena sa pravilima rada drugih učesnika u interoperabilnom sistemu.
- (4) Na momenat prihvatanja i momenat neopozivosti naloga za prenos koji je utvrđen pravilima rada platnog sistema koji je učesnik u interoperabilnom sistemu ne utiču pravila rada drugih učesnika u tom interoperabilnom sistemu, osim ako nije drukčije utvrđeno pravilima rada svih platnih sistema koji učestvuju u tom interoperabilnom sistemu.

Postupak zbog insolventnosti i momenat otvaranja postupka zbog insolventnosti

Član 151

- (1) Postupak zbog insolventnosti nad učesnikom u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja, u smislu ovog zakona, smatra se otvaranje postupka stečaja ili likvidacije nad tim učesnikom.
- (2) Momenat otvaranja postupka zbog insolventnosti, u smislu ovog zakona, smatra se momenat prijema rješenja o otvaranju stečajnog postupka ili postupka likvidacije nad učesnikom u platnom sistemu od strane operatera platnog sistema u kome se vrši konačnost poravnanja.
- (3) Otvaranje postupka zbog insolventnosti ne utiče na ostvarivanje prava i obaveza učesnika u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja, koje proizilaze iz njegovog učešća ili su u vezi sa njegovim učešćem u tom platnom sistemu, nastalih prije momenta otvaranja postupka zbog insolventnosti, niti na ostvarivanje tih prava i obaveza učesnika u interoperabilnom sistemu ili operatera interoperabilnog sistema koji nije učesnik u tom sistemu.

Nalozi za prenos u slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti

Član 152

- (1) U slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u platnom sistemu, učesnikom u interoperabilnom sistemu ili nad operaterom interoperabilnog sistema koji nije učesnik u tom sistemu, nalozi za prenos i obračuni punovažni su i proizvode pravno dejstvo prema trećim licima pod uslovom da su prihvaćeni u platni sistem prije momenta otvaranja postupka zbog insolventnosti.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovoga člana, punovažni su i proizvode pravno dejstvo prema trećim licima i nalozi za prenos koji su prihvaćeni u platni sistem nakon momenta otvaranja postupka zbog insolventnosti i izvršeni u okviru istog poslovnog dana, i to samo ako operater platnog sistema može dokazati da u vrijeme kada su ti nalozi za prenos postali neopozivi nije znao niti mogao znati za otvaranje tog postupka.
- (3) Poslovni dan, u smislu stava 2 ovog člana, je dan koji, u skladu sa pravilima rada platnog sistema, pokriva dnevna i noćna poravnanja i obuhvata sve događaje u toku poslovnog ciklusa tog sistema.
- (4) Poništenje platnih transakcija i ugovora zaključenih prije momenta otvaranja postupka zbog insolventnosti ne mogu imati za posljedicu osporavanje sprovedenog obračuna.
- (5) U slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom ili operaterom interoperabilnog sistema, raspoloživa novčana sredstva na računu za poravnanje tog učesnika ili operatera mogu se iskoristiti za izvršavanje

njegovih obaveza u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja ili u interoperabilnom sistemu, u toku poslovnog dana u kome je postupak zbog insolventnosti otvoren.

Dostavljanje rješenja o otvaranju postupka zbog insolventnosti

Član 153

- (1) Organ nadležan za otvaranje postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja dužan je da, bez odlaganja, Centralnoj banci dostavi rješenje o otvaranju postupka zbog insolventnosti nad tim učesnikom.
- (2) Rješenje iz stava 1 ovog člana Centralna banka, bez odlaganja, prosljeđuje operateru platnog sistema nad čijim učesnikom je otvoren postupak zbog insolventnosti.

Mjerodavno pravo

Član 154

U slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja, na prava i obaveze koje proizlaze iz učešća ili su u vezi sa učešćem u tom platnom sistemu primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Prava primaoca sredstava obezbjeđenja u slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad davaocem sredstava obezbjeđenja

Član 155

- (1) Otvaranje postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u platnom sistemu u kome se vrši konačnost poravnanja ili učesnikom u interoperabilnom sistemu, nad operaterom interoperabilnog sistema koji nije učesnik u tom sistemu ili nad drugim davaocem sredstava obezbjeđenja ne utiče na ostvarivanje prava drugih učesnika ili operatera sistema da se namire iz sredstava obezbjeđenja koja su data u vezi sa učešćem u tom platnom sistemu ili interoperabilnom sistemu.
- (2) Otvaranje postupka zbog insolventnosti nad ugovornom stranom države članice, Evropske centralne banke ili nacionalne centralne banke države članice koja je dala sredstvo obezbjeđenja ne utiče na ostvarivanje prava države članice, Evropske centralne banke ili nacionalne centralne banke države članice da se namiri iz tog sredstva obezbjeđenja.

Obavještanje nadležnih organa Evropske unije

Član 156

Centralna banka obavještava nadležni organ Evropske unije o platnim sistemima u kojima se vrši konačnost poravnanja i o operaterima tih sistema.

3. Sistemski značajni platni sistemi

Pojam sistemski značajnog platnog sistema

Član 157

- (1) Sistemski značajan platni sistem je platni sistem čiji poremećaj u radu može izazvati sistemski rizik.
- (2) Sistemski rizik, u smislu stava 1 ovog člana, je rizik nastao poremećajem u radu platnog sistema ili nemogućnošću učesnika u platnom sistemu da ispune svoje obaveze vezane za funkcionisanje platnog sistema, čija je posljedica nemogućnost ispunjenja obaveza od strane drugih učesnika u platnom sistemu ili narušavanje sigurnosti platnog prometa i finansijskog sistema u cjelini.
- (3) Centralna banka obavještava nadležni organ Evropske unije o sistemski značajnim platnim sistemima.

RTGS sistem

Član 158

- (1) Centralna banka je vlasnik, operater, učesnik i agent za poravnanje platnog sistema u kome se izvršavanje pojedinačnih platnih transakcija vrši po bruto principu u realnom vremenu (u daljem tekstu: RTGS sistem).
- (2) RTGS sistem je sistemski značajan platni sistem.
- (3) Centralna banka utvrđuje pravila rada RTGS sistema.

- (4) Učesnici u RTGS sistemu mogu biti pravna lica čiji se računi, u skladu sa zakonom i propisom Centralne banke, otvaraju i vode kod Centralne banke.
- (5) Centralna banka može pravilima rada svog platnog sistema obavezati učesnike u RTGS sistemu da budu učesnici i drugog platnog sistema čiji je ona operater.

Poravnanje platnih transakcija u RTGS sistemu

Član 159

- (1) U RTGS sistemu vrši se, u skladu sa pravilima rada tog sistema, poravnanje platnih transakcija banaka i drugih kreditnih institucija koje pružaju platne usluge, kao i subjekata za koje je zakonom i propisom Centralne banke određeno da te račune vode kod Centralne banke.
- (2) Minimalna vrijednost platnih transakcija koje moraju biti procesuirane u RTGS sistemu (granica velikih i malih plaćanja) utvrđuje se propisom Centralne banke.

4. Kontrola i nadgledanje platnih sistema

Nadležni organ

Član 160

Centralna banka vrši kontrolu operatera i učesnika u platnom sistemu i nadgledanje rada platnog sistema.

Kontrola operatera i učesnika u platnom sistemu

Član 161

- (1) Kontrolom operatera i učesnika u platnom sistemu Centralna banka vrši provjeru njihovog poslovanja u skladu sa ovim zakonom i pravilima rada platnog sistema, uključujući i provjeru obezbjeđenja pristupa platnom sistemu u skladu sa članom 142 ovog zakona.
- (2) Operater i učesnik platnog sistema dužni su da za obavljanje kontrole iz stava 1 ovog člana obezbijede Centralnoj banci potrebne informacije i dokumentaciju.
- (3) Centralna banka dužna je da podatke i informacije pribavljene prilikom vršenja kontrole čuva kao tajne, u skladu sa zakonom.
- (4) Na sprovođenje kontrole nad operaterom ili učesnikom u platnom sistemu shodno se primjenjuju odredbe čl. 91 do 94 i čl. 100 i 102 ovog zakona.
- (5) Ukoliko kontrolom iz stava 1 ovog člana utvrdi postupanje suprotno zakonu ili pravilima rada platnog sistema Centralna banka može:
- 1) pisano upozoriti operatera platnog sistema;
 - 2) naložiti operateru i/ili učesniku platnog sistema da otkloni nepravilnosti u određenom roku;
 - 3) naložiti operateru platnog sistema da isključi jednog ili više učesnika ako ne ispunjavaju uslove za učešće u platnom sistemu;
 - 4) zabraniti operateru platnog sistema da obavlja aktivnosti, do otklanjanja utvrđenih nepravilnosti;
 - 5) preduzeti i druge odgovarajuće mjere.

Nadgledanje rada platnog sistema

Član 162

- (1) Nadgledanje rada platnog sistema obuhvata aktivnosti usmjerene na obezbjeđivanje i unapređivanje sigurnosti i efikasnosti funkcionisanja platnog sistema.
- (2) U smislu stava 1 ovog člana, sigurnost označava ograničavanje rizika koji mogu ugroziti ili negativno uticati na adekvatno i kontinuirano funkcionisanje platnog sistema i finansijsku stabilnost, a efikasnost podrazumijeva brzo i ekonomično obavljanje operacija u platnom sistemu, kao i nivo usluga koji je ekonomski isplativ za učesnike sistema i njihove korisnike i koji odgovara njihovim potrebama.
- (3) Centralna banka nadgleda rad platnih sistema procjenom usklađenosti rada platnih sistema sa principima za funkcionisanje platnih sistema.
- (4) Principi za funkcionisanje platnih sistema utvrđuju se primjenom međunarodnih standarda i principa.
- (5) Na osnovu nadgledanja rada platnog sistema, Centralna banka daje ocjenu nivoa usklađenosti određenog platnog sistema sa principima za funkcionisanje platnih sistema.

- (6) Način ocjene nivoa usklađenosti određenog platnog sistema sa principima za funkcionisanje platnih sistema utvrđuje se propisom Centralne banke.
- (7) Izuzetno od stava 1 ovog člana, za nadgledanje platnog sistema čiji je ona operater Centralna banka može ovlastiti druge relevantne institucije.

Obavještanje Centralne banke

Član 163

- (1) Operater platnog sistema dužan je da, bez odlaganja, obavijesti Centralnu banku:
- 1) o podnesenoj prijavi podataka u CRPS i o izvršenom upisu promjene podataka u CRPS;
 - 2) ukoliko vrši i druge djelatnosti koje nijesu upravljanje platnim sistemom, o svim promjenama u vezi sa licima koja su odgovorna za upravljanje platnim sistemom;
 - 3) o svakoj promjeni podataka o učesnicima u platnom sistemu i o podacima u vezi sa uključenjem novih učesnika ili prestankom učešća u tom platnom sistemu;
 - 4) o namjeri prestanka obavljanja djelatnosti upravljanja platnim sistemom, kao i o nastupanju okolnosti iz člana 138 ovog zakona;
 - 5) o svim drugim promjenama koje su vezane za uslove rada platnog sistema u skladu sa ovim zakonom i/ili kojima se mijenjaju činjenice na osnovu kojih je izdata dozvola za rad platnog sistema.
- (2) Operater platnog sistema koji nije obavezan da pribavi dozvolu za rad platnog sistema dužan je da, bez odlaganja, obavijesti Centralnu banku o činjenicama i okolnostima iz stava 1 ovog člana, kao i o svakoj promjeni pravila rada tog platnog sistema.
- (3) Operater platnog sistema dužan je da Centralnoj banci, na njen zahtjev, dostavi podatke o platnim transakcijama izvršenim preko platnog sistema kojim upravlja.
- (4) Centralna banka može propisati način i rokove obavještanja od strane operatera platnog sistema.

Saradnja sa nadležnim tijelima i razmjena informacija

Član 164

U obavljanju kontrole operatera i učesnika u platnom sistemu i nadgledanju rada platnog sistema Centralna banka može sarađivati sa drugim nadležnim organima u Crnoj Gori i sa nadležnim organima država članica i trećih država.

Xa. ZAŠTITA PODATAKA

Član 164a

- (1) Pružaoci platnih usluga i operateri platnih sistema ovlašćeni su da obrađuju podatke o ličnosti radi sprječavanja, istraživanja i otkrivanja prevara povezanih sa plaćanjima.
- (2) Pružaoci platnih usluga i operateri platnih sistema sprovode obradu podataka o ličnosti iz stava 1 ovog člana i daju informacije o tome korisniku platne usluge, a te podatke mogu dati i trećim licima u skladu sa ovim zakonom i propisima o zaštiti podataka o ličnosti.
- (3) Pružaoci platnih usluga pristupaju i obrađuju podatke o ličnosti koji su im potrebni za pružanje platnih usluga samo uz izričit pristanak korisnika platnih usluga, osim u slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana.

XI. NAČIN I POSTUPAK ODLUČIVANJA CENTRALNE BANKE

Primjena upravnog postupka

Član 165

U postupku odlučivanja Centralne banke primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Odlučivanje

Član 166

U postupku odlučivanja Centralna banka odlučuje po skraćenom postupku.

Rješenje

Član 167

- (1) O pitanjima iz nadležnosti utvrđenih ovim zakonom Centralna banka odlučuje rješenjem.
- (2) Rješenja Centralne banke su konačna u upravnom postupku i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Izmjena rješenja

Član 168

- (1) Centralna banka može izmijeniti rješenje iz člana 167 stav 1 ovog zakona, ako nastanu nove okolnosti koje utiču ili bi mogle uticati na poslovanje platne institucije, institucije za elektronski novac ili na rad operatera platnog sistema.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana Centralna banka uzima u obzir sve činjenice i okolnosti koje su nastale nakon donošenja prvobitnog rješenja.

Rokovi

Član 169

- (1) Centralna banka je dužna da po zahtjevu za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga, odobrenja za izdavanje elektronskog novca i dozvole za rad platnog sistema odluči u roku od 90 dana od dana predaje zahtjeva, odnosno u roku od 90 dana od dana predaje svih potrebnih podataka i dokumentacije u slučaju kada podnijeti zahtjev i priložena dokumentacija nijesu potpuni.
- (2) Po drugim zahtjevima podnijetim u skladu sa ovim zakonom Centralna banka je dužna da odluči u roku od 60 dana od dana predaje zahtjeva, odnosno u roku od 60 dana od dana predaje svih potrebnih podataka i dokumentacije u slučaju kada podnijeti zahtjev i priložena dokumentacija nijesu potpuni.

Pravna zaštita

Član 170

- (1) Guverner Centralne banke, član Savjeta Centralne banke, zaposleni ili bilo koje lice koje je Centralna banka ovlastila za obavljanje poslova iz nadležnosti Centralne banke utvrđenih ovim zakonom, ne odgovaraju za štetu koja bi mogla nastati prilikom obavljanja dužnosti u skladu sa ovim zakonom osim ako se dokaže da su određenu radnju učinili namjerno ili grubom nepažnjom.
- (2) Troškove zaštite lica iz stava 1 ovog člana, u sudskim postupcima koji se odnose na obavljanje dužnosti tih lica, snosi Centralna banka.

XII. PREKOGRANIČNE PLATNE TRANSAKCIJE I PRUŽANJE PLATNIH USLUGA I IZDAVANJE ELEKTRONSKOG NOVCA U DRŽAVI ČLANICI I IZ DRŽAVE ČLANICE

Primjena

Član 171

- (1) Odredbe čl. 2 do 129 ovog zakona primjenjuju se na prekogranične platne transakcije i na pružanje platnih usluga i izdavanje elektronskog novca u državi članici i iz države članice, ako čl. 172 do 180b ovog zakona nije drukčije uređeno.
- (2) Odredbe čl. 10 do 56f ovog zakona primjenjuju se, nezavisno od valute platne transakcije, na nacionalne i prekogranične platne transakcije, kao i na međunarodne platne transakcije u dijelu koji se izvršava na teritoriji država članica, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.
- (3) U slučaju direktnog zaduženja u smislu člana 1 Uredbe (EU) br. 260/2012, platilac ima pravo na povraćaj cjelokupnog iznosa izvršene autorizovane platne transakcije od svog pružaoca platnih usluga u rokovima iz člana 39 ovog zakona i u slučaju da nijesu ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 1 ovog zakona.

Naknade

Član 172

Visina naknada koje pružalac platnih usluga naplaćuje za platne transakcije u eurima mora biti jednaka za nacionalne i prekogranične platne transakcije.

Rokovi za izvršavanje prekograničnih platnih transakcija preko računa za plaćanje

Član 173

- (1) U slučaju izvršavanja prekogranične platne transakcije u eurima pružalac platnih usluga platioca dužan je da obezbijedi da iznos platne transakcije bude odobren na račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana u kome je pružalac platnih usluga platioca primio nalog za plaćanje u skladu sa članom 40 ovog zakona.
- (2) Rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti za jedan radni dan ako je prekogranična platna transakcija inicirana u papirnoj formi.
- (3) U slučaju izvršavanja prekogranične platne transakcije u valuti druge države članice koja nije euro, pružalac platnih usluga platioca dužan je da obezbijedi da iznos platne transakcije bude odobren na račun pružaoca platnih usluga primaoca plaćanja najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana u kome je pružalac platnih usluga platioca primio nalog za plaćanje u skladu sa članom 40 ovog zakona.
- (4) Pružalac platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu ugovoriti drukčiji rok od roka iz stava 3 ovog člana, koji ne može biti duži od četiri radna dana od dana prijema naloga za plaćanje.
- (5) Ukoliko primalac plaćanja nema račun za plaćanje kod pružaoca platnih usluga koji je primio novčana sredstva, taj pružalac platnih usluga dužan je da primaocu plaćanja novčana sredstva stavi na raspolaganje u rokovima iz st. 1 do 4 ovog člana.

Rokovi u slučaju uplate gotovog novca na račun za plaćanje

Član 174

- (1) U slučaju prekogranične platne transakcije, ako korisnik platnih usluga koji je potrošač uplati gotov novac na svoj račun za plaćanje kod pružaoca platnih usluga u valuti u kojoj se vodi taj račun, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga novčana sredstva stavi na raspolaganje i odredi datum valute odobrenja odmah nakon prijema gotovog novca.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako korisnik platnih usluga nije potrošač, pružalac platnih usluga dužan je da korisniku platnih usluga novčana sredstva stavi na raspolaganje i odredi datum valute odobrenja najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema sredstava.
- (3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, ako korisnik platnih usluga uplati gotov novac u valuti države članice koja nije euro na svoj račun za plaćanje kod pružaoca platnih usluga u valuti u kojoj se vodi taj račun, korisnik platnih usluga i pružalac platnih usluga mogu ugovoriti drukčiji rok od roka iz st. 1 i 2 ovog člana, koji ne može biti duži od četiri radna dana od dana prijema gotovog novca.
- (4) Na vrijeme prijema gotovog novca, u smislu st. 1 do 3 ovog člana, shodno se primenjuju odredbe člana 40 ovog zakona.

Pružaoци platnih usluga

Član 175

- (1) Platne usluge u Crnoj Gori, pored pružalaca platnih usluga iz člana 4 ovog zakona, mogu pružati i:
 - 1) kreditna institucija sa sjedištem u državi članici koja ima dozvolu, odnosno odobrenje nadležnog tijela matične države članice za pružanje platnih usluga, uključujući njene ogranke osnovane u Crnoj Gori;
 - 2) platna institucija sa sjedištem u državi članici, uključujući njene ogranke osnovane u Crnoj Gori;
 - 3) registrovani pružalac usluga informacija o računu sa sjedištem u državi članici, uključujući njegove ogranke osnovane u Crnoj Gori;
 - 4) institucija za elektronski novac sa sjedištem u državi članici, uključujući njene ogranke osnovane u Crnoj Gori;
 - 5) Evropska centralna banka i nacionalna centralna banka države članice kada ne djeluju u svojstvu monetarne ili druge javne vlasti.
- (2) Platna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori dužna je da dio svojih poslova u pružanju platnih usluga obavlja u Crnoj Gori.

Izdavaoci elektronskog novca

Član 176

Izdavaoci elektronskog novca u Crnoj Gori, pored izdavalaca iz člana 108 ovog zakona, mogu biti i:

- 1) kreditna institucija sa sjedištem u državi članici koja ima dozvolu, odnosno odobrenje nadležnog tijela matične države članice za izdavanje elektronskog novca, uključujući njene ogranke osnovane u Crnoj Gori;

- 2) institucija za elektronski novac sa sjedištem u državi članici, uključujući njene ogranke osnovane u Crnoj Gori;
- 3) Evropska centralna banka i nacionalna centralna banka države članice kada ne djeluju u svojstvu monetarne ili druge javne vlasti.

Informacije koje se dostavljaju uz zahtjev za izdavanje odobrenja

Član 176a

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja u skladu sa ovim zakonom, podnosioci zahtjeva dužni su da Centralnoj banci dostave informacije u skladu sa smjernicama Evropskog bankarskog regulatora kojima se određuju informacije koje se dostavljaju radi dobijanja tih odobrenja.

Pružanje platnih usluga platne institucije na teritoriji države članice

Član 177

- (1) Platna institucija koja ima odobrenje za pružanje platnih usluga izdato u Crnoj Gori i koja, koristeći se pravom osnivanja ili slobodom pružanja usluga, namjerava da neposredno ili preko ogranka, odnosno agenta na teritoriji države članice pruža platne usluge za koje je dobila odobrenje dužna je da o toj namjeri, prethodno u pisanoj formi, obavijesti Centralnu banku.
- (2) U obavještenju iz stava 1 ovog člana navodi se naročito:
 - 1) država članica na čijoj teritoriji se namjerava pružanje platnih usluga;
 - 2) način pružanja platnih usluga - neposredno ili preko ogranka, odnosno agenta;
 - 3) vrste platnih usluga koje se namjeravaju pružati na teritoriji države članice.
- (3) Ako platna institucija namjerava da pruža platne usluge preko ogranka, osim informacija iz stava 2 ovog člana, Centralnoj banci dostavlja i informacije i dokumentaciju u skladu sa članom 88 ovog zakona, a ukoliko namjerava da pruža platne usluge preko agenta, dostavlja i dokumentaciju u skladu sa članom 77 ovog zakona.
- (4) Centralna banka je dužna da nadležni organ države članice domaćina obavijesti o nazivu i sjedištu platne institucije koja namjerava da na teritoriji te države članice pruža platne usluge preko ogranka ili agenta, o namjeri da taj ogranak ili agenta upiše u registar platnih institucija u Crnoj Gori, kao i da dostavi obavještenje i informacije iz st. 1 do 3 ovog člana, u roku od mjesec dana od dana njihovog prijema, a prije upisa ogranka ili agenta u registar platnih institucija.
- (5) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži i podatke o namjeravanoj eksternalizaciji određenih operativnih poslova pružaocima usluga eksternalizacije u državi članici domaćinu.
- (6) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži i podatke utvrđene propisima i drugim aktima nadležnih organa Evropske unije o saradnji i razmjeni informacija između nadležnih organa koje se odnose na pravo osnivanja i slobodu pružanja usluga platnih institucija, kojima se propisuju podaci koji se razmjenjuju između nadležnih organa matične države članice i države članice domaćina u slučaju namjere pružanja platnih usluga na području druge države članice preko ogranka, agenta ili neposredno, odnosno u slučaju namjeravane eksternalizacije operativnih poslova pružaocima usluga eksternalizacije.
- (7) Platna institucija može da počne sa pružanjem platnih usluga preko ogranka ili agenta u državi članici domaćinu nakon što nadležni organ u toj državi primi obavještenje i informacije iz st. 1 do 6 ovog člana i nakon njihovog upisa u registar platnih institucija u Crnoj Gori.
- (8) Platna institucija dužna je da obavijesti Centralnu banku o datumu započinjanja pružanja platnih usluga preko ogranka ili agenta u državi članici domaćinu.
- (9) Platna institucija dužna je da obavijesti Centralnu banku o svakoj promjeni podataka dostavljenih u obavještenju iz stava 1 ovog člana, uključujući podatke o svakom novom ogranku, agentu i pružaocu usluge eksternalizacije.
- (10) Ukoliko Centralna banka dobije obavještenje od nadležnog organa države članice domaćina da postoje osnovane sumnje da će platna institucija kojoj je odobrenje izdato u Crnoj Gori koristiti ili koristi ogranak, odnosno agenta za pranje novca ili finansiranje terorizma ili da osnivanje ogranka ili angažovanje agenta može povećati rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma, može odbiti upis u registar ogranka ili agenta, odnosno može izbrisati iz registra ogranak ili agenta, ukoliko su već upisani.
- (11) Centralna banka saraduje sa nadležnim organom države članice domaćina u postupku kontrole platne institucije iz stava 1 ovog člana.
- (12) Centralna banka sa nadležnim organom države članice domaćina razmjenjuje informacije i dokumentaciju potrebnu za sprovođenje kontrole poslovanja platne institucije ili njenog ogranka, odnosno agenta na teritoriji te države članice, uključujući i informacije ili sumnju o postupanju suprotno propisima.

- (13) Kada platna institucija osnovana u Crnoj Gori posluje na teritoriji druge države članice, Centralna banka može:
- 1) obaviti neposrednu kontrolu nad poslovanjem ogranka ili agenta te platne institucije u državi članici domaćinu, nakon što prethodno o tome obavijesti nadležni organ države članice domaćina, ili
 - 2) zatražiti od nadležnog organa države članice domaćina da obavi neposrednu kontrolu nad poslovanjem ogranka ili agenta platne institucije osnovane u Crnoj Gori.

Pružanje platnih usluga platne institucije iz države članice

Član 178

- (1) Platna institucija iz države članice je pravno lice sa sjedištem u državi članici koje ima dozvolu, odnosno odobrenje nadležnog organa matične države članice za pružanje platnih usluga kao platna institucija.
- (2) Platna institucija iz države članice može, koristeći se pravom osnivanja ili slobodom pružanja usluga, u Crnoj Gori pružati platne usluge za koje ima dozvolu, odnosno odobrenje izdato u matičnoj državi članici, neposredno ili preko ogranka ili agenta.
- (3) Platna institucija iz države članice može početi sa pružanjem platnih usluga u Crnoj Gori nakon što Centralna banka primi obavještenje nadležnog organa te države o namjeri platne institucije da pruža platne usluge u Crnoj Gori, a ako ta platna institucija namjerava da pruža platne usluge preko ogranka ili agenta, nakon upisa tog ogranka ili agenta u registar platnih institucija koji vodi nadležni organ matične države članice.
- (4) Uz obavještenje iz stava 3 ovog člana, dostavljaju se i informacije iz člana 177 st. 2 do 6 ovog zakona.
- (5) Agent platne institucije iz države članice u Crnoj Gori može biti samo pravno lice ili preduzetnik sa sjedištem u Crnoj Gori.
- (6) Centralna banka u postupku kontrole platne institucije iz države članice koja posluje u Crnoj Gori neposredno ili preko ogranka, odnosno agenta saraduje sa nadležnim organom matične države članice.
- (7) Centralna banka sa nadležnim organima matične države članice razmjenjuje informacije i dokumentaciju potrebnu za sprovođenje kontrole nad platnom institucijom, uključujući i informacije ili sumnju o postupanju suprotno propisima.
- (8) Kada platna institucija osnovana u drugoj državi članici posluje na teritoriji Crne Gore, nadležni organ matične države članice može:
 - 1) obaviti neposrednu kontrolu nad poslovanjem njenih ogranaka ili agenata u Crnoj Gori, nakon što prethodno o tome obavijesti Centralnu banku, ili
 - 2) zatražiti od Centralne banke da obavi neposrednu kontrolu nad poslovanjem njenih ogranaka ili agenata u Crnoj Gori.
- (9) Centralna banka obavještava nadležni organ matične države članice o osnovama sumnje da je pružanje platnih usluga platne institucije iz te države članice u Crnoj Gori u vezi sa izvršenjem ili pokušajem pranja novca ili finansiranja terorizma ili bi pružanje ovih usluga moglo da uveća rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

Sprovođenje prekogranične saradnje

Član 178a

Saradnja i razmjena informacija između Centralne banke i nadležnih organa države članice domaćina iz čl. 177 i 178 ovog zakona i praćenje usklađenosti sa odredbama čl. 10 do 56f ovog zakona kojima se prenose odredbe glava III i IV Direktive (EU) 2015/2366, sprovode se u skladu sa odredbama propisa i drugih akata nadležnih organa Evropske unije kojima se utvrđuju metod, sredstva i načini saradnje pri kontroli platnih institucija koje posluju prekogranično.

Mjere u slučaju neusklađenog poslovanja ogranka ili agenta

Član 178b

- (1) Kada Centralna banka primi obavještenje od nadležnog organa države članice domaćina da platna institucija osnovana u Crnoj Gori koja pruža platne usluge na području te države članice preko ogranka ili agenta, ne posluje u skladu sa odredbama glave II Direktive (EU) 2015/2366 ili da krši odredbe nacionalnih propisa te države kojima se implementiraju odredbe glave III ili IV Direktive (EU) 2015/2366, a primljene informacije ocijeni osnovanim, Centralna banka bez odlaganja preduzima odgovarajuće mjere u skladu sa svojim ovlaštenjima iz ovog zakona, kako bi se obezbijedilo da platna institucija ispravi utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti.
- (2) O mjerama iz stava 1 ovog člana Centralna banka, bez odlaganja, obavještava nadležni organ države članice domaćina i nadležne organe drugih država članica na koje bi se to moglo odnositi.

- (3) Kada Centralna banka sazna da platna institucija iz druge države članice, prilikom pružanja platnih usluga u Crnoj Gori preko ogranka ili agenta, ne posluje u skladu sa odredbama glave II Direktive (EU) 2015/2366 ili da taj ogranak ili agent iz druge države članice krši odredbe čl. 10 do 56f ovog zakona, Centralna banka o tome bez odlaganja obavještava nadležni organ matične države članice, sa ciljem da taj nadležni organ preduzme odgovarajuće mjere prema toj platnoj instituciji.
- (4) U vanrednim situacijama, ako je potrebno preduzeti hitne mjere za rješavanje ozbiljnih prijetnji zajedničkim interesima korisnika platnih usluga u Crnoj Gori, Centralna banka može preduzeti preventivne mjere prema ogranku ili agentu platne institucije iz druge države članice, uporedo sa prekograničnom saradnjom iz člana 178a ovog zakona i do sprovođenja mjera nadležnih organa matične države članice.
- (5) Preventivne mjere iz stava 4 ovog člana, moraju biti odgovarajuće i proporcionalne cilju iz tog stava i ne smiju dovesti u povoljniji položaj korisnike platnih usluga te platne institucije u Crnoj Gori u odnosu na njene korisnike platnih usluga u drugim državama članicama.
- (6) Preventivne mjere iz stava 4 ovog člana, su privremene i Centralna banka je dužna da ih ukine čim prestane ozbiljna prijetnja zajedničkim interesima korisnika platnih usluga u Crnoj Gori, pri čemu može koristiti pomoć nadležnih organa matične države članice ili Evropskog bankarskog regulatora ili saradivati sa njima.
- (7) O izricanju preventivnih mjera iz stava 4 ovog člana i o razlozima njihovog izricanja Centralna banka obavještava nadležni organ matične države članice i nadležne organe bilo koje druge države članice koje se to tiče, Evropsku komisiju i Evropskog bankarskog regulatora.
- (8) Obavještenje iz stava 7 ovog člana, Centralna banka dostavlja, ako je to moguće, unaprijed, a najkasnije odmah po izricanju mjera.

Registar Evropskog bankarskog regulatora

Član 178c

- (1) Centralna banka obavještava, bez odlaganja, Evropskog bankarskog regulatora o podacima koje vodi u registru platnih institucija u skladu sa članom 89 ovog zakona, kao i o razlozima za oduzimanje odobrenja platnoj instituciji i za brisanje pružaoca usluga informacija o računu iz tog registra.
- (2) Centralna banka je odgovorna za tačnost informacija iz stava 1 ovog člana i za njihovo ažuriranje.

Shodna primjena

Član 179

Odredbe čl. 176a do 178c ovog zakona shodno se primjenjuju na institucije za elektronski novac i registrovane pružaoce usluga informacija o računu.

Primjena na platne transakcije

Član 180

Odredbe čl. 173 i 174 ovog zakona primjenjuju se na:

- 1) platne transakcije u eurima;
- 2) nacionalne platne transakcije u valutama država članica van eurozone;
- 3) platne transakcije koje uključuju samo jedno preračunavanje valuta između eura i valute države članice van eurozone, pod uslovom da se potrebno preračunavanje valute obavlja u toj državi članici van eurozone i, u slučaju prekograničnih transakcija, da se prekogranični prenos obavlja u eurima.

Operativni i sigurnosni rizici i provjera autentičnosti

Član 180a

- (1) Pružaoци platnih usluga dužni su da uspostave sigurnosne mjere za upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima povezanim sa platnim uslugama koje pružaju, u skladu sa smjernicama Evropskog bankarskog regulatora.
- (2) Centralna banka dostavlja Evropskom bankarskom regulatoru i Evropskoj centralnoj banci relevantne pojedinosti o incidentima iz člana 56b stav 1 ovog zakona, bez odlaganja nakon prijema obavještenja od pružaoca platnih usluga o takvom incidentu.
- (3) Centralna banka saraduje sa Evropskim bankarskim regulatorom i Evropskom centralnom bankom u postupku njihove procjene značaja incidenta za druga relevantna tijela Evropske unije i nadležna tijela drugih država članica.

- (4) Na osnovu obavještenja Evropske centralne banke o incidentu u drugoj državi članici, Centralna banka, po potrebi, preduzima sve potrebne mjere u cilju zaštite sigurnosti finansijskog sistema Crne Gore.
- (5) Izvještavanje od strane pružalaca platnih usluga i Centralne banke o incidentima iz člana 56b stav 1 ovog zakona vrši se u skladu sa smjernicama Evropskog bankarskog regulatora.
- (6) Provjera autentičnosti iz člana 56c ovog zakona vrši se u skladu sa propisima i drugim aktima nadležnih organa Evropske unije za pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta i zajedničke i sigurne otvorene standarde komunikacije.

Obaveza obavještanja potrošača o njihovim pravima

Član 180b

- (1) Centralna banka na svojoj internet stranici objavljuje elektronsku brošuru Evropske komisije o pravima potrošača - korisnika platnih usluga u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Pružaoci platnih usluga dužni su da bez naknade obezbijede dostupnost brošure iz stava 1 ovog člana na svojim internet stranicama i u papirnoj formi u svojim ograncima, kod svojih agenata i pružalaca usluga eksternalizacije.
- (3) U odnosu na osobe sa invaliditetom, odredbe ovog člana primjenjuju se putem odgovarajućih alternativnih načina da bi se informacije učinile dostupnim u pristupačnom obliku.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji pružalaca platnih usluga

Član 181

- (1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pružalac platnih usluga iz člana 4 stav 1 tač. 1 do 4 i člana 175 tač. 1 do 3 ovog zakona, ako:
 - 1) naplati naknade za davanje informacija koje je dužan da da (član 11 stav 1);
 - 2) naplati naknade koje nijesu primjerene ili nijesu u skladu sa njegovim stvarnim troškovima (član 11 stav 3);
 - 3) ne obavijesti korisnika platnih usluga o naknadi za korišćenje određenog platnog instrumenta prije iniciranja platne transakcije (član 13 stav 2);
 - 4) korisniku platnih usluga ne da ili ne učini dostupnim prethodne opšte informacije u skladu sa članom 15 st. 1, 2 i 3 ovog zakona;
 - 4a) kao pružalac usluge iniciranja plaćanja odmah nakon iniciranja naloga za plaćanje, ne da ili ne učini raspoloživim platiocu i ako je primjenjivo, primaocu plaćanja informacije u skladu sa članom 15a ovog zakona;
 - 4b) kao pružalac usluge iniciranja plaćanja ne stavi na raspolaganje pružaocu platnih usluga koji vodi račun platioca referentnu oznaku platne transakcije koja je preko njega inicirana (član 15b);
 - 5) odmah nakon prijema naloga za plaćanje, platiocu ne da ili ne učini dostupnim informacije u skladu sa članom 16 ovog zakona;
 - 6) odmah nakon izvršenja platne transakcije, primaocu plaćanja ne da ili ne učini dostupnim informacije u skladu sa članom 17 ovog zakona;
 - 7) korisniku platnih usluga, prije prihvatanja ponude ili zaključivanja okvirnog ugovora, ne da prethodne opšte informacije u skladu sa članom 19 ovog zakona;
 - 8) korisniku platnih usluga prethodne opšte informacije ne da na način utvrđen članom 20 ovog zakona;
 - 9) tokom trajanja ugovornog odnosa, korisniku platnih usluga, na njegov zahtjev, ne da kopiju okvirnog ugovora ili informacije iz člana 19 ovog zakona u papirnoj formi ili na nekom drugom trajnom mediju (član 21 stav 4);
 - 10) pri izmjeni okvirnog ugovora, kamatne stope ili kursa ne postupi u skladu sa članom 22 ovog zakona;
 - 11) u slučaju raskida okvirnog ugovora naplati naknadu suprotno članu 23 stav 2 ovog zakona, odnosno ne izvrši povraćaj naknade u skladu sa članom 23 stav 5 ovog zakona;
 - 12) na zahtjev platioca, prije izvršavanja pojedinačne platne transakcije ne da informacije u skladu sa članom 24 ovog zakona;
 - 13) nakon zaduženja računa za plaćanje za iznos pojedinačne platne transakcije ili, u slučaju kada platilac ne koristi račun, nakon prijema naloga za plaćanje, platiocu ne da informacije u skladu sa članom 25 ovog zakona;
 - 14) nakon izvršavanja pojedinačne platne transakcije, primaocu plaćanja, bez odlaganja, ne da informacije u skladu sa članom 26 ovog zakona;

- 15) korisniku platnih usluga naplati naknade suprotno članu 28 st. 2, 3 i 5 ovog zakona;
- 16) spriječi ili ograniči primaoca plaćanja da platiocu ponudi popust za korišćenje platne kartice ili drugog platnog instrumenta ili ga na neki drugi način usmjeri na upotrebu određenog platnog instrumenta (član 28 stav 4);
- 17) u poslovnim prostorijama namijenjenim za rad sa korisnicima platnih usluga i na svojoj internet stranici ne objavi tarifu po kojoj naplaćuje naknade za pružanje platnih usluga (član 28 stav 7);
- 17a) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun pružaocu platnih usluga koji izdaje platni instrument na osnovu platne kartice potvrdi da je iznos sredstava potreban za izvršavanje platne transakcije na osnovu platne kartice raspoloživ na računu za plaćanje platioca a da nijesu ispunjeni svi uslovi iz člana 30a stav 1 ovog zakona;
- 17b) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun, na zahtjev pružaoca platnih usluga koji izdaje platni instrument na osnovu platne kartice, bez odlaganja, ne potvrdi raspoloživost traženog iznosa sredstava na računu za plaćanje platioca kada su ispunjeni svi uslovi iz člana 30a stav 1 ovog zakona;
- 17c) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun onemogućiti raspolaganje sredstvima na računu za plaćanje platioca (član 30a stav 5);
- 17č) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja dođe u bilo kom trenutku u posjed novčanih sredstava platioca (član 30b stav 4 tačka 1);
- 17ć) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja ne postupi u skladu sa članom 30b stav 4 tač. 2 i 3 ovog zakona;
- 17d) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja ne postupi u skladu sa članom 30b stav 4 tačka 4 ovog zakona;
- 17dž) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja ne potvrdi svoj identitet pružaocu platnih usluga koji vodi račun platioca i ne komunicira sa pružaocem platnih usluga koji vodi račun, platiocem i primaocem plaćanja na siguran način, u skladu sa članom 56c ovog zakona (član 30b stav 4 tačka 5);
- 17đ) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja čuva osjetljive podatke o plaćanjima korisnika platnih usluga (član 30b stav 4 tačka 6);
- 17e) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja traži od korisnika platnih usluga bilo koje druge podatke osim onih koji su potrebni za pružanje usluge iniciranja plaćanja (član 30b stav 4 tačka 7);
- 17f) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja koristi podatke, pristupa im ili ih čuva u bilo koju drugu svrhu osim pružanja usluge iniciranja plaćanja kako je platilac izričito tražio (član 30b stav 4 tačka 8);
- 17g) pri pružanju usluge iniciranja plaćanja izmijeni iznos, primaoca plaćanja ili bilo koji drugi podatak o platnoj transakciji koja se inicira (član 30b stav 4 tačka 9);
- 17h) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun ne komunicira na siguran način sa pružaocima usluge iniciranja plaćanja u skladu sa članom 56c ovog zakona (član 30b stav 5 tačka 1);
- 17i) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun, odmah nakon prijema naloga za plaćanje od pružaoca usluga iniciranja plaćanja, ne dâ ili ne stavi na raspolaganje pružaocu usluga iniciranja plaćanja sve informacije o iniciranju platne transakcije i sve informacije koje su mu dostupne u vezi sa izvršavanjem platne transakcije (član 30b stav 5 tačka 2);
- 17j) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun postupa na diskriminirajući način sa nalogima za plaćanje upućenim preko pružaoca usluge iniciranja plaćanja, naročito u pogledu vremena prijema naloga, prioriteta ili naknada u odnosu na naloge za plaćanje koje upućuje platilac direktno, osim ako za to postoji objektivni razlog (član 30b stav 5 tačka 3);
- 17k) uslugu pružanja informacija o računu pruži bez izričite saglasnosti korisnika platnih usluga (član 30c stav 3 tačka 1);
- 17l) prilikom usluge pružanja informacija o računu sa personalizovanim sigurnosnim podacima korisnika platnih usluga ne postupi u skladu sa članom 30c stav 3 tač. 2 i 3 ovog zakona;
- 17lj) prilikom usluge pružanja informacija o računu za svaku komunikaciju ne potvrdi svoj identitet pružaocu platnih usluga koji vodi račun ili većem broju tih pružalaca i korisniku platnih usluga na siguran način, u skladu sa članom 56c ovog zakona (član 30c stav 3 tačka 4);
- 17m) prilikom usluge pružanja informacija o računu pristupi informacijama sa računa za plaćanje koje za korišćenje ove usluge nije odredio korisnik platnih usluga i koje nijesu u vezi sa platnim transakcijama povezanim sa tim računom (član 30c stav 3 tačka 5);
- 17n) prilikom usluge pružanja informacija o računu zahtijeva osjetljive podatke o računima za plaćanje (član 30c stav 3 tačka 6);

- 17nj) prilikom usluge pružanja informacija o računu upotrijebi podatke ili im pristupi, ili ih čuva u bilo koju drugu svrhu osim za obavljanje usluge pružanja informacija o računu koju je korisnik platnih usluga izričito zatražio, u skladu sa pravilima o zaštiti podataka (član 30c stav 3 tačka 7);
- 17o) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun ne komunicira na siguran način sa pružaocima usluge informacija o računu, u skladu sa članom 56c ovog zakona (član 30c stav 4 tačka 1);
- 17p) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun postupi na diskriminirajući način sa zahtjevima za davanje podataka upućenim preko pružaoca usluga informacija o računu, osim ako za to postoji objektivni razlog (član 30c stav 4 tačka 2);
- 18) o blokiranju platnog instrumenta ne obavijesti platioca u skladu sa članom 31 st. 3 i 4 ovog zakona;
- 19) ne deblokira platni instrument ili ga ne zamijeni novim nakon što prestanu da postoje razlozi za blokadu tog instrumenta (član 31 stav 6);
- 19a) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun uskrati pristup računu za plaćanje pružaocu usluge informacija o računu ili pružaocu usluge iniciranja plaćanja suprotno odredbama člana 31 st. 7 i 8 ovog zakona;
- 19b) kao pružalac platnih usluga koji vodi račun, u slučajevima iz člana 31 stav 7 ovog zakona, ne obavijesti Centralnu banku o incidentu koji se odnosi na pružaoca usluge informacija o računu ili na pružaoca usluge iniciranja plaćanja, uz navođenje relevantnih podataka o nastalom slučaju i razlozima uskraćivanja pristupa računu za plaćanje (član 31 stav 10);
- 20) kao izdavalac platnog instrumenta postupi suprotno članu 33 ovog zakona;
- 21) u slučaju izvršavanja neautorizovane platne transakcije ne postupi u skladu sa članom 36 ovog zakona;
- 21a) kao pružalac platnih usluga platioca, u okviru platne transakcije na osnovu platne kartice koju inicira primalac plaćanja ili je inicirana preko primaoca plaćanja, a kod koje nije poznat tačan iznos te platne transakcije u trenutku kada platilac dâ saglasnost za izvršavanje te platne transakcije, rezerviše novčana sredstva na računu za plaćanje platioca bez saglasnosti platioca za tačan iznos novčanih sredstava koji treba rezervisati (član 37a stav 1);
- 21b) kao pružalac platnih usluga platioca ne oslobodi rezervaciju novčanih sredstava na računu za plaćanje platioca u skladu sa članom 37a stav 2 ovog člana;
- 22) po zahtjevu platioca za povraćaj novčanih sredstava za autorizovanu platnu transakciju postupi suprotno članu 39 stav 2 ovog zakona;
- 23) odbije povraćaj novčanih sredstava (član 39 stav 3);
- 23a) kao pružalac platnih usluga platioca zaduži račun za plaćanje platioca prije prijema naloga za plaćanje (član 40 stav 7);
- 24) u slučaju odbijanja izvršavanja naloga za plaćanje ili odbijanja iniciranja platne transakcije, korisnika platnih usluga o tome ne obavijesti u skladu sa članom 41 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 25) odbije izvršavanje autorizovanog naloga za plaćanje (član 41 stav 4);
- 26) pri izvršavanju platne transakcije postupi suprotno članu 43 ovog zakona;
- 27) ne izvrši plaćanje pružaocu platnih usluga drugog korisnika plaćanja u roku iz člana 44 stav 1, člana 58 st. 1, 2, 3 i 4 i član 174 ovog zakona;
- 28) ne izvrši plaćanje prema svom primaocu plaćanja u skladu sa članom 44 stav 2, članom 45 i članom 47 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 29) pružaocu platnih usluga platioca ne prenese nalog za plaćanje u skladu sa članom 44 stav 3 ovog zakona;
- 30) u slučaju uplate gotovog novca ne stavi novčana sredstva na raspolaganje, odnosno ne odobri račun u skladu sa članom 46 i članom 174 ovog zakona;
- 31) odredi datum valute zaduženja računa za plaćanje platioca suprotno članu 47 stav 3 ovog zakona;
- 32) u slučaju pogrešno izvršene platne transakcije ne preduzme razumne mjere radi povraćaja novčanih sredstava platiocu (član 48 stav 3);
- 33) u slučaju neizvršene ili pogrešno izvršene platne transakcije, a na zahtjev korisnika platnih usluga, bez odlaganja, ne postupi u skladu sa članom 49 stav 6 i članom 50 st. 5 i 6 ovog zakona;
- 33a) pogrešno izvršenu platnu transakciju ne ispravi na način propisan u članu 51a stav 1 ovog zakona;
- 34) dokumentaciju o korisnicima platnih usluga, platnoj transakciji i stanju i promjenama na računu za plaćanje korisnika platnih usluga ne čuva u rokovima iz člana 55 stav 1 ovog zakona;
- 35) ne dostavi Centralnoj banci izvještaj o platnim uslugama (član 55 stav 2);
- 35a) ne uspostavi upravljanje operativnim i sigurnosnim rizicima povezanim sa platnim uslugama koje pruža u skladu sa članom 56a ovog zakona;

- 35b) Centralnoj banci, jednom godišnje ili u kraćim rokovima koje utvrdi Centralna banka, ne dostavi ažuriranu i sveobuhvatnu procjenu operativnih i sigurnosnih rizika povezanih sa platnim uslugama koje pružaju i primjerenosti mjera za ublažavanje rizika i kontrolnih mehanizama koji se sprovode kao odgovor na te rizike (član 56a stav 2);
- 35c) ne obavijesti Centralnu banku, bez odlaganja, o značajnom operativnom ili sigurnosnom incidentu (član 56b stav 1);
- 35č) u slučaju da značajni operativni ili sigurnosni incident utiče ili bi mogao uticati na finansijske interese korisnika platnih usluga, ne obavijesti, bez odlaganja, svoje korisnike platnih usluga o tom incidentu i o svim raspoloživim mjerama koje korisnici platnih usluga mogu preduzeti radi ublažavanja štetnih efekata tog incidenta (član 56b stav 2);
- 35ć) ne primjenjuje pouzdanu provjeru autentičnosti u skladu sa članom 56c st. 1, 3, 4 i 7 ovog zakona;
- 35d) u slučaju elektronske platne transakcije na daljinu, ne primijeni pouzdanu provjeru autentičnosti klijenta sa elementima koji transakciju na dinamičan način povezuju sa određenim iznosom i određenim primaocem plaćanja (član 56c stav 2);
- 35dž) u slučajevima iz člana 56c stav 1 ovog zakona ne uspostavi odgovarajuće sigurnosne mjere za zaštitu povjerljivosti i integriteta personalizovanih sigurnosnih podataka korisnika platnih usluga (član 56c stav 3);
- 35đ) korisniku platnih usluga ne dostavi odgovor na primjedbe navedene u prigovoru iz člana 56d stav 1 ovog zakona u rokovima i na način utvrđen u članu 56d st. 2 i 3 ovog zakona;
- 35e) u roku koji odredi Centralna banka, a koji ne može biti duži od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz člana 56e stav 2 ovog zakona, ne dostavi svoje izjašnjenje i dokaze na koje se poziva (član 56e stav 3);
- 36) ne obavijesti korisnika platnih usluga, odnosno ne preduzme odgovarajuće aktivnosti u skladu sa članom 59 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 37) nakon prijema novčanih sredstava po osnovu međunarodne platne transakcije postupi suprotno članu 61 ovog zakona;
- 38) pruža platne usluge preko agenta prije nego što je agent upisan u registar kod Centralne banke, odnosno nakon njegovog brisanja iz registra (član 77);
- 39) ne obavijesti Centralnu banku o platnom sistemu u kojem učestvuje direktno ili indirektno i o operateru tog platnog sistema (član 133 stav 3), ili
- 40) za platne transakcije u eurima naplati različite naknade za izvršavanje nacionalnih i prekograničnih platnih transakcija (član 172).
- (2) Izuzetno, pružalac platnih usluga ne čini prekršaj iz stav 1 ovog člana ako je, u slučajevima kada je to ovim zakonom dozvoljeno, sa korisnikom platnih usluga ugovorio drukčije nego što je propisano ovim zakonom.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice pružaoca platnih usluga iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.
- (4) Pružalac platnih usluga iz člana 4 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona neće se kazniti za prekršaj iz stava 1 ovog člana ako je djelo učinjeno na području druge države članice pružanjem platnih usluga preko ogranka ili agenta u toj državi članici.
- (5) Ako je prekršaj iz stava 1 ovog člana učinio pružalac platnih usluga iz člana 175 tač. 1 do 3 ovog zakona koji platne usluge pruža u Crnoj Gori preko ogranka ili agenta, za prekršaj će se kazniti njegov ogranak, odnosno njegov agent, novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura.
- (6) Za prekršaj iz stava 5 ovog člana kazniće se i odgovorno lice ogranka, odnosno agenta novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Prekršaji drugih lica

Član 182

- (1) Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 1) kao pružalac usluga koji pruža jednu od usluga iz člana 3 stav 1 tačka 11 podtač. a i/ili b ovog zakona, za koje ukupna vrijednost platnih transakcija izvršenih tokom prethodnih 12 mjeseci prelazi iznos od 1.000.000 eura, ne pošalje najkasnije u roku od mjesec dana od dana ispunjenja ovog uslova, obavještenje Centralnoj banci o ukupnoj vrijednosti platnih transakcija izvršenih u tom periodu, sa detaljnim opisom usluga koje pruža i naznakom o kojoj se usluzi iz člana 3 tačka 11 pod a) i b) ovog zakona radi (član 3a stav 1);
 - 2) kao pružalac usluga iz člana 3 stav 1 tačka 12 ovog zakona o pružanju tih usluga ne obavijesti Agenciju za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i ne dostavi joj, u skladu sa propisima, godišnje revizorsko

mišljenje kojim se potvrđuje da je usluga koju pruža u skladu sa ograničenjima iz člana 3 tačka 12 ovog zakona (član 3a stav 4);

3) kao pružalac usluga iz člana 3 stav 1 tačka 12 ovog zakona ne postupi po rješenju Centralne banke iz člana 3a stav 7 ovog zakona;

4) za korišćenje određenog platnog instrumenta nudi popust, a o tome ne obavijesti platioca prije iniciranja platne transakcije (član 13 stav 1);

5) uslugu preračunavanja valute nudi prije iniciranja platne transakcije i ako tu uslugu nudi na, bankomatu, prodajnom mjestu ili od strane primaoca plaćanja, a ne upozna platioca o svim naknadama, kao i o kursu koji će primijeniti pri preračunavanju valute (član 14 stav 2);

6) od platioca naplati naknadu za korišćenje određenog platnog instrumenta (član 28 stav 5);

7) bez odobrenja Centralne banke stekne kvalifikovano učešće u platnoj instituciji ili instituciji za elektronski novac (član 71 stav 1 i član 114 stav 1);

8) ima kvalifikovano učešće u platnoj instituciji ili instituciji za elektronski novac, a direktno ili indirektno, bez odobrenja Centralne banke, poveća kvalifikovano učešće u kapitalu ili glasačkim pravima u platnoj instituciji ili instituciji za elektronski novac na nivo od 20%, 30%, 50% ili više (član 71 stav 3 i član 114 stav 3);

9) ima kvalifikovano učešće u platnoj instituciji ili instituciji za elektronski novac, a o namjeri otuđenja kvalifikovanog učešća u platnoj instituciji ili instituciji za elektronski novac ili njegovog smanjenja na nivo ispod 20%, 30% ili 50% prethodno ne obavijesti Centralnu banku (član 71 stav 5 i član 114 stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice pravnog lica iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom 500 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 7 do 9 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom 1.000 eura do 2.000 eura.

Prekršaji kreditnih institucija

Član 183

(1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pružalac platnih usluga iz člana 4 stav 1 tač. 1 i 4 ovog zakona, ako:

1) platnoj instituciji ili instituciji za elektronski novac, na njen zahtjev, ne otvori i ne vodi transakcioni račun i pruža usluge povezane sa tim računom na objektivan, nediskriminatoran i srazmjeran način i u obimu koji ovim subjektima omogućava pružanje platnih usluga na nesmetan i efikasan način (član 4a stav 1);

2) odbije zahtjev platne institucije ili zahtjev institucije za elektronski novac za otvaranje i vođenje transakcionog računa bez utvrđivanja da za to postoje posebno opravdani razlozi i ne dostavi Centralnoj banci obavještenje o odbijanju tog zahtjeva, sa obrazloženjem (član 4a stav 2);

3) otvori transakcioni račun suprotno članu 64 stav 4 ovog zakona;

4) ne vodi registar transakcionih računa svojih korisnika platnih usluga (član 65 stav 1);

5) ne dostavi Centralnoj banci podatke o otvorenom transakcionom računu utvrđene propisom iz člana 65a stav 2 ovog člana, o promjeni podataka o tom računu i o ukidanju tog računa ili ih ne dostavi do kraja radnog dana u kojem je račun otvoren, ukinut ili promjena izvršena (član 65 stav 2);

6) nalog za plaćanje za izvršavanje platnih transakcija preko transakcionih računa ne sadrži osnovne elemente ili nije potpun u skladu sa ovim zakonom (član 66).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice pružaoca platnih usluga iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom 500 eura do 2.000 eura.

Prekršaji platnih institucija

Član 184

(1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj platna institucija, ako:

1) pruža platne usluge bez odobrenja izdatog u skladu sa ovim zakonom (član 67 stav 2);

2) Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, "Sl. list CG", br. 111/22)

3) pruža dodatne platne usluge bez odobrenja Centralne banke za pružanje tih platnih usluga (član 74);

4) ne zaštititi novčana sredstva primljena za izvršavanje platnih transakcija u skladu sa članom 79 ovog zakona;

5) račune za plaćanje koje vodi ne koristi isključivo za izvršavanje platnih transakcija (član 80 stav 1);

6) odobrava kredite u vezi sa pružanjem platnih usluga suprotno članu 81 stav 1 ovog zakona;

7) obavlja poslove koji obuhvataju primanje depozita ili drugih povratnih sredstava (član 81 stav 2);

- 8) ne vodi poslovne knjige i/ili ne sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa članom 82 stav 1 ovog zakona;
 - 9) ne vodi poslovne knjige i/ili ne sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa članom 82 stav 2 ovog zakona;
 - 10) ne čuva knjigovodstvene isprave i ostalu dokumentaciju u skladu sa članom 82 stav 3 ovog zakona;
 - 11) ne obezbijedi vršenje revizije godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidovanih finansijskih izvještaja (član 83 stav 1);
 - 12) ne dostavi Centralnoj banci izvještaje u skladu sa članom 83 stav 2 ovog zakona;
 - 13) ne obavijesti Centralnu banku o namjeravanoj eksternalizaciji u skladu sa članom 85 st. 1 ili 2 ovog zakona;
 - 14) eksternalizuje operativne poslove suprotno uslovima iz člana 85 st. 4 i 5 ovog zakona;
 - 14a) ne obezbijedi da agenti koji djeluju u njeno ime o tome obavijeste korisnike platnih usluga (član 86 stav 3);
 - 14b) bez odlaganja, ne obavijesti Centralnu banku o svim promjenama podataka koji se odnose na agente i pružaoce usluga eksternalizacije (član 86 stav 4);
 - 15) ne uspostavi ili ne sprovodi sistem upravljanja u skladu sa članom 87 ovog zakona;
 - 16) osnuje ogranak u trećoj državi bez prethodnog odobrenja Centralne banke (član 88 stav 2);
 - 17) ne izvještava Centralnu banku u skladu sa članom 103 st. 1 i 2 ovog zakona;
 - 18) u drugoj državi članici pruža platne usluge za koje je dobila odobrenje, prije nego što o tome u pisanoj formi obavijesti Centralnu banku (član 177 stav 1);
 - 19) ne obavijesti Centralnu banku o svakoj promjeni podataka dostavljenih u obavještenju iz člana 177 stav 1 ovog zakona, uključujući podatke o svakom novom ogranku, agentu i pružaoцу usluge eksternalizacije (član 177 stav 9).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice platne institucije novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Prekršaji pružalaca usluga informacija o računu

Član 184a

- (1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - pružalac usluga informacija o računu, ako:
- 1) pruža platnu uslugu iz člana 2 stav 1 tačka 8 ovog zakona bez upisa u registar iz člana 89 ovog zakona (član 107a st. 1 i 2);
 - 2) kao registrovani pružalac usluge informacija o računu pruža jednu ili više platnih usluga iz člana 2 stav 1 tač. 1 do 7 ovog zakona bez odobrenja Centralne banke za pružanje platnih usluga kao platna institucija (član 107c stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik - pružalac usluga informacija novčanom kaznom od 500 eura do 6.000 eura.

Prekršaji lica koja obavljaju reviziju

Član 185

- (1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj društvo za reviziju, ako:
- 1) ne obavijesti Centralnu banku o činjenicama i okolnostima iz člana 83 st. 4 i 5 ovog zakona;
 - 2) ne dostavi dodatne informacije u skladu sa članom 84 stav 2 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice društva za reviziju novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i ovlašćeni revizor koji vrši djelatnost revizije kao preduzetnik novčanom kaznom od 2.500 eura do 6.000 eura.

Prekršaji institucija za elektronski novac

Član 186

- (1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj institucija za elektronski novac, ako:
- 1) izda elektronski novac bez odobrenja Centralne banke za izdavanje elektronskog novca (član 112 stav 2);
 - 2) izda elektronski novac preko agenta (član 115 stav 1);

- 3) novčana sredstva koja primi od imaooca elektronskog novca ne zamijeni za elektronski novac, bez odlaganja (član 119);
 - 4) primi depozite ili druga povratna sredstva (član 120 stav 1);
 - 5) pri pružanju platnih usluga koje nijesu povezane sa izdavanjem elektronskog novca, novčana sredstva sa računa za plaćanje ne koristi isključivo za platne transakcije (član 121);
 - 6) odobri kredit iz novčanih sredstava primljenih u zamjenu za izdati elektronski novac (član 122);
 - 7) ne zaštiti novčana sredstva primljena za zamjenu za izdati elektronski novac u skladu sa članom 123 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stav 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice institucije za elektronski novac novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Prekršaji operatera platnog sistema

Član 187

- (1) Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj operater platnog sistema iz člana 131 stav 2 tač. 1 do 4 ovog zakona, ako:
- 1) ne obezbijedi funkcionisanje platnog sistema u skladu sa članom 132 st. 1 i 2 ovog zakona;
 - 2) započne sa radom platnog sistema prije nego Centralna banka izda dozvolu za rad tog sistema (član 134 stav 3);
 - 3) ne obavijesti Centralnu banku o početku rada platnog sistema u rokovima iz člana 134 stav 4 ovog zakona;
 - 4) izmijeni ugovor o platnom sistemu i pravila rada platnog sistema bez odobrenja Centralne banke (član 141 st. 1 i 2);
 - 5) prije sklapanja ugovora sa pružaocem usluga eksternalizacije o tome ne obavijesti Centralnu banku (član 143 stav 1);
 - 6) eksternalizuje aktivnosti suprotno članu 143 stav 2 ovog zakona;
 - 7) ne obavještava Centralnu banku u skladu sa članom 163 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice operatera platnog sistema iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Zastarjelost pokretanja prekršajnog postupka

Član 188

Za prekršaje iz čl. 181 do 187 ovog zakona prekršajni postupak ne može se pokrenuti ako protekne tri godine od dana kada je prekršaj izvršen.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rokovi za usklađivanje pružanja platnih usluga

Član 189

- (1) Banke koje na dan početka primjene ovog zakona obavljaju poslove platnog prometa na osnovu dozvole za rad izdate u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka nastavljaju da pružaju platne usluge iz člana 2 ovog zakona, bez posebnog odobrenja Centralne banke.
- (2) Pravna lica, osim banaka, koja na dan početka primjene ovog zakona pružaju platne usluge iz člana 2 ovog zakona dužna su da, u roku od 90 dana od dana početka primjene ovog zakona, Centralnoj banci podnesu zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Pravna lica koja ne postupe u skladu sa stavom 2 ovog člana ne smiju da pružaju platne usluge.

Okvirni ugovori

Član 190

- (1) Okvirni ugovori zaključeni do početka primjene ovog zakona nastavljaju da se primjenjuju do isteka njihovog važenja.

- (2) Pružaoci platnih usluga dužni su da, u roku od 30 dana od dana početka primjene ovog zakona, svim korisnicima platnih usluga sa kojima su zaključili okvirni ugovor iz stava 1 ovog člana dostave informacije iz člana 19 ovog zakona koje nijesu obuhvaćene okvirnim ugovorom ili koje nijesu prethodno dostavili tim korisnicima.

Podzakonski akti

Član 191

- (1) Centralna banka će donijeti podzakonske akte za koje je ovlašćena ovim zakonom do dana početka primjene ovog zakona.
- (2) Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti koji su donijeti na osnovu Zakona o platnom prometu u zemlji ("Službeni list CG", br. 61/08 i 31/12).

Podzakonski akti

Član 191a

Podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona Centralna banka će donijeti do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nastavak rada Komisije za vansudsko rješavanje sporova u platnom prometu

Član 192

Članovi Komisije za vansudsko rješavanje sporova u platnom prometu i njihovi zamjenici izabrani na osnovu Zakona o platnom prometu u zemlji ("Službeni list CG", br. 61/08 i 31/12) nastavljaju sa radom do isteka mandata.

Odložena primjena

Član 193

Odredbe člana 155 stav 2 i čl. 171 do 180b ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Usklađivanje poslovanja postojećih pružalaca platnih usluga i institucija za elektronski novac

Član 193a

- (1) Pružaoci platnih usluga i institucije za elektronski novac koji, na dan stupanja na snagu ovog zakona, imaju odobrenje za pružanje platnih usluga, odnosno odobrenje za izdavanje elektronskog novca izdato u skladu sa Zakonom o platnom prometu ("Službeni list CG", broj 62/13), dužni su da usklade svoja akta i poslovanje sa odredbama ovog zakona i o tome obavijeste Centralnu banku, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Pružaocima platnih usluga i institucijama za elektronski novac koji, u roku iz stava 1 ovog člana, ne usaglase svoja akta i poslovanje sa odredbama ovog zakona, Centralna banka će oduzeti odobrenje za pružanje platnih usluga, odnosno odobrenje za izdavanje elektronskog novca.

Određeni poslovi koje Centralna banka obavlja kao organizacija za prinudnu naplatu

Član 193b

- (1) Podaci iz Centralnog registra transakcionih računa koji je Centralna banka, u skladu sa članom 65 Zakona o platnom prometu ("Službeni list CG", broj 62/13), vodila do dana stupanja na snagu ovog zakona kao pravno lice ovlašćeno za sprovođenje prinudne naplate na novčanim sredstvima koja se vode na transakcionom računu izvršnog dužnika u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje (u daljem tekstu: organizacija za prinudnu naplatu), na dan stupanja na snagu ovog zakona postaju podaci Centralnog registra transakcionih računa iz člana 65a ovog zakona.
- (2) Za vrijeme obavljanja poslova organizacije za prinudnu naplatu, Centralna banka će podatke iz Centralnog registra transakcionih računa iz člana 65a ovog zakona koristiti za sprovođenje prinudne naplate na novčanim sredstvima koja se vode na transakcionom računu izvršnog dužnika u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje.
- (3) Za vrijeme obavljanja poslova organizacije za prinudnu naplatu, Centralna banka objavljuje nazive pravnih lica i preduzetnika, njihove matične brojeve, odnosno jedinstvene matične brojeve lica koja obavljaju djelatnost u skladu sa propisima, iznose blokade računa i broj dana neprekidnog trajanja blokade transakcionog računa.

- (4) Podatke iz stava 3 ovog člana Centralna banka objavljuje jednom mjesečno na svojoj internet stranici, prvog radnog dana po isteku mjeseca, sa presjekom stanja na posljednji dan u mjesecu, po azbučnom redu naziva pravnog lica ili preduzetnika.
- (5) Pored objavljivanja podataka u skladu sa stavom 4 ovog člana, Centralna banka obezbjeđuje i dnevni uvid u podatke o blokadi transakcionih računa svakog pojedinog izvršnog dužnika, koji može biti obezbijeden i putem elektronskih sredstava komunikacije.

Prestanak važenja zakonskih odredbi

Član 194

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o platnom prometu u zemlji ("Službeni list CG", br. 61/08 i 31/12), član 5 Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list RCG", broj 45/05 i "Službeni list CG", broj 62/08) i član 130 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne ("Službeni list CG", broj 40/11).

Stupanje na snagu

Član 195

Ovaj zakon stupa na snagu nakon isteka 12 mjeseci od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".